The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi."
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., U.S.A.
Telephone LOrraine 7-6470.
Chicago: Editor — K. Ķezbers, 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
SATURDAY, FEBRUARY 15, 1964

LATVIJA
AMERIKĀ

14. n-rs. SESTDIEN, 1964. GADA 15. FEBRUĀRĪ 14. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792 vakaros tālrunis — 766-2001
Ņujorkas redakcijas vadītājs red. V. Irbe, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., U.S.A. Tālrunis LOrraine 7-6470.
Cikāgas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS. 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A. Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

VALIO NEPRIKLAUSOMA LIETUVA!

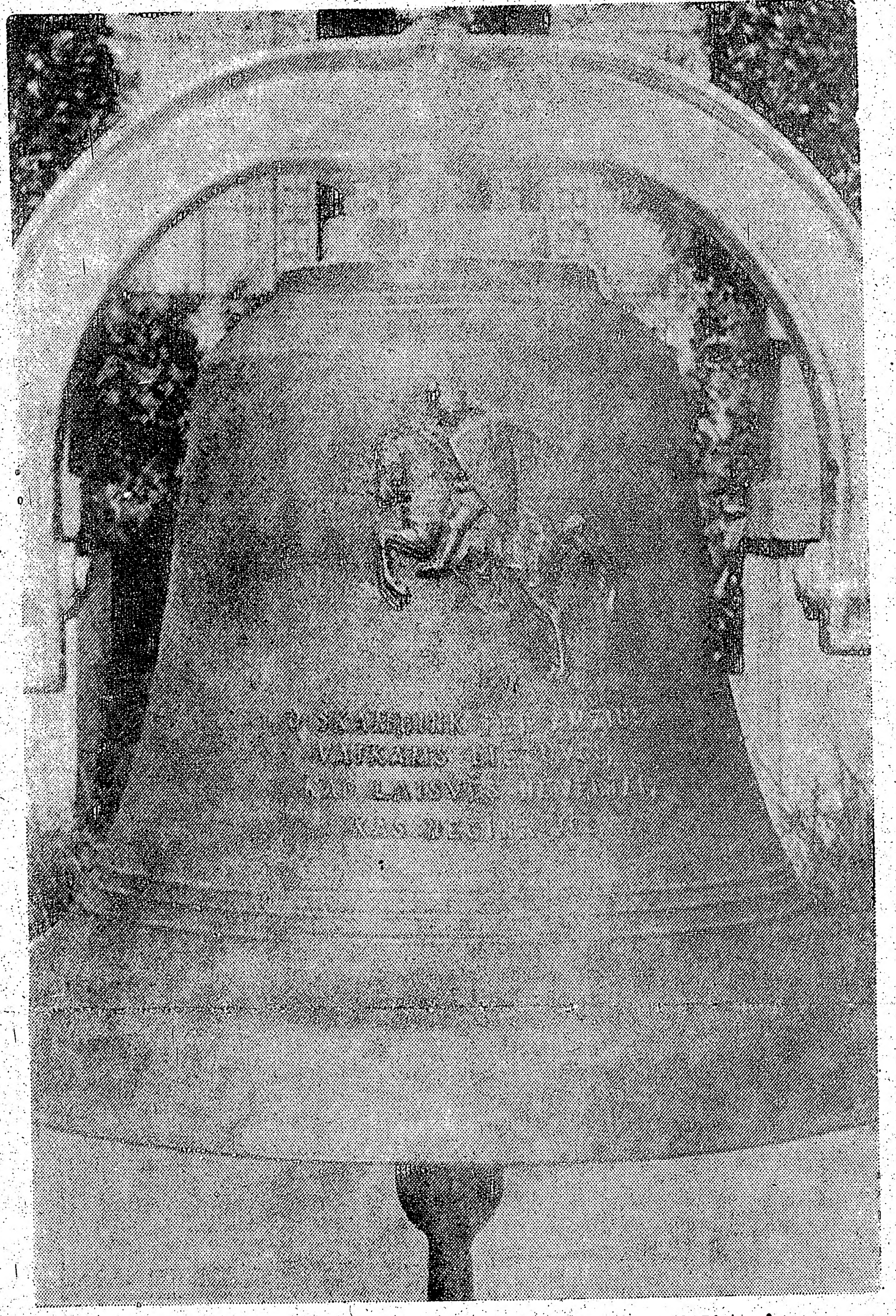

Brīvības zvans, ko Amerikas lietuvieši dāvāja neatkarīgai Lietuvai.

Mūsu brāļi - lietuvieši 16. februārī atzīmē brīvās Lietuvas republikas 46. gada dienu.

Jau pirms gadu simtiem karaļi Mindaugs, Gedimins, Algirts, Ķeistauts un Vītauts Dižais ierakstīja lietuviešu tautas vēsturē slavas pilnus laika posmus.

Šodien cīņu par brīvu Lietuvu lielā pašaizliedzībā turpina mūsu brāļu tautas politiķi un sabiedriskie darbinieki brīvajā pasaulē.

Lietuvas un Latvijas likteņi nav šķirami.

Cīņā par brīvību Latvijai un Lietuvai mēs ejam kopsolī ar brāļiem - lietuviešiem. To dara mūsu centrālās pārstāvniecības, diplomāti un sabiedriskās dzīves vadītāji.

Laiku pa laikam izteiktas domas, ka šis kopsolis varētu būt vēl ciešāks, vēl saskaņotāks.

Vai mūsu kultūras dzīves darbinieki, jaunatne un katrs latvietis un lietuvietis jau pilnībā apzinās šī kopsoļa un vienības vareno spēku? Vai mēs visi likteņa kopību apliecinām ne tikai vārdos, bet arī darbos? Ja tas tā nebūtu, tad ir pienācis laiks no vārdiem pāriet uz darbiem.

Mūsu kopīgo balsi uzklausīs brīvā pasaule. Brīva būs Lietuva. Brīva būs Latvija. Šis laiks nav aiz kalniem.

Lietuvas valsts svētku dienā mūsu vēlējums ir: Lai dzīvo neatkarīgā Lietuva! — Valio nepriklausoma Lietuva!

A. Kundrats.

Lietuvas dienā

Brīvās Lietuvas laikmetā vairākas studējošo lietuvju organizācijas slēdza mūža draudzību ar mūsu studentu organizācijām. Tas bija savstarpējās sadarbības tilts pāri dažkārt oficiāli atturīgām diplomātiskām attieksmēm abu valstu starpā. Tuvināšanās uzticības un kopīgo interešu garā izkala to zelta saiti, kas vienoja abu valstu akadēmisko jaunatni. Viņa taču bija tā spēka rezerve, kas deva jaunus darītājus savai valstij.

Saprotams, ka spīvās laika pārmaiņas paveikušas savu — šis draudzīgais kontakts ar tā pirmatnējo spēku valstu patstāvības laikā šodien it kā paguris, jo dzīve svešumā daudzos gadījumos iespējamai sadarbībai uzlikusi savu zīmogu. Arī fiziskā izkliedētība dažkārt sašķaida spēkus un ierobežo kopdarbību. Tā arī mūsu akadēmiskai jaunatnei saskarē ar brāļiem lietuvjiem jāierobežojas vai vienīgi ar garīgajām saitēm un kopīgām ilgām.

Būtu maldīgi domāt, ka šī draudzība būtu izsīkusi pavisam, jo nevar noārdīt to, kam garīga saistība un kopīga likteņa ceļš. Mēs dažkārt varam parādīt draugā gribu un vēlēšanos arī netiekoties. Bet tikko rodas izdevība, mūsu sirdis sit vienā ritmā.

Kad viena no latviešu studentu organizācijām (kuŗai mūža draudzība ar lietuvjiem!) pirms dažiem gadiem atcerējās savas pastāvēšanas gadskārtu, lietuvji uzmeklēja savu sabiedroto: viņu pārstāvji pasniedza rakstu krājumu par Lietuvu, ar krusta zīmi tās pirmajā lapā. Skaisti, draudzīgi un simboliski! Jo šodien ir Lietuva, ir mūsu tēvzeme cieš zem krusta zīmes. Tā atkal esam vienoti kopīgās bēdās un cerībās. Ja šodien skatāmies Lietuvas izmocītajā sejā, tad tanī mēs redzam arī savējo.

Šī līdzība un līdzināšanās ir bijusi ilga — gadu simtiem. Kas darīts vienam, no tā cietis arī kaimiņš. Šodien mums nav šaubu par to, ka lietuvju akadēmiskā un pārējā jaunatne ciešā sadarbībā ar savu tautu atrodas cīņā par Lietuvas brīvību. Patstāvības gadskārtas tikai pastiprina šo cīņu, jo tad uznirst jauni impulsi, jauna un vēl dedzīgāka apņemšanās.

Lietuvju akadēmiskā jaunatne šodien iet kopā ar s a v u tautu lielā mērķa labā. Tādēļ arī saprotami, ka sadarbības izpausmei mūsu un lietuvju starpā nav parasto norišu rakstura. Jo arī mēs koncentrējamies visu to problēmu risināšanā, kas izšķirīgas m ū s u tautas pastāvēšanai nākotnē un brīvības atgūšanai.

Krusta zīme šodien ir smaga un tumša, sliedamās pāri lietuvju zemei un viesdama to pašu ēnu arī uz mūsējo.

Daudzajām pārestībām lietuvju, mūsu un igauņu brīvībai sarkanie vardarbji šodien uzmet vēl vienu, varbūt briesmīgāko un iznīcības niknumā nepārspējamo. Jo no dzimtenes nāk vēstis, ka baltiešu rakstu valodas iznīcināšanai padomju okupanti spiež lietot rakstībā k r i e v u burtus. Tā ir nepārprotama jaunās iznīcināšanas fazes zīme.

Bet — vienalga, k ā d i e m burtiem raksta samocītais vergs: dvēseles spīts un morālā izturība ar to tikai pieaugs un vairosies. Un tas ir vajadzīgs, lai pārciestu gadu simteņa mocības.

Šī spīts ar morālo izturību gulst ik lietuvja dvēselē, kad viņš domā ai rīkojas lielā mērķa labā.

Lietuvji savā valsts lūgšanā, kas tērpta nirdošā skaņu rakstā, dzied vārdus: „Lietuva, tēvija mūsu ~ tu dižu vīru zeme!"

Vienalga, kādi sātana dienderi trakotu Lietuvas zemē; vienalga, cik iznīcinoša būtu šī velnu deja, no lietuvju sirdīm un vēlmēm nekad neizdzīs brīvās Lietuvas tēls!

Lai Dievs uztur šo nerimtības garu un vēstulēs mūsu likteņbrāļos - lietuvjos, kas arī mūs pacilā un iezīmē ceļam uz kopīgo mērķi!

A. Vilks

Mieru Kipras salai bez Kremļa iejaukšanās

ANGĻI UN AMERIKĀŅI GRIB GARANTĒT MIERU KIPRAS SALĀ NEATKARIGI NO APVIENOTĀM NĀCIJĀM. SERS DAGLASS HJŪMS NEAPMIERINĀTS AR SAV. VALSTU KUBAS POLITIKU

Anglijas ministru prezidenta Dagl. Hjūma un ārlietu ministra Batlera vizīte Otavā ir noslēgusies. Abi britu valstsvīri pašreiz viesojas pie prezidenta Džonsona Vašingtonā.

Ministru prezidents sers Daglass Hjūms savu Ziemeļamerikas ceļojumu uzsāka ļoti kritiskā periodā. Angļu apsargātai Kipras salai draud pilsoņu karš. Prezidents Makarioss nespēj izšķirties, kā nostabilizēt salas politisko situāciju. Francija nule kā atzinusi komūnistu Ķīnu un Formoza pārtraukusi diplomātiskās attiecības ar Parīzi. Sav. Valstu un Kubas starpā tagad jauna krize, kamēr Dienvidvietnamā militārais stāvoklis nedod nekāda pamata cerībām uz komūnistu partizānu padzīšanu — par sakaušanu nemaz nerunājot.

Kamēr Otavas sarunās tika pārspriesti visas augšminētās problēmas, acīm redzams uzsvars tika likts Kipras drošības jautājumam.

Anglija un Sav. Valstis domā, ka salas grieķu un turku iedzīvotājus no pilsoņu kaŗa spētu atturēt apmēram 10.000 vīru liels starpt. kaŗasp. no Ziemeļatlantijas organizācijas. Kaut Kipras prezidentam Makariosam nekāda labāka padoma pašam nav, augšminēto plānu viņš tomēr noraidījis. Vai viņam būtu vairāk pa prātam, ja Ziemeļatlantijas organizācijas vietā par mieru un kārtību Kiprā gādātu Apvienotās Nācijas? Vai tā pašreiz būtu pareizā atbilde?

Apspriedēs ar Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāru U Tantu noskaidrojies, ka Kipras prezidenta Makariosa prasība ir, lai salas mieru sargājošā starptautiskā armija būtu tieši padota drošības padomei. Nedz Anglijai, nedz Sav. Valstīm tas nav pieņemams. Ja šis starptautiskais kaŗaspēks padots drošības padomei, tad tas automatiski padots arī Padomju Savienības veto tiesībām.

Kongo jukas jau pietiekami pierādījušas, cik ārkārtīgi grūti efektīvi funkcionēt, esot padotam Padomju Savienības veto tiesībām Apvienoto Nāciju drošības padomē.

Vēl vienmēr cerēdami situāciju saglābt un pasargāt Kipru no pilsoņu kaŗa, angļi un amerikāņi prezidentam Makariosam iesnieguši jaunu priekšlikumu. Tas ir, ka par salas mieru un drošību gādātu pusduča valstu kaŗavīri no Ziemeļatlantijas organizācijas, bet ka prezidents informē drošības padomi, ka viņš šos kaŗavīrus pats aicinājis. Tādā veidā starptautiskais kaŗaspēks Kiprā nebūtu tieši padots drošības padomei; no otras puses atkal tas būtu nepārtrauktā kontaktā ar Apvienotām Nācijām, ziņojot pēdējām par notikumiem un progresu. Cik var saprast, šādam solim savu svētību devusi arī Kanadas valdība.

No angļu avotiem Ņujorkā saņemtās ziņas liecina, ka Anglijai un Sav. Valstīm savu kaŗa spēku un sadarbību apsolījušas Kanada, Norvēģija, Beļģija, Holande un Dānija. Francija kategoriski atsacījusies iejaukties.

Ja viss norit pēc angļu un amerikāņu iecerētiem plāniem, Anglija Kiprā stacionēs ap 4000 kaŗavīru, Sav. Valstis 1,200, Kanada ap 1000 vīru, kamēr pārējie nāktu no Dānijas, Holandes, Beļģijas un Norvēģijas. Rietumvācijas līdzdalība pagaidām vēl ir ļoti problemātiska. Tāpat vēl nav galīgi izlemts, kas, starptautiskas miera armijas gadījumā, notiks ar grieķu un turku garnizoniem, kopskaitā ap 1500 vīru.

Ministru prezidents sers Daglass Hjūms Otavā paskaidroja, ka nepieciešamības gadījumā Anglija par mieru un kārtību Kiprā spēj gādāt arī viena pati— gan tikai atvelkot zināmu kaŗavīru skaitu no Rietumvācijas. Tomēr kā Londonai, tā Vašingtonai patiktu daudz labāk, ja Kipras problēma tiktu pārvērsta starptautiskā atbildībā.

Lai gan Otavas sarunas noslēdzās visai draudzīgā garā, divos punktos Kanadas valdība protestēja. Pirmkārt, kad Anglijas ārlietu ministrs Batlers, neprasot Kanadas domas šai jautājumā, pārāk kategoriski pieprasīja tūkstoš vīru dienestam Kiprā — ko uzskatīja kā ārkārtīgi nekorektu britu viesa patvarību un otrkārt, kad Anglija, varbūt vienīgi sazinādamās ar Sav. Valstīm paziņoja, ka starptautiskā armija Kiprā atradīsies zem viņu virspavēlniecības.

Kremļa spiegs Nosenko izvēlējās brīvību

Vajadzēja palet veselām piecām dienām pirms padomju delegācija Ženēvā informēja Šveices policiju, ka bez vēsts pazudis delegācijas dalībnieks Nosenko.

Rietumu pasaules presē ziņa automatiski izsauca aizdomas, ka Nasenko būtu pārbēdzis vai nu pie angļiem vai amerikāņiem. Aizdomas izrādījās pamatotas. Sav. Valstis paziņojušas, ka Nasenko atrodas viņu paspārnē.

Padomju Savienības spiegu un pretizlūkošanas dienestam Nosenko bēgšana nāk kā ļoti nepatīkams trieciens; kā lielisks ieguvums Rietumiem. Nosenko rokās atradusies ļoti svarīga informācija par padomju spiegu darbību visā pasaulē, arī zināšanas par dažādem krievu bruņošanās noslēpumiem.

Labi informēti avoti paskaidro, ka Nosenko bēgšana padomju drošības iestādēm var izrādīties vēl nepatīkamāka par pag. gadā uz nāvi notiesātā Oļega Penkovska atklāšanu. Kad krievi beidzot dabūja zināt, ka Penkovskis piegādājis noslēpumus Rietumiem, Padomju Savienība bija spiesta atsaukt veselu rindu aģentu, kā arī likvidēt un pārorganizēt plašus spiegu tīklus. Un tagad, kad lietas būtu atkal iegājušas normālākās sliedēs, Nosenko ar pāriešanu uz Rietumiem to visu izjaucis.

INTEREŠU SADURSME VAŠINGTONĀ

Pēc vizītes Otavā Anglijas ministru prezidents sers Daglass Hjūms izlidoja uz Vašingtonu, kur viņam paredzētas intensīvas un, ispējams, ka tālejošas sarunas ar prezidentu Džonsonu. Sarunas, katrā ziņā, sola daudz vielas nākotnes pārdomām.

Jau pirms britu premjēra ierašanās Vašingtonā paredzētā darba kārtība jau bija daļēji zināma. Vispirms tiks debatēts par Austrumu un Rietumu attiecībām vispār; par stāvokli Berlīnē. Anglijas valdības galva, starp citu, ir pārliecināts, ka tagad pienācis ļoti izdevīgs periods sarunām ar Padomju Savienību. Viņa uztverē vislielākās izredzes uz panākumiem drošības sistēmas laukā, kas gādātu par pārsteiguma uzbrukumu novēršanu. Sers Daglass Hjūms deklarēja, ka Padomju Savienība karot negrib un nekaŗos un ka tādēļ pie zaļā galda var cerēt uz noteiktu progresu.

Ministru prezidenta vizīte Vašingtonā var nepalikt bez asumiem. Lai gan abu valstu attiecības atrodas sadarbības un saprašanās augstumos, vairākos ļoti svarīgos jautājumos domas dalās un pie tam ļoti krasi.

Viens no domstarpību stūrakmeņiem ir Kuba. Kamēr Sav. Valstis, pat neskopojoties draudiem, mēģina piespiest savus sabiedrotos pārtraukt tirdzniecību ar Kastro, Anglija savukārt prasa, lai Sav. Valstis pārtrauc palīdzību Indonēzijai, kas mēģina sagraut jaunāko britu kopvalsts saimes locekli Malēziju.

Sers Daglass Hjūms uzsvēra, ka Sav. Valstu boikoti ir liela politiska kļūda, jo saimnieciskās sankcijas nekad nav devušas tādus rezultātus uz kādiem cerējuši amerikāņi.

„Mēs vienmēr esam turējušies pie pārliecības," uzsvēra Anglijas ministru prezidents, „ka, jo apaļāks un labāk paēdis ir krievs vai ķīnietis, jo ir mazāka varbūtība, ka viņš būs agresīvs komūnists." Amerikāņi savukārt domājot, ka, jo lielāks izsalkums, jo lielāka padevība Sav. Valstu politiskam spiedienam.

Ar šādu Anglijas nostāju prezidents Džonsons, pie tam vēl vēlēšanu gadā, ir nostādīts grūtas izšķiršanās spīlēs. Anglija, Sav. Valstu uzticamākais sabiedrotais, kritizē spiediena palielināšanu pret Kubu.

Toties senātors Goldvoters, iespējams republikāņu kandidāts prezidenta vēlēšanās, kategoriski deklarē, ka nostāja pret Kubu nav pietiekami stingra un ka nepieciešama salas blokāde.

FORMDZA PĀRTRAUC ATTIECĪBAS AR FRANCIJU

Šī gada 27. janvārī Francijas valdība paziņoja, ka tā atzinusi komūnistu Ķīnu, nodibinājusi ar pēdējo diplomātiskas attiecības un ka trīs nēnešu laikā abas valstis apmainīsies sūtņiem.

Kopš komūnistu Ķīnas atzīšanas nebija pagājusi ne nedēļa, kad Pekinga jau uzsāka uzbrukumus pret prezidentu de Gollu — pēdējais Ķīnu gan atzinis, bet tās režīmam nepiekritot. Nekas neesot arī darīts attiecību pārtraukšanai ar Čangkaišeka Formozu — tas gan notikšot automatiski, tiklīdz Pekingas pārstāvis ieradīšoties Parīzē.

Kā tas bija redzams šīs nedēļas pirmāpusē, nacionālisti de Gollam aizaupījuši daudz nepatīkamu brīžu, pārtraucot diplomātiskās attiecības ar Franciju. Tiklīdz nāca zināms, ka franči nacionālistu vairs neuzskata par Ķīnas reprezentantiem Parīzē, Taipea paziņoja, ka tā pārtrauc diplomātiskās attiecības. Komūnistu sūtniecības atvēršanu Parīzē sagaida vistuvākā laikā.

IGAUŅU ARCHIBĪSKAPS ATKĀPIES

Igaunijas ev.-lut. baznīcas archibīskaps prof. Dr. Johans Kepps iesniedzis atlūgumos. Viņš ir 89 gadu vecs un dzīvo Zviedrijā. Igauņu baznīcas konsistorija trimdā sākusi priekšdarbus jauna archibīskapa ievēlēšanai.

Kā kandidātus šim amatam min prof. Arturu Vēbusu Cikāgā, un bīskapu Johanu Lauri, Zviedrijā, kuŗam jau piepildījies 71 gads. Vēbuss ir mācības spēks Cikāgas teoloģiskā universitātē, sarakstījis vairākas zinātniskas grāmatas igauņu, angļu, franču un vācu valodā.

ATBRUŅOŠANĀS SARUNAS BEZ PANĀKUMIEM

Nebeidzamām un līdz šim absolūti nesekmīgām atbruņošanās sarunām turpinoties, Sav. Valstu delegāts Fosters 17 valstu konferencē uzsvēra, kā jau no sarunu pirmās dienas Pad. Savienība mēģinājusi svaru kausus nosvērt savā labā. Un tas tāpat notiekot arī tagad.

Ar augšminēto delegāts Fosters atsaucās uz jaunāko padomju priekšlikumu iznīcināt visas kaŗam gatavās raķetes, atstājot vienīgi zināmu skaitu — neminot cik daudz — starpkontinentālo raķešu Pad. Savienībā un Sav. Valstis. Tas nozīmē, ka akceptējot šo priekšlikumu, Sav. Valstīm būtu jālikvidē visas Polaris raķetes — Ziemeļamerikas un pat visas brīvās pasaules aizsardzības mugurkauls. Pad. Savienība arī uzsvēra, ka tai nebūtu nekādu iebildumu, ja uz tās territorijas atlikušās raķetes tiktu padotas starptautiskai inspekcijai — ne ar vārdu neminot kāda veida inspekcija tiktu atļauta.

Sav. Valstis domā, ka vienīgais loģiskais ceļš raķeškaŗa briesmu samazināšanai un atbruņošanās veicināšanai ir abpusēja procentuāla ieroču samazināšana.

Atbruņošanās sarunas turpinās un turpināsies, bet, tāpat kā līdzšinējos gados, nekādus panākumus tās nesola.

Somālija un Abesīnija turpina cīnīties

Somālijas valdība iesniegusi steidzošu prasību Apvienotām Nācijām sasaukt ārkārtēju drošības padomes sēdi sakarā ar ieilgstošām robežcīņām ar Abesīniju. Ģenerālsekretārs U Tants ieteica abām valstīm kaŗa darbību pārtraukt vismaz līdz drošības padomes sēdes lēmumam, vai, labākā gadījumā, līdz brīdim, kad domstarpību atrisinājumu izdodas panākt ar Afrikas ūnijas organizācijas starpniecību. Atbildēs ģenerālsekretāram kā Abesīnija, tā Somalija izteica vēlēšanos panākt mieru, apvainoja viena otru agresijā — un turpināja cīnīties.

LATVIJA

14. n-rs. SESTDIEN, 1964. GADA 15. FEBRUĀRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Komūnistu aģenti trimdinieku organizācijās

Cik lielu vērību krievu izlūkošanas iestādes pievērš trimdinieku organizācijām, liecina sekojošs kāda igauņa stāsts, kas tagad uzturas Rietumeiropā.

Stāstītājs ir cīnījies igauņu karaspēka daļās Otrā pasaules karā un kritis krievu gūstā. Kādu dienu pie viņa ieradās MVD aģenti un lika priekšā doties uz Rietumeiropu un pildīt čekas aģenta pienākumus. Atteikties nevarēja; bez tam viņu vilināja izredzes nokļūt brīvajā pasaulē. Minēto igauni nosūtīja uz īpašiem kursiem, kur apmācīja sabotāžas darbam. Šinīs kursos bija apm. 100 igauņu. Pārējo kursantu tautību viņš nezināja, jo visiem bija pieņemti vārdi.

Kad apmācības kurss bija izbeidzies, visus nosūtīja „darbā" uz rietumiem. Minētais igaunis saņēma viltotus papīrus, no kuriem bija redzams, ka viņš visu laiku it kā uzturējies Vācijā DP nometnēs. Visiem kursantiem tika vairākkārt paskaidrots: Ja tie nepildīs uzliktos pienākumus, viņiem draud nāve. „Lai arī kur jūs dotos, mēs jūs atradīsim," viņiem tika uzsvērts.

Kad minētais igaunis nonāca kādā Rietumeiropas valstī, viņš tūliņ devās uz attiecīgo valdības iestādi un izstāstīja visu patiesību. Sākumā viņam neticēja, bet vēlāk tomēr izsniedza patvēruma tiesības. Tā kā viņš nejutās drošs šinī zemē, viņš saņēma atļauju izbraukt uz Ameriku.

AUSTRUMU CENTRĀLEIROPAS LIKTENIS

„EAST CENTRAL EUROPE AND THE WORLD" rakstu krājums Stephen D. Kertesz redakcijā, University of Notre Dame Press izdevums, 386 lpp. cena — $ 6,50.

14 autori (to starpā arī mūsu Kārlis Kalniņš) ir aprakstījuši šīs Eiropas austrumu un vidienes zemju: Baltijas valstu, Polijas, Austrumvācijas, Čechoslovakijas, Ungārijas, Rumānijas, Bulgārijas, Albānijas, Dienvidslāvijas, Somijas un Austrijas likteņus un attīstības gaitu pēc Staļina nāves. Tāpat kā latvietis Kārlis Kalniņš, arī citi autori ir attiecīgo zemju agrākie pilsoņi, kas tagad ieņem vairāk vai mazāk redzamu stāvokli ASV valsts, zinātniskās un citās iestādēs. Rakstos apskatīta ne tikai šo zemju iekšējā attīstība, bet arī to attieksmes ar ārzemēm, veltījot īpašus apcerējumus Eiropas austrumu saimnieciskai attīstībai, Ķīnas ietekmei Eiropā un Amerikas un Vakareiropas politikai austrumu Centrāleiropā. Kalniņš, neraugoties uz visai ierobežoto telpu (tikai 22 l.p.) ir pratis sniegt visai teicamu un lietpratīgu Baltijas triju valstu likteņa attēlojumu, atsedzot veselu virkni Padomju Savienības veikli aizplīvuroto politisko soļu patieso būtību.

AKL

Vai gaišreģis atradīs meklēto noziedznieku

Pēdējā laikā ASV un Kanadas presē ievērību izraisījuši raksti par holandiešu tautības gaišreģi Pēteri Hurkosu, kurš slavens ar neparastām spējām atklāt noziedzniekus un sadzīt pēdas nozudušām personām un lietām.

52 g. v. P. Hurkoss to izdarījis 27 slepkavību un neskaitāmos dedzināšanas, zādzību u. c. gadījumos dažādās valstīs.

Dīvainākais, ka savas gaišreģa spējas Hurkoss ieguvis tikai pēc kritiena no krāsotāju kāpnēm. Atmodies slimnīcā, kurp nesamaņā novests, viņš pārsteigts konstatējis, ka spēj lasīt citu cilvēku domas. Viņa nekļūdība atklājot pagātnē notikušo, kā arī nākotnē paredzamo, radījusi izbrīnu ārstu un zinātnieku aprindās.

P. Hurkosu pieaicināja noziedznieka atklāšanai, kurš jau ilgāku laiku terrorizēja Bostonas iedzīvotājus. Viņa norādījumu rezultātā policija apcietinājusi kādu dīvainu vīreli, kurš pašlaik nodots psichiatru novērošanai.

Holandiešu gaišreģis savā laikā palīdzējis atklāt arī slavenā skotu Skones akmens atrašanās vietu, ko skotu nacionālisti karalienes ElizabetesII kronēšanas laikā bija nozaguši.

Šie gadījumi tikai norāda, ka Šerloka Holma paņēmieni noziedznieku atklāšanā novecojušies, un sagaidāma „radara smadzeņu" izmantošana kriminālnoziegumus atrisinot.

Komūnistiskās Ķīnas loma brīvo tautu liktenī

Padomju Savienības diktātors ir vārdos pūlas sadzīvot un sadarboties ar Rietumu demokrātijām. Viņš ir nonācis pat tik tālu, ka noliedz savu lomu Austrumvācijas rīcībā, tad ar savu traucē rietumnieku satiksmi ar Berlīni. Jābūt diezgan naivam, lai noticētu šim apgalvojumam. Varbūt viņš tiešī tādu rīkojumu nav devis, bet bez Padomju Savienības vadītāja ziņas gan tas nav noticis, jo satelītu valstu valdības neiedrošinās patstāvīgi rīkoties. Par mazāko brīvāko rīcību to ministru prezidenti un ministri ir saņēmuši stingrus rājienus vai ir bijuši spiesti atkāpties no amata. Ja Ņikita tomēr noliedz savu lomu minētā rīcībā, tad tam ir savs iemesls, negribot sanaidoties ar rietumniekiem, viņš pamudina citus, bet pats paliek novērotāja lomā.

Uzlicis laipna, bet viltīga politiķa masku un iejūtīga rietumnieku paraugā allaž smaidīt, Ņikita sāk slēpt savu lomu attieksmē ar tām Rietumu valstīm, kuras var ietekmēt visas brīvās pasaules rīcību, bet viņš bez šīs pasaules pašreiz nevar iztikt. Tāpēc viņš pat savā valstī mīkstina dažus sodus; piem., atbrīvo arestēto ASV Jēlas prof. Barghornu.

Tāda Ņikitas rīcība brīvajai pasaulei ir ļoti bīstama. Tā maldina rietumniekus un ar to atvieglo komūnistu mērķu sasniegšanu, īpaši brīvās pasaules pakļaušanu viņu varai, jo modernais Rietumu pilsonis, arī politiķis, ir nonācis īpaši lielā ietekmē, ka nespēj vairs nemaz nojēgt, kādas var būt sekas viltīgi laipnā komūnista izliktām lamatām. Pat tie daži rietumnieki, kas kādreiz ir iepazinušies ar vergu nometnēm, to eksistenci ir piemirsuši, velti ticēdami, ka Padomju Savienībā ir notikušas politikas laukā nopietnas pārmaiņas. Tie ir maldi. Tāpēc jābūt modriem attieksmē ar komūnistiem.

Lai gan tas tā savādi izklausās, brīvās pasaules valdībām un visiem pilsoņiem jāievēro komūnistiskās Ķīnas ieroču žvadzināšana. Varbūt tā ir par vāju, lai pakļautu savai varai brīvās pasaules valstis vai noslaucītu tās no zemes virsas. Šī varbūtība tomēr nedrīkst atturēt Rietumu pasauli no nopietnām politiskām pārdomām.

Pirmkārt, neviens nevar būt drošs, ka teorētisko nesaskaņu dēļ komūnisti neies viens otram palīgā kara gadījumā. To iesākusi, Ķīna var sīcināt Padomju Savienību palīgā pret kapitālistiskām valstīm. Padomju Savienībai grūti noraidīt palīdzības lūgumu ievērojot to, ka cīņu zemju komūnisti viņai to var pārmest un nostāties Ķīnas pusē. Divu lielāko komūnistu valstu saprašanās, sadarbība kara laikā ir ļoti iespējama. Tāpēc Rietumu valstīm jābūt nomodā par savu brīvību un politisko neatkarību.

Otrkārt, Ķīnas ieroču žvadzināšana katram brīvās pasaules pilsonim atgādina, ka eksistē varas, kas apdraud ne tikai viņa brīvību, bet pat eksistenci. Tāpēc nav iespējams nodoties illūzijām.

Padomju Savienības diktātora draudus rietumnieki nedrīkst aizmirst. Bet tie reti realizējas. To nevar teikt par komūnistiskās Ķīnas vadītāju. Viņa taktikai ir sveša. Lai gan viņa valsts ir smagi saimnieciskie apstākļi, kāstākā temperamenta un asāka rakstura cilvēkam var būt drosme iesākt karu. Tāpēc komūnistiskā Ķīna ar saviem draudiem un rīcību liek Rietumu pasaulei būt sevišķi modrai savas brīvības un intereśu aizstāvēšanā. Tāpat komūnistiskās Ķīnas ieroču žvadzināšana neļauj Rietumu brīvvalstīm aizmirst austrumu ienaidniekus un negatavoties savas brīvības aizsardzībai.

Padomju Savienības un komūnistiskās Ķīnas domstarpības Marksa Ļeņina mācības izpratnē un dažu robežas incidentu dēļ nav pietiekami svarīgs iemesls cerībai izsargāties no komūnistiskā un demokrātiskā pasaules uzskatu sadursmes. Sadzīvot tie nevar, kāpēc vienam no šiem uzskatiem jānoiet no skatuves. Kad un kā tas notiks, to līdz šim neviens vēl nav mēģinājis paregot. Tāpēc jābūt gataviem vissmagākajam pārbaudījumam — ieroču valodai, ja negribam pretinieku saimnieciski vājināt.

Ps.

MELU PROPAGANDA

Kāds no vecajiem krievu emigrantiem nesen atgriezies Amerikā no Padomju Savienības, kur tas apciemojis savus piederīgos. Kad tas sācis pārrunāt ar saviem radiem dzīves apstākļus Amerikā un Krievijā, viens no padomju pilsoņiem pārsteidzis viņu ar šādu jautājumu: „Cik cilvēku Savienotās Valstīs ik dienas nomirst badā?"

Amerikas viesis lielā izbrīnā teicis, ka par tādiem gadījumiem viņš nekad nav dzirdējis un ka Amerikā pārtikas ir papilnam. Viņa radinieki tad ar smīnu uz lūpām sākuši viņu pamācīt, ka neesot nozīmes aizstāvēt kapitālistus, jo viņiem ļoti labi esot zināms par rūgto dzīvi ASV un ka tur cilvēki mirstot badā. Padomju radio viņus par to informējot ik dienas.

Amerikas viesis gan novērojis, ka Krievijā valda liels pārtikas trūkums un cilvēki dzīvojot badā. Tomēr bads tagad nesot tik liels kā 1947. g., kad badā izmiruši veseli ciemi.

DĒKU ROMĀNS UZ EIROPAS JAUNĀKĀS VĒSTURES FONA

„THE VENETIAN AFFAIR" by Helen Mac Innes, Harcourt, Brace & World Inc. (Kanadā — Longmans Canada Ltd.) izdevums, 405 lapp., cena — $ 6,95

Autore ir dzimusi Skotijā, beigusi Glasgovas universitāti un studējusi arī Londonas universitātes koledžā. Pēc apprecēšanās ar Oksfordas universitātes mācības spēku Highetu, viņa kādu laiku dzīvo šinī universitātes pilsētā, bet tad pārceļas uz Ņujorku, kur dzīvo arī tagad. Jau ar savu pirmo grāmatu „Ārpus aizdomām" viņa guvusi lielus panākumus, tie pieaug ar katru nākošo grāmatu. Apskatāmā grāmata ir viņas vienpadsmitā. No parastiem dēku romāniem šī grāmata, tāpat kā autores līdzšinējās atšķiras ar intelliģentu pieeju romāna vielai, nenoslīdot nekad līdz parasto dēku romānu līmenim.

AKL

SPIEGS HAMANIS TAISNOJAS

Padomju spiegs Arturs Hamanis, kas ieradās Rietumos ar nolūku iekļūt trimdinieku organizācijās, lai varētu sniegt informāciju par tām, ir atbrīvojies atgriezies Igaunijā, turpina taisnoties padomju presē. Tā, piemēram, Hamanis raksta, ka tad, kad viņš ieradies Bostonā uz kādu valodnieku kongresu, viņu esot apmeklējuši CIA aģenti un uzaicinājuši uz sarunām. Tie esot centušies ievilkt viņu amerikāņu izlūkdienesta tīklos. Kad viņš tam pretojies, amerikāņu aģenti draudējuši viņu „samalt miltos."

Patiesībā Hamanis mēģinājis visādus trikus, lai iekļūtu amerikāņu izlūkdienestā, un kad tas ieradās Bostonā, amerikāņu iestādes jau bija noskaidrojušas, ka viņš ir padomju spiegs un tādēļ uzaicināja to nekavējoties atstāt ASV.

Hamanis tālāk raksta, ka amerikāņu aģenti turpinājuši viņu vajāt arī pēc viņa atgriešanās Zviedrijā. Tas esot „turpmāko dzīvi Zviedrijā padarījis neiespējamu, un viņam nekas cits neatlicis kā atgriezties dzimtenē."

Tālāk Hamanis nikni uzbrūk trimdinieku organizāciju vadītājiem, kas visi esot amerikāņu izlūkdienestā, un tie esot viņu nomelnojuši.

Par sevi Hamanis stāsta, ka tagad dzīvojot Tallinā un nodoties zinātniskam darbam. Drīzumā viņš izbraukšot uz Rīgu, lai savāktu materiālus savu pētījumu pabeigšanai.

LIELA ROSĪBA ZIEMEĻANGLIJĀ

ATZINĪBAS BALVAS JAUNIEŠIEM. TRĪS DIŽENU VĪRU PIEMIŅAS SARĪKOJUMS LĪDSĀ PIRMAS PRESES VIESĪBAS ANGLIJĀ „SAKTAI" JAUNA VADĪBA.

(Vēstule no Anglijas)

(A. P.) Šķiet, ka Līdsas latviešu skola ir vienīgā visā Anglijā, pie kuras jau vairākus gadus pastāv Draudzīgā aicinājuma fonds, kas dod iespēju bērniem skolā mācīties par brīvu. Jau otro gadu no fonda līdzekļiem jauniešiem izsniedz arī atzinības veltes par centību kā latviešu skolā, tā arī angļu skolās, kā arī par aktīvu līdzdalību latviešu sabiedriskā dzīvē.

Jauniešu apbalvošana notika DVF Līdsas nod. namā. Apbalvoto vārdus nolasīja skolas pārzinis J. Balodis, bet veltes pasniedza LNPL pr-dis A. Abakuks. Par savu biedreņu pašreizējo universitātes audzēkņu, apbalvošanu bija rūpējušās arī Līdsas vanadzes. Tā bija atzinība par to, ka līdztekus studijām jaunās censones tomēr nav pārtraukušas sakarus ar vanadžu kopu un latviešu sabiedrību, tā pierādot, ka studijas nebūt nav par kavēkli sabiedriskai rosībai.

Draudzīgā aicinājuma sarīkojumā līdsieši cildināja šī aicinājuma autoru — prezidentu Kārli Ulmani, kas par latviešu tautas labklājību gādājot, pats līdz galam iztukšojis savas tautas likteņa biķeri.

Ar Draudzīgā aicinājuma sarīkojumu bija apvienots arī mūsu dižā skaņraža prof. Jāzepa Vītola 100 g. dzimšanas dienas pieminas brīdis. Par šiem diženiem tautas dēliem atzinības pilnus pieminas vārdus teica A. Abakuks. Nedēļu pēc šī sarīkojuma DVF Līdsas nodaļa rīkoja arī plkv. V. Januma sumināšanas sarīkojumu, kurā cildinošus vārdus pulkvedim veltīja DVF valdes pr-ža vietnieks J. Frišvalds.

☆

Pagājušā vasarā nodibinātās Latviešu preses biedrības Anglijas nodaļa savas atklāšanas svinības rīkoja Bradfordā ar nepretenciozu preses viesību nosaukumu. Viesībās vārds piederēja mūsu jaunās un vecās paaudzes literātiem, kas nolasīja savus jaunākos darbus. Kā pirmā savus dzejoļus lasīja Velta Sniķere, Gunārs Janovskis lasīja kāda romāna fragmentu. Margaritas Ausalas devā arī bija dzeja, bet Kārlis Zemdega un Jānis Rolavs reprezentējās ar prozu, tāpat arī Skaidrīte Eberšteine. Gara darbinieku virknei „punktu" pielika dzejnieku un rakstnieku seniors un preses biedrības Anglijas nodaļas pr-ks Pēteris Aigars.

Sekojošās balles laikā parādījās „Preses viesību Vēstnesis", kura goda redaktore bija Velta Sniķere.

☆

Preses viesību laikā notika arī Preses biedrības Anglijas nodaļas biedru sapulce, kurā b-bas pr-ks P. Aigars un sekretāre A. Liepiņa sniedza pārskatus par līdzšinējo darbību. No turpmākām iecerēm atzīmējams pavasarī projektētais Ilonas Leimanes vakars, kura ienākums būs veltīts slimās rakstnieces atbalstam. Ievērojot to, ka rakstniecei vēl aizvien nepieciešama ārstēšanās, kas prasa lielus līdzekļus, nepietiek ar gadījuma atbalstu vien. Lai šo palīdzību padarītu par regulāru, sapulce vienbalsīgi nolēma stāties sakaros ar biedrības centrālo valdi Sav. Valstīs, lai kopīgi apsvērtu jautājumu par speciāla Ilonas Leimanes atbalstīšanas fonda dibināšanu.

☆

Sakarā ar ģimenes dzīves nodibināšanu — pie DVF Bradfordas nodaļas darbojošās tautas deju kopas „Sakta" līdzšinējais vadītājs Kārlis Uskalis atteicies no kopas vadītāja un apmācītāja pienākumiem, kurus veicis kopš 1960. g. Viņa vietā stāsies V. Gerelis, kas kopā darbojas 7 gadus. Jaunais kopas vadītājs šogad izpelnījies arī Bradfordas vanadžu dāvāto ceļojošo kausu. Kopas valdē darbosies M. Liepiņa, R. Riekstiņa, E. Šulcs un J. Gravenieks, bet revīzijas komisijā — S. Zīverts un V. Ivans. Kopai pašreiz ir 26 dalībnieki. Dejotāji rūpīgi un čakli gatavojas maija mēnesī paredzamai līdzdalībai Korkas starptautiskā deju festivālā Īrijā un rudenī — braucienam uz ELJAs kongresu un Dziesmu svētkiem Vācijā.

„Vairākas reizes ir cilāts jautājums par šaušanas sporta popularizēšanu Anglijas DV saimē, bet nekas šai virzienā nav darīts" — lasāms Donkasteras nodaļas apkārtrakstā. „Kaut mēs arvien skaitā esam liela DV saime, šajā sportā tomēr esam palikuši it kā aizmugurē. Gandrīz visās zemēs, kur darbojas DV, plašos apmēros tiek rīkotas šaušanas sacensības. DV organizētās globālās sacensības šaušanā notiks arī nākošos gados, tādēļ laiks būtu domāt par iestāšanos kādos vietējos angļu mazkalibra šauteņu klubos. Ar šo klubu starpniecību būs arī vieglāk iegādāties personiskus ieročus. Saprotams, ieroču atļaujas izsniegs vietējās policijas iestādes."

Otto Bergmansons

Atvaļinājums paradīzes pļavās

III

Sala. Un kā gan citādi lai tas arī būtu. Bija jau vēl tikai jūnija pirmā puse. Drīz vien jau Pīpene atradās aiz peldētavas atklātā ezerā, un krūšu stilā peldēja baltās peldcepures virzienā. Vēl bija cerība, ka viņa griezīsies atpakaļ, salu nesasniegusi, bet kas to deva! Peldētāja arvien vēl peldēja salas virzienā. Šī viņai, droši vien, tāda iemērīta distance, turp un atpakaļ. Varbūt viņa tūlīt griezīsies mājup pēc izkāpšanas krastā, viņš prātoja, lēnām irdamies cauri aukstajiem viļņiem. Vēl tev ir laiks griezties atpakaļ, it kā kāds teiktu Žanim Pīpenem. Tas bija viņa prāta „es", kam viņš vienmēr tik iztapīgi bija pūlējies kalpot. Bet cik vāja un nožēlojami klusa skanēja šī balss. Tā bija tikai tāda pīkstoņa šeit, kur viļņoja ezers, šalca vēji un lieti; kur pati daba runāja cilvēkā, viņa pulsā, viņa sirdspukstos, viņa dziņās un vēlmēs.

Ja Pīpenem kāds jautātu, kāpēc viņš šādā laikā sācis šo trako peldēšanu, viņš, droši vien, nezinātu atbildes. Tā bija sava veida nepieciešamība, kaut kas līdzīgs dabas norisei.

Pusceļā starp saliņu un krastu Pīpene vēroja, ka baltā peldcepure jau bija pievirzījusies pavisam tuvu saliņai. Sala arvien negantāk. Viņš mēģināja peldēt straujāk. Kaut kas Pīpeni it kā dzītin dzina sasniegt ātrāk krastu. Viņš sāka peldēt kraulā, pavisam aizmirsis savas acenes. Vēl brīdis, un Pīpene juta kaut ko noslīdam uz leju. Ķēra ar roku, mēģināja pat nirt — viss velti. Viņa acenes aizgrima ezera dziļumā. Drusku aizrijies ar ūdeni, Pīpene izlīdzināja elpošanu, tad ar izmisīgu niknumu turpināja peldēt tālāk saliņas virzienā. Izvēles nebija. Saliņa bija tuvākā krastmala, turpat nepilnu simt jardu viņam priekšā. Marini kundze jau laikam bija izkāpusi krastā. Ūdenī bez acenēm viņš viņu tāpat nebūtu spējis saskatīt.

Šī nebija pirmā reize, kad Pīpene peldoties pazaudēja acenes. Jau reiz tas bija noticis viņa puicības dienās Jaunpiebalgā, kad peldoties Gaujā, viņš bija gribējis padižoties ar savu Rīgas zēna prasmi peldēt kraulā. Toreiz nozaudētais aceņu pāris vēl šodien guļ Gaujas atvarā. Dziļums bija par lielu, lai tās sameklētu. No tās reizes Pīpene ceļojumā ņēma līdz divi pārus aceņu, bet otrās bija ceļa somā.

Noguris un nosalis, Pīpene beidzot izkāpa krastā. Vēl vienmēr lija un pūta vēss vējš. Drusku pagājies uz priekšu, viņš aiz kokiem saskatīja nelielu koka mājeli. Gribēja jau doties turpu, kad tieši pretī, saliņai otrā pusē, cauri lietum un vējam bija dzirdams laivas motora troksnis. Slēpdamies aiz mitrajiem krūmiem, Pīpene lēnām virzījās uz priekšu. Redzamību vēl pasliktināja arī tas, ka sāka jau krēšļot. Tomēr tik daudz viņš spēja saskatīt, ka saliņai tuvojās neliela motorlaiva. Laivas motors vēl pāris reizes nopukšķēja, tad laivā sēdētājs izlēca malā un, pavilcis laivu uz krasta, to vēl atsēja.

Pīpene nespēja laivinieku tuvāk saskatīt. Viņš vienīgi redzēja, ka tam uz pleciem bija kaut kas melns, laikam lietu mētelis, un kailas kājas. Kad, norīkojis laivu, atbraucējs devās uz mājeli, tās durvis atvērās un Pīpene, savas tuvredzīgās acis mirkšķinādams, blenza uz priekšu. Viss, ko viņš spēja saskatīt, bija sievietes augums, šķiet, bez jebkāda peldkostīma. Kā tagad būtu derējušas acenes! Pat to viņam liktenis skauda.

Viņš dzirdēja vīrieša balsi, tad sievietes smieklus un, mājeles durvīm aizveroties, viss atkal apklusa. Vienīgi vējš, lietus un ūdeņu šalkas, un nosalušā cilvēka zobu klabēšana krūmos. Tātad tādas tās lietas! Pīpenem viss skurbums bija izgaisis. Viņa gaišais prāts sēdēja atkal savā ķēniņa tronī un valdīja. Pīpene bija pilns niknuma — niknuma par savu muļķību un neapdomību, par sieviešu negantību, niknuma uz visu pasauli. Kur viņam bija bijusi galva! To būdu vajadzētu uzspert gaisā ar visu tās Ādamu un Ievu, viņš šņāca.

Bija jārīkojas ātri. Viņš ļoti labi apzinājās, ka pašreiz viņu neviens neapskaustu. Mēģināt peldēt atpakaļ būtu par daudz liels risks. Pīpene nebija drošs, vai tik nosalis spētu māz krastu sasniegt. Aiz krūmiem slēpdamies, viņš uzmanīgi līda uz priekšu un vēroja mājeli. Pielīda pavisam klāt. Logs būdai uz ezera pusi, kur šūpoja motorlaiva, bija aizklāts. Laikam aiz ieraduma. Pa logu spīdēja vājā gaisma, kas varēja būt no eļļas lampas vai sveces.

Pīpene vairs negaidīja. Viņš metās uz priekšu un pāris lēcienos bija pie laivas. Tā bija parastā airu laiva ar piekabināmo motoru. Airi bija laivā — pirmā labā zīme. Motoru iedarbināt tik tuvu mājelei nebūtu prāta darbs, un laivas bīdīšana uz salas otru galu prasītu laiku, lieku brišanu ūdenī un salšanu. Atraisījis un iestūmis laivu ūdenī, viņš ielēca tajā. Brīdi vēlāk Pīpene jau sēdēja airos un visā spēkā dzina laivu uz priekšu. Viņš nekad savā līdzšinējā mūžā nebija ar tādu prieku airējis laivu kā pašreiz. Šķiet, ka ar ikkatru airu vilcienu viņa pašsajūta uzlabojās. Mazs triebes velniņš tīksmi kutināja pakrūti. Nekas, pēc karstas guļa uaksta pelde ļoti veselīga. Lai peld vien atpakaļ pa to pašu ceļu, kā peldēja šurpu. Un lai ņem arī savu kavalieri līdz. Uz mūžiem!

Noairējis gabalu, kas likās pietiekams, lai motora troksnis saliniekus neiztrūcinātu, Pīpene iedarbināja laivas motoru un slaidā lokā stūrēja laivu atpakaļ uz Paradīzes pļavām. Viņš nesēdēja pirmoreiz pie laivas stūres, bet ka vadīt motorlaivu nozīmē sava veida uzvaru pār dabu, brīvību un neatkarību, to tā īsti viņš sajuta tikai pašreiz.

Žaņa Pīpenes pašsajūta, šķiet, uzlabojās vēl vairāk. Airējot bija kļuvis siltāk, un pa šo laiku arī lietus bija mitējies līt. Pietuvojies Paradīzes pļavu laivu novietnei, Pīpene apstādināja motoru un ķērās atkal pie airiem, lai novietotu laivu blakus pārējām nometnes laivām. Tad tik būs joki, kad tie celsies, viņš sprieda. Uz mani aizdomas kritīs vismazāk. Pati Marini kundze taču zina, cik es salīgs.

Bet cauri šai pašapmierinātībai un pašapziņai, cauri šai bravūrai, skanēja kāda cita balss. Balss, kas bija klusa, pazemīga, gandrīz vai izmisusi. Īsais šķietamā gandarījuma prieks bija beidzies, un pāri bija vienīgi sāja dūša, sāja un pliekana. Viņš jutās ne vien nosalis, bet arī ļoti noguris.

— Te nu tu esi — tukšums pašā un aukstums visapkārt, — domāja Žanis Pīpene, atsējis laivu pie pāļa un kāpdams krastā.

Arī labās kājas īkšķis sāpēja un mazliet asiņoja. To viņš bija kaut kur apdauzījis. Sarīvējis plecus un krūtis un izbraucis pāris reizes ar pirkstiem caur matiem, viņš pagriezās uz dēļu kaudzes pusi, lai paņemtu tur noglabāto dvieli, kad, pametis skatu uz augšu, ieraudzīja krastā kādu stāvam. Pārsteigts Pīpene apstājās. Bez acenēm un krēslā, viņš nevarēja pateikt, kas stāvētājs tāds bija. Kas gan šeit tik vēlā, nemīlīgā laikā varētu staigāt apkārt? Vienalga. Atkāpšanās nebija.

Viņš turpināja gājienu uz dēļu kaudzes pusi, sameklēja rupjo dvieli, apslaucījās un visā augumā spēcīgi norīvējās. Tad pārmetis dvieli pāri plecam, kāpa krastā, tieši stāvētāja virzienā. Bet arī pēdējais nu bija sācis virzīties un tuvojās strauji Pīpenem.

— Kur jūs ņēmāt Millera laivu? — Noskanēja skaidrs un lietišķs jautājums. Viņa priekšā stāvēja Marini kundze tai pašā pirmītēja sarkanajā peldkostīmā. Rokā viņa turēja balto peldcepuri. Pīpene bija apstājies un kā pienaglots muļķīgu skatu, savas īsredzīgās acis mirkšķinādams, vērās Marini kundzē. Pa kuru laiku? Tas taču nebija iespējams! Ātrāk par motorlaivu? Un viņas peldkostīms nemaz neliecināja par to, ka Marini kundze būtu nule kā izkāpusi no ūdens. Domas kā spurainas zivis šaudījās Pīpenes apziņā. Nē, te kaut kas nebija kārtībā!

— Kāpēc jūs mani tā raugāties un neatbildat? — Marini kundze atkal atsāka. — Jūs izskatāties pamatīgi nosalis. Un kur ir jūsu acenes? Jūs taču bez tām labi neredzat? —

Tātad tā pirmīt nemaz nebija bijusi Marini kundze? Un viņš kā aklais dundurs bija sekojis citai? Silts prieka vilnis lēlija Pīpenē. Aizmirsts bija aukstums un nogurums. Viss nepatīkamais bija izgaisis it kā nebijis, un viņš uztvēra vairs tikai norišu jocīgo pusi.

— Vai jūs šodien peldējāties? — Pīpene gandrīz jautri noprasīja.

— Nē. — Marini kundze mierīgi skaidroja. — Biju nodomājusi iet, bet tad pārliku. Laiks par daudz nemīlīgs. Tai vietā devos patērzēt ar savu māmuļu. Viņa dzīvo tur. — Marini kundze ar roku norādīja uz tuvāko mājiņu. — Kad iznācu, redzēju jūs laivā. Nu, kur jūs to laivu ņēmāt, kāpēc jūs man nesakāt? —

— Tūlīt teikšu, bet es gribu būt ātrāk siltumā. Esmu tiešām nosalis. Arī acenes pazaudēju, bet man ir somā otrs pāris. —

Viņi sāka virzīties pa kājceliņu uz vasarnieku nometnes otru galu, kur bija apmeties Pīpene un dzīvoja arī Marini kudze.

— Neejiet tur, nodauzīsit kāju, Turieties uz taciņas. — Marini kundze satvēra Pīpeni pie rokas.

— Nav tik ļauni, — pēdējais atsmēja, — kaut ko es jau redzu arī bez acenēm. — Rokas viņi tomēr neatlaida.

— Redziet, — Pīpene iesāka, — kad es šovakar nejauši pa logu ieraudzīju jūs steidzamies peldētavas virzienā, es arī sadomāju iet izpeldēties. Kad nonācu peldētavā, tur neviena nebija. Tikai patālu ezerā redzēju kādu peldam salas virzienā ar baltu peldcepuri galvā. Domāju, ka tā esat jūs. Sekoju cepurei un aizrāvos pārāk. Peldot kraulā, pazaudēju acenes. Salā atradu māju un laivu. Pa logu spīdēja uguns. Zīme, ka tur dzīvo cilvēki, un — — nu tā tas bija. — Pīpene savu stāstījumu pārtrauca.

— Jūs tiešām neviena neredzējāt? — Marini kundze iejautājās.

— Redzēju kādu vīru izkāpjam no motorlaivas un ieejam kabīnē. —

— Un jūs domājāt, ka arī es esmu tur — tai kabīnē, kopā ar to vīru, mēs abi? —

— Jā, tā es domāju. — Brīdi iestājās klusums.

— Un tad jūs paņēmāt to laivu? —

(Nobeigums 6. lpp.).

Jānis Sarma

Pirmie so...

ATMIŅU STĀSTS NO J. SARMAS STĀST... KAS IZNĀK TILTA AP...

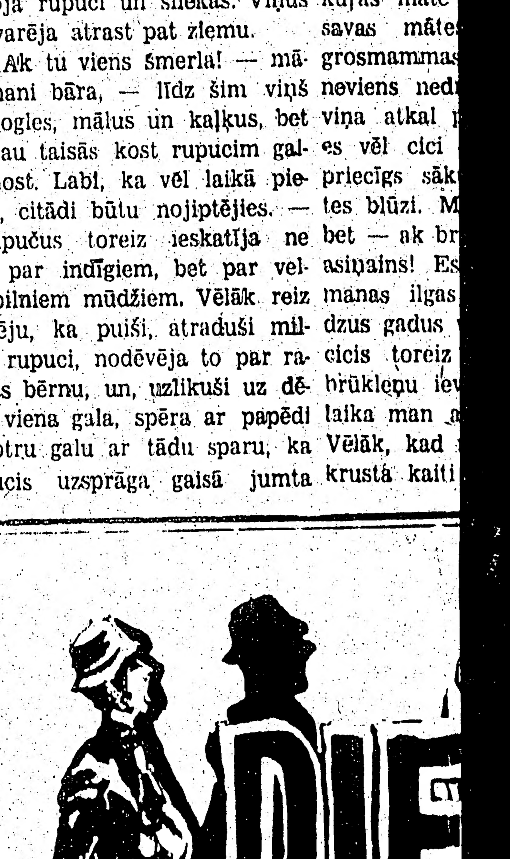

(25. turpinājums)

Jānis Sarma

Pirmie soļi mīlestībā

ATMIŅU STĀSTS NO J. SARMAS STĀSTU UN LUGU KRĀJUMA „TREJDEVIŅI MEŽI", KAS IZNĀK TILTA APGĀDĀ Š. G. 21. FEBRUĀRĪ.

II

Pa grīdu šļūkdams, es atradu daudzas man vēl nepazīstamas un tādēļ jo saistošas lietas. Tās visas es pārbaudīju ar muti, tāpēc tā arī no ārpuses ne vienmēr izskatījās tāda, kā prasīja tīrības likumi. Mātei vienmēr bija jāuzmanās, ka pa grīdu nemētātos matadatas, pogas vai kniepadatas, lai šīs sīkās lietas nepazustu manā vēderā. Reiz kāds, laikam kaut kur steigdamies, bija pametis kambaŗa durvis pusvirus, ko es tūlīt izmantoju un, neviena nepamanīts, nokļuvu kalpu galā, kur man atvērās līdz šim pilnīgi nepazīta pasaule. Istabas vidus man rādījās kā tuksnesis, tas nekā nesniedza ne manai taustei, ne ožai, tāpēc es palīdu zem tuvākās gultas sienmalī. Gulta piederēja Lielajam Libšam (mūsmājās tolaik visām sievietēm bija vārdi ar vīriešu kārtas galotnēm, un tam bija pieskaņoti arī darbības vārdi, nekad neteica — „saule uzlēkusi", bet gan — „saule uzlēcis" un „saule nogājis"). Bet Libšus zem gultas glabāja krietnu daļu sava pūra. Pagāja krietns laiciņš, iekāms es visas šīs mantas pārbaudīju. Dzirdēju, ka kaut kur sauc manu vārdu, tātad mana pazušana bija ievērota. Bet es, protams, neatsaucos, kamēr māte, pārbaudījusi visus tumšos kaktus, pabāza galvu zem Lielā Libša gultas. Tas notika tieši tai mirklī, kad es biju atradis kādu ļoti neparastu priekšmetu un taisījos to bāzt mutē. Tas bija neliels izbadējies rupucītis. Kalpu galā nebija grīdas un mitrajos sienmaļos zem gultām laprāt mājoja rupuči un sliekas. Viņus tur varēja atrast pat ziemu.

— Ak tu viens šmerla! — māte mani bāra, — līdz šim viņš ēda ogles, mālus un kaļķus, bet nu jau taisās kost rupucim galvu nost. Labi, ka vēl laikā pienācu, citādi būtu nojiptējies. —

Rupučus toreiz ieskatīja ne vien par indīgiem, bet par velna pilniem mūdžiem. Vēlāk reiz redzēju, ka puiši, atraduši milzīgu rupuci, nodēvēja to par raganas bērnu, un, uzlikuši uz dēlīša viena gala, spēra ar papēdi pa otru galu ar tādu sparu, ka rupucis uzsprāga gaisā jumta augstumā, bet pēc tam, krizdams atpakaļ, sašķīda.

Šoreiz rupucim nenotika nekas ļauns, māte to tikai izmeta pa durvīm laukā. Ļaunums uzbruka toties man, jo, cik atceros, tad tā bija pirmā reize, kad saņēmu sodu. no kuŗa visos laikos bijuši atbrīvoti augstāka dzimuma ļaudis, bet ko jo babātīgi izbaudījušas zemākās kārtas. proti — rīkstes. Jāatzīstas — nekad vairs pēc tam neesmu vēlējies nokost rupucim galvu, pat rokās to neesmu vairs ne reizi ņēmis . . .

Neatceros, cik īsti vecs jau biju. kad māte bija nolēmusi man atņemt cici un sākt radināt pie parastās lauku cilvēku pārtikas. Šai nolūkā viņa kādu dienu pazuda no mājām, lai es, viņu neredzēdams, cici aizmirstu. Tās bija tumšas un drūmas dienas, kad cietu par pirmo lielo zaudējumu. Es raudāju un nīku bez gulēšanas un ēšanas. Par mani rūpējās Annīte un arī memmīte — mana tēva māte, kas dzīvoja turpat otrās mājās pie mana tēva vecākā brāļa. Visgrūtāk abām bija naktīs, kad nelīdzēja ne šūpulis, ne „aijā delle" un mani nevarēja iemidzināt. Memmīte mani nēsāja pa istabu, un es, vērodams tumšos logus, bēdājos par māti, kas bija aiz tiem pazudusi. — Rītu vecāmāte man rādīja pa logu sterku, kam bija pērklis dārza lielajā ozolā, un teica, ka tas atņēmis mātei cici. Es dusmojos par sterku un draudēju tam ar pirkstu, tāpat kā darīja tēvs, kad es taisījos uz kādām blēņām. — Laikam bija pagājušas tikai kādas pāris dienas, kuŗas māte bija pavadījusi pie savas mātes, manas Dumpju grosmammas (par memmīti viņu neviens nedrīkstēja saukt!), tad viņa atkal pārradās mājās. Bet es vēl cici nebiju aizmirsis un priecīgs sāku taustīties ap mātes blūzi. Māte to arī atpogāja, bet — ak briesmas! — cicis bija asiņains! Es novērsos no tā un manas ilgas izgaisa. Tikai daudzus gadus vēlāk es uzzināju, ka cicis toreiz bijis notriepts ar brūkleņu ievārījumu . . . No tā laika man asinis kļuva pretīgas. Vēlāk, kad memmīte slimoja ar krusta kaiti un asins laidēja viņai slimajā vietā lika šrepes. es redzēju uz krēsla pie gultas palielu bļodu pilnu ar asinīm, kas bija izsūktas ar šrepēm. Tās manī radīja tik lielu pretīgumu, ka es vairs nekad negāju pie memmītes, tiklīdz dzirdēju, ka viņa sasirgusi . . .

Laikam biju gada vecumā, kad sāku celties kājās, un, turēdamies pie krēsliem un citām lietām, apstaigāt abus kambaŗus. Tā kā ir tiklab nekustināmas kā kustināmas lietas, tad atgadījās, ka es dažu labu no tām nogāzu gar zemi un laikam vairāk aiz pārsteiguma nekā belziena sāpēm sāku brēkt. Annīte tad ņēma rīksti un pēra ar to vainīgo lietu. Tas mani parasti nomierināja, bet tomēr bija viens no ļaunākajiem audzināšanas paņēmieniem, jo pieradināja mani pie domām. ka visos negadījumos vainojami citi, bet nevis es pats . . .

(Nobeigums sekos)

Edvarts Tūters

VĒJŠ, KAS ATNESA BĒDU

Ass, stindzinošs vējš,
No Aļaskas skriedams,
Šorīt pēra man vaigus.
Cērtot no vienas vietas,
It kā ar vicu —
Kuŗai sen zudis maigums.

Tik skaudru vēju
Nebiju jutis to gadiem.
— Varbūt no Kamčatkas
Tas šurpu skrējis,
Kur maniem gara radiem
Jāizbrien pēdējais sēris? . . .

— Kādas gan vēstis vējš sūta? —
Ļauna, neganta sāpe
Iekrita sirdī grūta.
Pārtraucu pastaigu,
Atgriezos mājā, —
Pats savā trimdas mājā,
Kas pilna siltām vēdām.

Siltumā atmaiga vaigi,
Bet bēda —
Salta un asa kā vējš,
Tur, ārā aiz loga, —
Palika sirdī.
Palika —
Bez vēlmes kļūt maiga.

— — — — —

— Sirds laikam jauta,
Kāda tur manējiem tagad
Jāizbrien nediena baiga.
1964. g.

GRĀMATA PAR JĒZUS DZĪVI

Mūsu laikraksta redakcija ieguvusi iespiešanai mācītāja Arnolda Lūša grāmatas „Redziet, kāds cilvēks — kāds Dievs!" — manuskriptu. Par šīs grāmatas tapšanu tās autors izteicās:

„Savu grāmatu par Jēzus dzīvi esmu rakstījis ar ticīga cilvēka pieeju, izmantojot evaņģeliju avotus un, pēc iespējas, arī tās vēsturiskās ziņas, kādas jaunākie pētījumi sniedz par notikumiem un dzīvi Jēzus laikmetā. Iedziļinoties Jēzus laikmeta garīgās noskaņās un mācoties pazīt dažādos notikumus Jēzus tuvākā apkārtnē, man kļuva labāk saprotamas arī tās atziņas Jēzus mācībā, kas dažreiz izraisa samulsumu un šķietamas pretrunas.

Katrai grāmatas nodaļai ieskaņu dod kāda vieta Jaunajā Derībā atrodamos evaņģelijos. Iespiežot šo darbu laikrakstā, būs jāierobežojas tikai ar šo avotu uzrādīšanu attiecīgās nodaļas sākumā. Atsevišķie apcerējumi patiesībā ir meditācijas ar vēsturisku kolorītu Esmu centies rakstīt vienkāršā, literārā tēlojumā, kas saprotams arī tādiem lasītājiem, kuŗiem trūkst plašākas teoloģiskās izglītības.

Vajadzība pēc šādas grāmatas par Jēzus dzīvi, manuprāt, ir spiedīga. Kopš Latvijas neatkarības laikiem mums šai ziņā ir radusies tikai viena, nopietni vērtējama grāmata. Tās autors ir archibīskaps Dr. Kārlis Kundziņš. Ceru, ka arī manu darbu lasīs ar interesi, kaut jau tagad apzinos, ka visi lasītāji maniem spriedumiem pievienoties negribēs."

GRĀMATNIECĪBA

Apgāds Latvju grāmata sācis izdot Aspazijas kopotos rakstus. Jau iznācis kopoto rakstu pirmais sējums — drāmas: Vaidelote, Zaudētās tiesības, Sidraba šķidrauts, Torņa cēlāji, Atriebēja un Velna nauda.

Iznācis arī Latviešu tautas teikas un pasakas otrs sējums. Tanī ietilpst īsto pasaku pirmā daļa. Šo izdevumu sagatavojis Dr. H. Biezais.

DZEJAS SUVERĒNITĀTES DEMONSTRĀCIJA

„ZINTIS" RĪKOTĀ PĒCPUSDIENA LATVISKAI DZEJAI ANGĻU VALODĀ, ROFANTĀ, SASEKSĀ.

Vienalga, ko bija gribējuši rīkotāji un kādā nolūkā uz Rofantu bija braukuši klausītāji, pati dzeja šoreiz demonstrēja savu varu, pārņemdama visu savās rokās un padarīdama visus par dzejas fanātiķiem. Droši vien tas tik viegli notika tikai tāpēc, ka Londonas ziemas neciešamā migla „prātīgiem" cilvēkiem nemaz nebija ļāvusi doties tik tālu prom no savām mājām. Rofantā tomēr spīdēja saule, un milzīga pārmaiņa vides noskaņojumā tūlīt atņēma katru īstenības un reālā laika apziņu. Tā nelikās nemaz grūti gaidīt, kamēr rīkotājiem tiešām kļuva skaidrs, ka vairāk neviens laikam gan nebūs sagaidāms.

Gandrīz nevajadzīgas tāpēc likās vairākkārtīgās ievada runas. Tās bija izcili labas, un nebija pat gaŗas, bet cilvēki bija izsalkuši pēc dzejas, nevis pēc lekcijām par literātūru un tulkojumiem. Zināms izņēmums bija, varbūt, L. Līvena atstāstījums par valodu miršanu. To šis latviešu ķēniņu pēctecis norunāja tiešām tik ķēnišķīgā veidā, ka nebija nemaz laika apdomāties, cik bezcerīgs izskatās mazo tautu liktenis: ja tās neaiziet fiziski bojā kaŗos un deportācijās, tad tām ir tieksme pieņemt ekonomiski izdevīgākas lielo tautu valodas, kas tāpat beigās ved uz mazāku patstāvīgu kultūras vienību izzušanu. Vienīgi spēcīga literātūra varot noturēt mazo tautu jaunatni pie savas valodas. Īstenībā arī tas ir par daudz nedrošs atrisinājums, pieņemams kā labas runas retorisks nobeigums, bet tikai ar ierobežotu praktisku nozīmi. Mazo tautu, to garīgās patstāvības un īpatnējo valodu saglabāšanai vajadzīgi daudz spēcīgāki līdzekļi, bet vispirms — maiņa pasaules garīgajā klimatā, pamatotai apziņa par daudzveidības nepieciešamību visās plāksnēs.

(Vēstule LA no Anglijas.)

Profesors Džons Speirs, (M. A.) savā runā deva interesantus piemērus par tulkojumu un citu tautību rakstnieku nozīmi angļu literātūrā. Tomēr nelikās, ka kādam no klausītājiem jebkad būtu bijušas šaubas par tādu savstarpēju ietekmju veselīgumu. Daudz vairāk traucēja rūpes, cik pašreizējā vai nesenā latviešu literātūra varētu interesēt angļu klausītājus. Cik daudz jēgas uzbāzties angļiem ar mūsu tulkojumiem, vai viņi un mēs nemeklējam dzejā kaut ko par daudz atšķirīgu, kādi rakstnieki un kādā veidā darbi varētu garīgo distanci abu tautu starpā mazināt?

Atbildi tādām domām vēl vairāk varēja sagaidīt no Rūtas Speires, labākās un sekmīgākās mūsu literātūras tulkotājas angļu valodā. Bet arī viņa pirmā kārtā parādīja, cik viegli tulkojumi var neizdoties. Tas atrada ļoti dzīvu atbalsi klausītājos, jo labi izteica valdošo fanātisko pieķeršanos dzejai un tās īstumam. Nevienam nebija vēlēšanās vai drosmes izrādīt kaut kādu līdzjūtību tādam tulkotājam, kam nav laimējies savā latviešu dzejas antoloģijā nodrošināt ne minimālu dzejiskumu, ne arī saskaņu ar oriģināliem. Par maz no runātājas dzirdējām tomēr par tulkošanas darba otro pusi— par pozitīvām izredzēm un to priekšnosacījumiem. Viņa minēja gan, ka līdz šim tulkojumu kvalitāte izšķīrusi publicēšanas iespējas. Bet vai dzeju tās daudzpusībā var ar kaut kādu vienas dimensijas mērauklu vērtēt?

Pēc Rūtas Speires asprātīgās kritikas par Metjūsa „A Century of Latvian Poetry" bija tomēr skaidrs, ka vismaz šai pēcpusdienā un šai vietā uzvarējušas absolūtās dzejas prasības. Dzeja pati bija visu lietu mērs, un tāpēc nevienam nevarēja nākt prātā apsvērumi, vai no nacionālās propagandas viedokļa grāmata ar sliktiem tulkojumiem tomēr nenozīmē vairāk nekā vispār tādas grāmatas trūkums. Cik tad tādas grāmatas lasa, cik spējīgi tās novērtēt? Vai nav tomēr labi, ka tādas atrodas vismaz bibliotēku plauktos? Tādam kā Aigaram, kas līdzīgi Dieva saulei gribētu spīdēt pār labiem un ļauniem, tāda neiecietība vienīgajam likās par daudz, tāpēc nākošajā starpbrīdī viņš aizgāja, savas dzejas nemaz nenolasījis. Nevienam tomēr nebija patikas par to daudz skumt. Programma bija gaŗa, nakts nāca virsū. Ar steigu atstāja pāris naudas gabalus bārā, un ķērās pie nākošā praktiski iespējamā dzejiskās kārtības punkta.

Par pašu dzeju lasīšanu grūti nedzejiski izteikties. Var piezīmēt, ka mikrofons daudz netraucēja, jo lasītāji vai nu atstāja to aiz muguras, vai arī nosēdās zem tā, kā zem lielas metalla smilgas. Citādi interesantākais bija tas, ka nevienam nelikās svarīgi, vai lasītais ir tulkojums vai tas rakstīts tieši angļu valodā. Likās, ka visi aizmirsuši, cik pēdējos gados vaimanāts par jaunatnes asimilēšanos un nespēju izteikties, šinī gadījumā — dzejojot, latviešu valodā. Kā lasītāji, tā klausītāji meklēja tikai dzeju, kā tā skan, ko tā izteic, valodas un tautības jautājumus atstājot pie malas. Nelikās, ka angļu valoda vispār kaut ko atņemtu no latviskās noskaņas. Tā, piemēram, Ievas Prīmanes „When love slides down the willow tree" nepārprotami bija latviešu meitenes mīlestība, vienalga, kādā zemē tās vītols būtu audzis, vienalga, pie kādas tautības piederēja lasītāja Rōdes kundze (Mrs. S. Y. Rhodes). Linarda Tauna dzeja tulkojumā it kā pat ieguva lielāku nopietnību un svaru, sevišķi viņa „A dog is lying by the city gates." Nekā tur vairs nebija palicis no iespaida par latviešu lauku puiku, kas aizmaldījies pasaules pilsētās. Viņa skatījumā universālais raksturs atklājās bez mazākās šaubu ēnas. Tāpat Monikas Zariņas dzeja likās iespaidīgāka angliskā veidā.

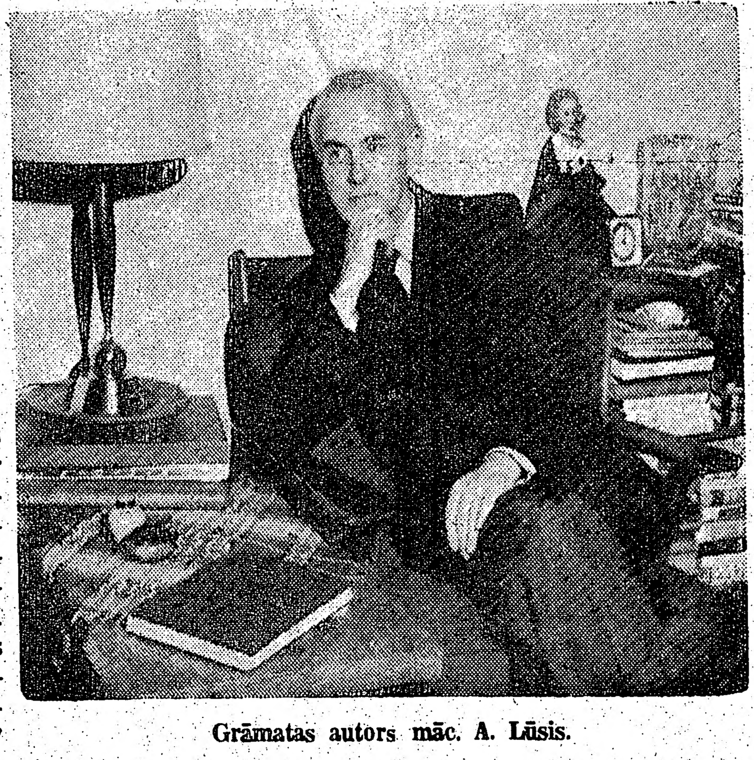
Grāmatas autors māc. A. Lūsis.

Personīgi visvairāk cerēju no Veltas Sniķeres tulkojumiem pašas dzejnieces lasījumā. Pēc Rūtas Speires domām viņas dzeja cēlusies ļoti personīgā un privātā pārdzīvojumā. Ja tā, tad savu izcelšanās veidu tās tik milzīgā mērā pāraugušas, ka grūti iedomāties dzeju, kas kosmiskā vērienā to varētu pārspēt. Tās tomēr ir tik koncentrētas, ka grūti bija ieklausīties, un tāpēc grūti pateikt, cik no iespējamiem aspektiem tulkojumā saglabājies. Gribējās prasīt, lai katru dzeju lasa vairākas reizes no vietas.

(Nobeigums 8. lpp.)

(25. turpinājums)

Ronaldam kļuva neomulīgi. Tādu sajūtu viņš jau reiz bija pārdzīvojis. Tas bija tad, kad nomira kaimiņš, un Ronalds bija dienas laikā aizgājis apbedīšanas birojā, lai pie nelaiķa šķirsta pakavētos un ierakstītos apciemotāju grāmatā. Šķirsts bija novietots biroja augšējā stāvā. Gaiteņa abās pusēs bija istabas, kuŗās atradās mirušo šķirsti un ap tiem vainagi un ziedu grozi. Ronalds bija visā stāvā vienīgais dzīvais cilvēks, un mirušā kaimiņa svešādais izskats, vīstošo ziedu dvinga un pārliecīgais klusums viņā sacēla nenoteicamu, īpatnējaigu sajūtu. Viņš mirkli pastāvēja, tad apcirtās un gandrīz bēgšus izbēga gaitenī. Vēl ilgi viņu vajāja mirušā smīns. Šeit bija kaut kas līdzīgs. Ne tikai dzīvoklis, viss nams šķita kā izmiris. Pat uz ielām auto kustība likās apstājusies.

Ronalds atvēra durvis uz kāpnēm un klausījās. Kāpņu telpa bija tumša; ne augšējā, ne apakšējā stāva dzīvokļos nedzirdēja ne cilvēku balsis, ne arī tik parastos radio vai TV trokšņus. Brīdi pastāvējis, Ronalds gribēja atgriezties dzīvoklī, bet šai mirklī viņam šķita, ka apakšā kāds grabinās pie ielas durvīm. Viņš atlaida durvju rokturi, paspēra pāris soļus atpakaļ kāpņu telpā un klausījās.

Nekā.

Lai kā piepūlēja dzirdi, visapkārt bija tumsa un klusums.

Un tad pēkšņi aiz viņa kaut kas ieskanējās un sakustējās. Atskatījies Ronalds redzēja, ka dzīvokļa durvis pašreiz lēni, bet cieti aizkrita slēdzī. Slims, nepienācīgi apģērbies, bez naudas un dokumentiem viņš tagad atradās svešas mājas tumšā kāpņu telpā.

Brīdi neziņā pamīņājies, Ronalds domāja atradīs izeju. Dzīvokļu mājās mēdza būt sētnieki. To rīcībā bija katra dzīvokļa atslēga. Viss, kas vajadzīgs — atrast šīs mājas pārvaldnieku.

Protams, tas varēja būt grūts uzdevums, jo iespējams, ka tieši šajās kāpnēs viņš nedzīvoja, bet kaut kur viņam bija jābūt.

Neparastā situācija, negaidītās nepatikšanas un pēkšņā nepieciešamība par kaut ko pašam izšķirties, Ronaldam deva vajadzīgo darbošanās sparu.

Viņš uzkāpa stāvu augstk un uz labu laimi piezvanīja pie augšējā dzīvokļa durvīm. Pagāja ilgs laiks, bet aiz durvīm viss palika kluss. Tikai pēc otrreizējā zvana aiz tām atskanēja šļūcoši soļi un kāds piespieda elektrisko atslēgu āra durvīm. Apakšā notarkšķēja, un pēc īsa mirkļa cilvēks aiz durvīm ieslēdza priekšnamā spuldzi. Pa durvju apakšu kāpņu telpā ieplūda plata, spilgta gaismas strēle. Ronalds pieklauvēja. Paskarba, samiegojusies vīrieša balss angliski jautāja:

— Kas tur?

— Es te... no apakšas dzīvokļa... nejauši izslēdzu sevi. Vai jūs varat pateikt, kur te nama pārvaldnieks?

— Ko nozīmē — izslēdzāt?

— Tā — izgāju kāpņu telpā, bet durvis aizkrita. Man nav atslēgas.

—Kāpēc nav?

— Es te nedzīvoju.

— Kur tad?

— Montreālā.

— Kur?

— Montreālā. Es te tikai ciemos.

— Tad piezvaniet pie savām durvīm. Ko jūs traucējat citus?

— Neviena nav mājās. Visi prom.

— Jums arī, liekas, viss nav mājās,— vīrietis kļuva rupjš, — lieciet mani mierā, es jums nevaru un negribu palīdzēt.

— Sir, lūdzu! — Ronalds sāka gandrīz raudāt. — Es taču cita negribu, kā tikai, lai jūs man pasakat, kur atrast nama pārvaldnieku.

Aiz durvīm brīdi valdīja klusums, tad neredzamais vīrietis īsi iesmējās.

— Šai ziņā jums laimējies — es pats tas esmu.

Jaukāku vēsti Ronalds sen nebija dzirdējis.

— Tad jūs mani ielaidīsat?!

— Par to vēl jāpadomā.

— Bet es taču nevaru visu nakti šeit stāvēt kāpņu telpā!

— Tas noteikti nedrīkst notikt! Par to es parūpēšos.

Aiz durvīm atkal atskanēja soļi. Šoreiz tie attālinājās. Pārvaldnieks bija aizgājis pēc atslēgas.

Ronalds priecīgu cerību spārnots apsēdās uz pēdējā pakāpiena un sāka gaidīt.

Pagāja labs brīdis, bet nekas nenotika. Ronaldu kratīja viegls drudzis, bet tas varēja būt arī no uztraukuma. Kakls un pasmakre sāpēja kā sāpējuši, un pampums arī nelikās mazinājies.

Varēja būt pagājušas minūtes piecas, kad uz ielas dzirdēja apstājamies auto un mirkli vēlāk pārvaldnieka dzīvoklī ieskanējās apakšas durvju zvans. Tūlīt arī ietarkšķējās slēdža signāls — pārvaldnieks, acīmredzot, bija uzturējies slēdža tuvumā — kāpnēs iedegās spuldze un durvis lejā ar troksni atsprāga vaļā. Nācēji likās divi. Tie nāca straujiem, noteiktiem soļiem.

Ronalds piecēlās, lai svešos aizlaistu gaŗām. Tikai tagad viņš ievēroja, ka tie bija policisti.

Bet policisti nemaz negribēja iet Ronaldam gaŗām. Lielākais nostājās viņam blakus un noskatīja Ronaldu visā augumā.

— Jūs esat tas, kas nakti ložņājat pa svešām mājām?

Ronaldam uznāca dusmas. Tātad pārvaldnieks bija viņu apsūdzējis?

— Pirmkārt es neložņāju, un otrkārt, tagad nav nakts.

— Tu dzirdēji? — lielākais policists zīmīgi paskatījās mazākajā. — Pulkstens pusē trijos un viņam vēl nav nakts. Šai laikā ir pati lielākā diena un ražīgākais darba laiks. Bez tam viņš nebūt neložņā, bet atrodas tieši tur, kur katrs kārtīgs pilsonis šajā stundā uzturas — svešas mājas kāpnēs.

Mazākais policists saprotoši un kā nožēlodams pašūpoja galvu.

Ronalds neturēja par vajadzīgu policista zobgalības atbildēt ar vārdiem. Viņš pacēla roku un parādīja pulksteni. Policists izlikās to nopietni salīdzinām ar savējo.

(Turpinājums sekos)

Latvieši Kanadā

Uzņēmumā 1. rindā no kreisās: A. Ķivlenieks, seniore V. Mileiko, M. Korolkeviča, kapelāns prof. Dr. B. Kokins, M. Zvīdre, H. Mežgale, G. Niedra - Zepa, V. Andrejevska un M. Tomiņa. Aizmugurē no kreisās: A. Zakrževskis, A. Pizāns, L. Rudāne, R. Upeniece, S. Gabrāns, E. Erta, V. Korolkevičs, R. Upeniece, E. Upenieks un A. Rubulis.

TORONTO

Laikraksta galvenais informātors R. Norītis, 18 Murellen Crs, Toronto 16, Ont., tālr. PL 9-8076.

● LNAK padomes sesija notiks 22. un 23. februārī, St. Clair YMCAs telpās, netālu no Dufferin ielas. Sākums abās dienās paredzēts plkst. 10 no rīta un sesijas sēdes būs atklātas, kādēļ katrs interesents lūgts piedalīties.

● Latviešu studentu kopas pilnsapulce notiks 18. februārī, pl. 7,30 vakarā Hart House mūzikas istabā (otrā stāvā). Paredzēts iztirzāt līdzšinējo un turpmāko darbību latviešu studentu apzināšanu Kanadā un citus svarīgus jautājumus. Kopas rīkotais slidošanas vakars paredzēts 15. februārī, plkst. 6,30 Jolly Miller slidotavā, pēc tam saviesīgs vakars studentes Sarmītes Graikstes mājā, 241 Poyntz Ave., kur izrādīs arī filmu par neseno studentu slēpošanas izbraukumu.

● Studentu korporāciju kopas rīkotais plkv. O. Kalpaka pieminas dievkalpojums notiks 8. martā, plkst. 6 vakarā Sv. Jāņa ev. - lut. draudzes jaunajā dievnamā, 200 Balmoral Ave. Gadskārtējā Kalpaka balle notiks 13. martā plkst. 8 vakarā Kingsway klubā, 100 Queensway — Swansea.

● Nākamā Toronto latviešu filatelistu kluba sanāksme notiks 16. februārī plkst. 2 pie H. Puntuļa, 32 Tally Lane, Bayview Village (ziemeļos no Sheppard Ave. E. un austrumos no Burbank Drive); tel. BA 5-8355.

● Sv. Andreja ev. - lut. latviešu draudzes dāmu komitejas gadskārtējais bazārs 16. februārī, pl. 4 dienā Sv. Andreja baznīcas telpās.

● Pakāpeniski sāk jau ienākt pirmie ziedojumi Ziemeļamerikas kultūras fondam un LNAK darba atbalstam. Kā informē LNAK kasieris K. Tannis, tad līdz šim saņemti jau vairāk kā — $ 200,-.

● Toronto universitātes internacionālā studentu festivālā aktīvu līdzdalību ņēma Latviešu studentu kopa, gūstot visai lielu atsaucību. Tautas tērpu demonstrējumos Corvy Hall telpās latviešu tērpus demonstrēja Krista Soste un Āris Šlesers. TLB tautas deju kopas Diždancis priekšnesums izcēlās pārējo tautību deju vidū, ko atzīmēja arī vietējie dienas laikraksti. Daiļamatniecības izstādē Centrālās bibliotēkas telpās latviešu stendu gaumīgi bija iekārtojis Reinis Piegāze. Festivāls ilga no 3. līdz 8. februārim un atlikumu paredz izlietot iecerētai starptautiskai studentu mītnei.

● Hamiltonas mākslas galerijā, gadskārtējā ziemas izstādē, kas notiek no 7. februāra līdz 8. martam, šogad uzņemti tēlnieka A. Kopmaņa divi darbi bronzā un mākslinieka D. Miezāja divi akvareļi.

● Studentu mītnes Hart House dažādo komiteju vēlēšanas notiks 26. februārī. Bibliotēkas komitejā šogad kandidē medicīnas students Āris Šlesers un latviešu studenti aicināti viņu atbalstīt. Bibliotēkas komiteja izrauga arī studentu lasītavai abonējamos žurnālus u. t. t., tādēļ A. Šlesera ievēlēšana ļoti vēlama.

● Katoļu vienības rīkotā aizgavēņa balle bija pulcinājusi ap 100 apmeklētāju un tā uzskatāma par labi izdevušos. Dāmu komitejas rīkotā loterijā groziņu laimēja A. Krusts, bet laimesta lelles pareizo vārdu atminēja V. Pundors. Paredzams, ka sarīkojums dos atlikumu vienības darba sekmēšanai.

● TLB Sestdienas skolas nama (telpu) līdzekļu vākšanas fonds pašreiz darbojas šādā sastāvā: priekšsēdis U. Maksiņš, sekretārs A. Ķivlenieks, kasiere Dz. Pukīte, locekļi M. Matīsa, A. Jansons, A. Pērkons un J. Rijnieks. Revīzijas komisijas priekšsēdis A. Rāviņš, sekretāre N. Tanne un loceklis V. Pakalns. Fonds nupat iesniedzis kopīgā Latviešu nama komitejas prezidijam informātīvos nolūkos pieprasījumu par skolai paredzamām telpām, kādā laikā tās varēs tikt izmantotas, un kādi ir nama pārbūves plāni nākotnē attiecībā uz skolas telpu sagādi u. t. t. Pēc atbildes saņemšanas līdzekļu vākšanas fonds sasauks līdzekļu devēju, resp. akciju iegādātāju pilnsapulci un lems par skolas fonda līdzekļu pārskaitīšanu kopīgā Latviešu nama iegādes fondā. Pašreizējie skolas līdzekļi ir 13.800 dol., ko cer vēl papildināt ar jaunām iemaksām. Tādas var izdarīt pie kasieres Dz. Pukītes, 11 Lynndale Rd., Willowdale, Ont., tālr. BA 1-5968.

● TLTA populāri zinātnisko lekciju ciklā 11. februārī Dr. P. Bārdiņš referēja par tematu — Veselība un cilvēku uzturs. Saistoši vispusīgā veidā referents apskatīja šejienes dzīves veidu, kas mēdz būt steigas pilns, un tirgū pieejamās uzturvielas. Pēdējā laikā tik izplatītie saldētie produkti un konservi ne katrreiz atbilst labas veselības prasībām. Arī augļi bieži vien cieš no dažādām ķimikālijām, kas augšanas periodā tiek pielietotas kaitekļu un slimību apkarošanai. Tādēļ vispārējs atzinums bija, ka veselīgai barībai vēlami pēc iespējas svaigi produkti. Labas veselības uzturēšanai vēlams ievērot normālu dzīves veidu un ievērot regulāras maltītes reizes. Referātam sekoja dzīvas debates, kuras vadīja prof. V. Burkēvics. Vakars bija pulcinājis ap 50 klausītāju.

● Sakarā ar DV Toronto nodaļas karnevāla labo izdošanos nodaļas valde ir pateicīga latviešu saimnieciskajiem pasākumiem: Jurševska keramikas darbnīcai, apavu veikalam „Peter's Shoes", Broadview delikatešu veikalam, L. Līduma delikatešu un gaļas izstrādājumu veikalam, Guildcraft Floors, Pavasara konditorejai, puķu veikalam „Calla", A. Kristapsona gaļas un desu izstrādājumu veikalam un Daugavas Vanagu Kanadas apgādam par ziedotām balvām; Vilibaldam Drosmiņam (H. Miķelsonam) par teicamo ceremonijmeistara pienākumu pildīšanu; gleznotājam A. Brūverim par zāles dekorējumu, un visiem, visiem sarīkojuma sekmētājiem.

● DV sporta klubs un TLSK rīko sestdien, 4. aprīlī, igauņu nama jaunajā deju zālē, 958 Broadview Ave., sezonas atklāšanas balli ar tvista sacensībām, un Miss Football vēlēšanām. Balles sākums plkst. 8 vakarā.

● DV nodaļas maija balle Kādreiz maijā notiks piektdien, 15. maijā, plkst. 8 vakarā Ungāru nama zālē, 245 College ielā (College & Spadina).

LONDONA, ONT.

● DV Londonas nodaļas vanadžu kopas un jaunatnes pulciņa 8. februārī kopīgi rīkotā masku balle ar jautro saukli „Lai rīb grīda" ir, vārda pilnā nozīmē, norībējusi. Sen latviešu sarīkojumi nebija redzējuši tik lielu apmeklētāju pieplūdumu kā šoreiz. Spītējot aukstam laikam un puteņiem, tālo ceļu bija mērojuši pat sarnieši. Vanadžu kopa bija gādājusi par garšīgām maizītēm, bet jaunatnes pulciņa dalībnieki par zāles dekorēšanu, tas bija skaisti un ar gaumi veikts. Arī masku skaits bija prāvs. To starpā redzējām putnu biedēkli, klaidoni, mēnesnīcu, nāvi ar izkapti, spēļu kārtis, ņurrājošu kaķi, puķes un pašlaik jaunāko importu no Anglijas — beatle. Jautrās čalās un dejās tuvojās brīdis, kad nodaļas priekšnieks aicināja maskas parādes gājienā gar godalgošanas komisiju: M. Aukmani, V. Miķelsonu un A. Radziņu. Komisijai grūti nācās izšķirties — pirmo godalgu beidzot piesprieda Putnu biedēklim (E. Bite), otru — beatle (G. Brikmanis) un trešo Klaidonim (T. Bērziņš). Godalgotās maskas saņēma vērtīgas godalgas.

Loterijā laimēja A. Viļums, A. Ancāns un Mičula.

BRAMPTONA

● DV Bramptonas nodaļa rīko 29. februārī Bramptonā Kanadas Leģiona telpās (Elizabeth St. S.) gadskārtējo karnevālu. Tā kā šis karnevāls notiek karnevālu sezonas beigu posmā, tad rīkotāji cer sagaidīt ciemos arī tuvākus un tālākus apmeklētājus un jo sevišķi bagātīgi maskās, jo Bramptonas sarīkojums ir viena no pēdējām izdevībām savas maskas vēlreiz parādīt un, varbūt, nopelnīt arī kādu balvu, kas šiem mērķiem paredzētas. Bramptona ir kļuvusi „slapja" pilsēta un pirmo reizi šādos apstākļos nodaļai notiek sarīkojums pilsētā. Tā izslāpušiem slāpju dzesēšana gūtības vairs sarīkojumā nevar radīt. Paredzēti arī citi laika kavēkļi, bet par to varēs pārliecināties uz vietas sarīkojumā.

AICINĀJUMS ATBALSTĪT LATVIEŠU NAMA TAPŠANU TORONTO

T.L.B. rīko mākslinieka O. N. Grebzes dāvāto gleznu izstādi šī gada 16., 22. un 23. februārī - mākslinieka studijā 47 Pemberton Cr. N., pie Richmond Hill.

Izstāde atvērta tikai minētās dienās no pl. 10 rītā līdz 10 vakarā. — Izstādi atklās Toronto latv. nama prezidija pr-dis E. Šķobe š. g. 16. februārī, pl. 2 pp. — Ienākums no pārdotiem darbiem akciju iegādei Latviešu namam Toronto.

PAR TRANSPORTU no Yonge un Steele autobusa gala punkta līdz izstādei un atpakaļ gādās T.L.B. — Ja būtu vajadzīgs satiksnes līdzeklis, lūdz zvanīt TU 4-1061.

Apmeklē lūdz

T.L.B. valde.

Šī karte palīdzēs orientēties ceļā uz māksl. Otto Grebzes gleznu izstādi.

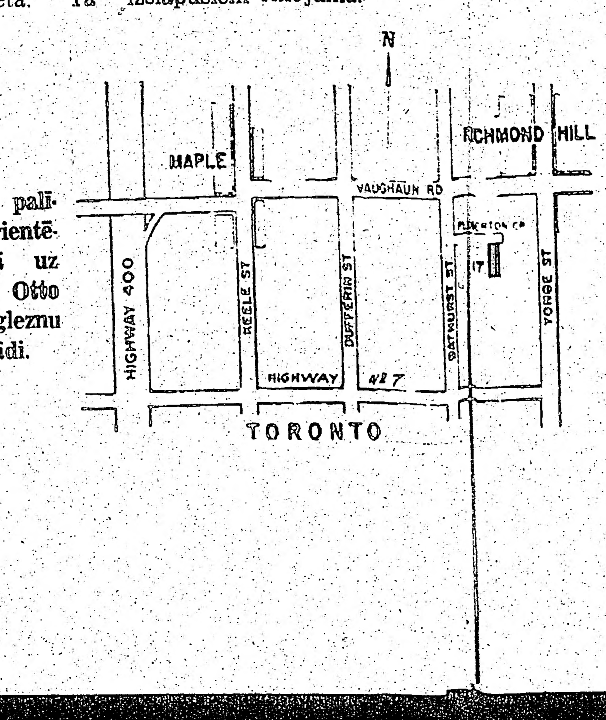

LKSA Dzintars 17. gada diena Toronto

Gada dienu Toronto dzintarieši atzīmēja 9. februārī ar kopīgu piedalīšanos Sv. Misā, ko noturēja prof. Dr. B. Kokins Akvīnas Toma kapelā. Dievkalpojumu noslēdza ar draudzes kopīgi nodziedātu Ved mūs pie Dieva.

Pēc tam dzintarieši pulcējās svinīgam konventam A. Kivlenieka dzīvoklī. Tur svinību gaitu ievadīja kapelāns prof. Kokins ar lūgšanu, to papildinot ar vēlējumiem, kādi intelektuāļiem ir jāuzņemas kristīgā sabiedrībā.

Prof. A. Rubulis savā runā norādīja, ka nacionālo organizāciju daudzums sabiedrību nevis vājina, bet gan stiprina.

Svinīgo daļu nobeidza ar tautas lūgšanu Dievs, svētī Latviju. A. Kivlenieks nodziedāja dažas latviešu tautas dziesmas paša kokles pavadījumā.

Katram pa spalvai!

Nav viegli izdarīt tā, lai katram būtu „pa spalvai", bet šoreiz to ar artistisku vērienu ir panākuši latviešu mākslinieku vienības Latvis dalībnieki, gatavojot savu gadskārtējo karnevālu ar minēto motto. 14. februārī, pl. 8 vakarā Kolumbūs zālē, 582 Sherbourne ielā (ieeja no Linden ielas) katrs par to varēs pārliecināties. Līdzšinējie mākslinieku karnevāli ir guvuši visplašāko atzinību kā ar telpu dekorējumu, tā ar īpatnējām maskām un dažādiem jautriem pārsteigumiem. Arī šogad mūsu mākslinieki ziedojuši daudz pūļu lai agrāko gadu sniegumus vēl pārsniegtu.

Telpu dekorācijām vien ziedotas vairāk kā 500 darba stundas, un vārda tiešā nozīmē katra brīva vieta būs noklāta ar piemērotu, humoristiski tvertu dekorāciju. Vispārējo telpu dekorējumu izplānojis K. Langenfelds, bet atsevišķas daļas gatavojuši Dainis Miezājs, Ēriks Dzenis, Ģirts Tiltiņš, Dace Birkhāne, Edgars Krūmiņš, Kārlis Bērziņš, Jānis Zuntaks u. c. Lielajā zālē divas centrālās figūras vēl līdz šim nenoskaidrotā stilā gatavojis tēlnieks A. Kopmanis. Mākslas darbi vienmēr bijuši visai iekārotas trofejas balles apmeklētājiem, tādēļ šoreiz mākslinieki sagatavojuši vairākas pārsteiguma balvas izdalīšanai par brīvu. Mākslinieku vienības Latvis priekšnieks Ed. Krūmiņš ir visai noslēpumains un ar smaidu izvairās no pārējo noslēpumu atklāšanas, jo, cik noprotams, tādu netrūks arī programmā.

Mākslinieku dāmas A. Kopmanes vadībā savukārt rūpējas par bagātīgu bufeti, kurai rūpnieks A. Kristapsons gatavojis speciālus, līdz šim neatklātus gardumus.

Karnevālam sagatavots arī īpašs nakts izdevums, kas, pretēji karnevāla motto, sauksies: „Katram pret spalvu".

Lai Guntas Upītes, Ausmas Pukītes, Alfreda Jaunzema un Pētera Polnas ziedotās gleznas atrastu piemērotus īpašniekus, karnevāla dalībnieki lūgti ierasties pēc iespējas maskās, jo labākās no tām tiks godalgotas. R. N.

NEDĒĻAS PIEZĪMES

Ļoti daudz tiek runāts, lemts un arī rakstīts par mūsu visjaunākās paaudzes audzināšanu latviskā garā. Šai ziņā latviešu sestdienas skolas, draudzes un bērnu vasaras nometnes dara ļoti lielu un nozīmīgu darbu, bet bieži vien rodas jautājums: vai ar to pietiek? Bērniem bez ģimenes, skolas un pelnītās vasaras atpūtas nepieciešama arī sev piemērota latviski sabiedriska dzīve. Ja gados vecākie var piedalīties skautu, gaidu un citu organizāciju darbā, tad mazākiem ne katrreiz tas iespējams. Bet tieši par šiem līdz šim organizācijas domājušas vismazāk. Tādēļ 1. martā iecerētā bērnu pēcpusdiena ir apsveicams pasākums. Tās organizēšanu uzņēmies vīru koris „Viesturs," bērnu žurnāls „Mazputniņš," DV teātris un LPB Kanadas kopa. Vecāku pienākums būtu šo sarīkojumu atbalstīt un rūpēties, lai visi bērni varētu tanī piedalīties.

Grūti pateikt, kas māksliniekam O. Grebžem sagādā lielāku prieku — gleznošana vai gleznu dāvināšana. Ar latvisku sirsnību un atsaucīgu sirdi viņš tik bieži atbalstījis pasākumus ar vispārēju nozīmi, ka tā uzskaitei vien būtu jāveltī atsevišķs raksts. Nule mākslinieks nodevis 35 gleznas TLB izstādes sarīkošanai; tajā pārdoto darbu ienākumi novēlēti Latviešu nama akciju iegādei. Izstādi mākslinieka O. Grebzes studijā, 47 Pembertos Crsc. N. Richmond Hill, atklās nama komitejas priekšsēdis E. Šķobe 16. februārī, plkst. 2 dienā, tā būs publikai pieejama arī nākošā nedēļas nogalē no plkst. 10 rītā līdz 10 vakarā.

Karalisko ģimeņu locekļiem ne katrreiz viegli saskaņot savu privāto dzīvi, it sevišķi mīlestības lietās, ar karaļnama un valsts interesēm. Jauns šāda veida konflikts nule radies Holandē, kur princese Irēna izšķīrusies ne tikai par pāriešanu katoļu ticībā, bet atteikusies arī no izredzēm uz troņa (mantošanas kārtībā viņa bija 2. pēc kārtas, tūlīt pēc māsas Beatrises) un valsts nodrošinātiem ienākumiem ap $60.000.- gadā, lai dotos laulībā ar spāņu princi Don Carlosu, ko uzskata par eventuālu Spānijas troņa mantinieku, ja Franko izšķirtos par atgriešanos pie monarchijas. Iebildumi pret šīm laulībām bija kā vecākiem — karalienei Julianai un princim Bernhardam, tā arī Holandes valdībai. Pašreizējās sarunas, liekas, beigsies ar to, ka 24 gadus vecā princese Irēna ar savu izredzēto, 33 gadus veco princi Don Carlosu dosies trimdā un privātā dzīvē, sagaidāms Francijā.

Savā laikā padsmitnieks Elvis Preslijs ar savu uzstāšanās un dziedāšanas veidu radīja nepieredzētu, bet šim kontinentam raksturīgu sensāciju. Meitenes histeriski kliedza, ģība un Elvisa vārds bija gandrīz katra padsmitnieka mutē, bet pats Elvis kļuva miljonārs un, pēc kara dienesta, tagad liekas daudz prātīgāks. Šķiet, ka kaut kas tāds iespējams vienīgi Amerikā, bet izrādās, ka tagad četri jaunekļi no Liverpūles, Anglijā turības un popularitātes iegūšanai izvēlējušies to pašu ceļu. Tie sevi nodēvējuši par Kukaiņiem (Beatles) un labāka iespaida gūšanai ne tikai taisa troksni, ko dažs varbūt sauc par dziedāšanu, bet izaudzējuši arī visai „iespaidīgu" matu cekulu pēc seno jūras pirātu parauga. Protams, to, ko nevar panākt pašu mājās, viegli var sasniegt Amerikā, kur tādiem priekšnesumiem „sponsor" nestrūkst. Šoreiz tas ir televīzijas producents Ed. Sulivans. Panākumi neizpaliks kā „Kukaiņiem," tā arī Sulivanam, jo atsevišķā izrādē uz 500 vietām esot bijuši 50.000 pieprasītāju, bet kārtības uzturēšanai vajadzēja pieprasīt policijas palīdzību.

R. Norītis

6.000 jūdžu gadā

Viena no retajām latviešu māmuļām, kas labprāt lido vai ceļo viena pati vilcienos 1500 jūdzes, apciemojot savus bērnus un mazbērnus Kanadā un ASV, ir Marta Liģere, kas 12. februārī piederīgo un draugu pulkā atskatījās uz 80 mūža gadiem. Viņas dzimtā puse ir Sinoles pagasts, kur tēva mājās Gaujas krastā pavadījusi savu jaunību. Izaudzinājusi četrus bērnus, no kuriem abi vecākie dēli inženieri palikuši dzimtenē. Jau 1. pasaules karā bēgļu gaitās pārstaigājusi Krievijas lielceļus no Gulbenes līdz Pēterburgai un atpakaļ, bet 2. pasaules karš to atvedis daudz tālāk, cauri Vācijas bēgļu nometnēm Kanadā.

Pēdējo desmit gadu laikā viņa divreiz gadā mēro tālo ceļu, ciemojoties savas meitas un znota psichiatra A. Šedrika ģimenē Topekā, Kanzasā, un tad atkal atpakaļ uz Kanadu jaunākā dēla preses fotografa un žurnālista J. Liģera ģimenē Niagarā. Gaviliniecei abās ģimenēs aug pa četriem mazbērniem; jaunākie vēl pamatskolās, bet vecāko gaitas ved jau universitātēs vai citās mācību iestādēs.

Sirmā māmuļa labprāt apmeklē latviešu sarīkojumus, bet atpūtas brīžos viņas labākais draugs ir latviešu laikraksts vai latviešu grāmata.

Daudz baltu dieniņu! P. V.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 927-5661.
1130 BAY ST.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā.
27 BLOOR ST., E. TORONTO.
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai no plkst. 12—8 vakarā.
Sestdienās no pl. 12 līdz 5 p .p.

ANDREJSONS
APDROŠINA.
HI 7-4323

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

16. februārī TLB rīko māksl. O. Grebzes dāvāto gleznu izstādi - tirgu par labu Latv. namam 47 Pemberton Cr. N. pie Richmond Hill. Atklāšana plkst. 14.

22. un 23. februārī māksl. O. Grebzes dāvāto glaznu izstāde - tirgus par labu Latv. namam, 47 Pemberton Cr. N.. pie Richmond Hill. Izstāde atvērta no plkst. 10 rītā līdz 10 vakarā.

23. februārī - plkst. 6 v. DV teātris Kanadā izrādīs T. Zeltiņa komēdiju „Vīna raugs" Sv. Andreja b-cas sarīk. zālē.

25. februārī — Sv. Andreja b-cas telpās plkst. 8 vak. TLTA disk. ciklā Latviešu preses nozīme un uzdevumi trimdā. Diskusijas vadīs J. Mežaks.

29. februārī — plkst. 7,30 vakarā TLB rīko slēgtu kostīmu balli „Rožu kavalieris" 245 College ielā Toronto.

1. martā — Mazputniņa vakars bērniem, Sv. Andreja b-cas zālē. Sarīk. pēc dievkalpojuma.

7. martā — plkst. 7,30 vakarā Pulkv. O. Kalpaka atceres vakars ar pulkv. K. Tirzīša referātu DV Toronto nod. sarīkojumā savā namā.

10. martā — TLTA diskusiju ciklā Sv. Andreja b-cas telpās plkst. 8 vak. Cilvēks, metalls un modarnā burvība. Lektors prof. V. Burkēvics.

14. martā — plkst. 8 vakarā Dainas koŗa koncerts Parkdale Collegiate, Jameson Ave.

19. martā — plkst. 8.30 Unitarian bazn. zālē Imants Gleške (vijole) un Lilija Gleške (tautas dz.) T. L. Koncertapv. sarīkojumā

21. martā — plkst. 7 v. Sv. Andreja b-cas sarīk. zālē Viestura koŗa koncerts; solists P. Geistauts, pie klavierēm V. Leinvebere. Atlikums par labu TLB Sestdienas skolai.

4. aprīlī — plkst. 8 vakarā Sportistu balle Igauņu namā, 958 Broadview Av.

4. aprīlī — DV teātris Kanadā izrādīs M. Zīverta Kurrpurrū Jarvis Collegiate.

5. aprīlī — A. Vaivodes garīgs koncerts Sv. Jāņa draudzes sarīkojumā.

11. aprīlī — I Latv. ev. - lut. draudzes koŗa koncerts — Sv. Andreja baznīcā.

17. aprīlī — M. Kovaļevskas gleznu izstādes atklāšana.

18. aprīlī — Senlatviešu kāzu uzvedums.

25. aprīlī — plkst. 7,30 Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē DV teātris Kanadā izrādīs „Sarkangalvīte".

26. aprīlī — plkst. 3 p .p. Apvienoto Amerikas latviešu baptistu koŗu 15. Garīgu dziesmu diena Walmer Road baptistu dievnamā.

2. maijā — plkst. 7,30 Parkdale Collegiate zālē vīru koris Daugavieši no Čikāgas (dir. A. Kupcis) T.L. Koncertapv. sar.

3. maijā — Sv. Andreja bazn. sar. zālē TLB sestdienas skolas — Ģimenes dienas sarīkojums.

9. maijā — prof. Jāņa Mediņa 60 darba gadu un Ludmilas Sepes 25 gadu atceres koncerts.

15. maijā — plkst. 8 vakarā Maija balle „Kādreiz maijā" Ungāru zālē, 245 College ielā, DV Toronto nod. sarīkojumā.

KIČENERA

DV Kičeneras - Vaterlū nod. gadskārtējais karnevāls 22. februārī River Valley Lodge telpās. Latviešu deju orķestris.

HAMILTONA

15. februārī — Karnevāls Pigbridžā Connaught hoteļa Kristalla zālē. Hamiltonas DV sarīkojums.

29. februārī, plkst. 6,30 vīru koŗa Viesturs koncerts - balle Poļu leģ. zālē, 752 Barton St. E.

SV. KATARĪNES

29. februārī — DV nod. gadskārtējais karnevāls Atlanta kluba telpās.

14. martā — plkst. 7,30 Atlanta kluba telpās St. Cath. M.M. kluba balle.

12. septembrī — plkst. 7,30 Atlanta kluba telpās St. Cath. M. M. kluba balle.

Dzīve Savienotās Valstīs

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 927-5661.
1130 BAY ST.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q
3210 VICTORIA AVE., APT. 16

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel. HO 3 2667

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED

maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem, izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un atklātās māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā.
27 BLOOR ST., E. TORONTO, TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai no plkst. 12—8 vakarā.
Sestdienās no pl. 12 līdz 5 p .p.

ANDREJSONS
APDROŠINA.
HI 7-4323

ved jau universitātēs vai citās mācību iestādēs.

Sirmā māmuļa labprāt apmeklē latviešu sarīkojumus, bet atpūtas brīžos viņas labākais draugs ir latviešu laikraksts vai latviešu grāmata.

Daudz baltu dieniņu! **P. V.**

KALENDĀRS

4. aprīlī — plkst. 8 vakarā Sportistu balle Igauņu namā, 958 Broadview Av.

4. aprīlī — DV teātris Kanadā izrādīs M. Zīverta Kurrpurrū Jarvis Collegiate.

5. aprīlī — A. Vaivodes garīgs koncerts Sv. Jāņa draudzes sarīkojumā.

11. aprīlī — I Latv. ev. - lut. draudzes koŗa koncerts — Sv. Andreja baznīcā.

17. aprīlī — M. Kovaļevskas gleznu izstādes atklāšana.

18. aprīlī — Senlatviešu kāzu uzvedums.

25. aprīlī — plkst. 7,30 Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē DV teātris Kanadā izrādīs „Sarkangalvīte".

26. aprīlī — plkst. 3 p .p. Apvienoto Amerikas latviešu baptistu koŗu 15. Garīgu dziesmu diena Walmer Road baptistu dievnamā.

2. maijā — plkst. 7,30 Parkdale Collegiate zālē vīru koris Daugavieši no Čikāgas (dir. A. Kupcis) T.L. Koncertapv. sar.

3. maijā — Sv. Andreja bazn. sar. zālē TLB sestdienas skolas — Ģimenes dienas sarīkojums.

9. maijā — prof. Jāņa Mediņa 60 darba gadu un Ludmilas Sepes 25 gadu atceres koncerts.

15. maijā — plkst. 8 vakarā Maija balle „Kādreiz maijā" Ungāru zālē, 245 College ielā, DV Toronto nod. sarīkojumā.

KIČENERA

DV Kičeneras - Vaterlū nod. gadskārtējais karnevāls 22. februārī River Valley Lodge telpās. Latviešu deju orķestris.

HAMILTONA

15. februārī — Karnevāls Pigbridžā Connaught hoteļa Kristalla zālē. Hamiltonas DV sarīkojums.

29. februārī, plkst. 6,30 vīru koŗa Viesturs koncerts - balle Poļu leģ. zālē, 752 Barton St. E.

SV. KATARINES

29. februārī — DV nod. gadskārtējais karnevāls Atlanta kluba telpās.

14. martā — plkst. 7,30 Atlanta kluba telpās St. Cath. M.M. kluba balle.

12. septembrī — plkst. 7,30 Atlanta kluba telpās St. Cath. M. M. kluba balle.

ZIEMEĻAMERIKAS KULTŪRAS FONDS TURPINĀS BALVU PIEŠĶIRŠANU

Ziemeļamerikas kultūras fonda valdes sēdē 9. februārī Ņujorkā V. Klīve nāca ar ierosinājumu goda balvu piešķiršanu līdz turpmākam pārtraukt, bet piešķirt vairāk līdzekļu latviešu skolām un jaunatnes darbam, latviešu zinātnisko darbu publicēšanai un citu svarīgu kultūras darbu pabalstam. Atstājamas Tautas balva un Kr. Barona prēmijas. Vajadzētu biežāk izdot Humānitāro zinātņu asociācijas krājumu, kā arī zinātniskus darbus par Latviju. Šis priekšlikums izraisīja vairāku stundu debates; to atbalstīja V. Klīve un R. Rafaēls, norādot, ka latviešu literātūra neiznīks, ja balvas nepiešķirs. Pārējie sēdes dalībnieki bija citādās domās un atbalstīja balvu nepieciešamību. V. Klīves ierosinājums nāca tāpēc, ka ALAs kongresā Ņujorkā vairums delegātu izteicās pret goda balvu piešķiršanu. Kultūras fonda valdes locekļu vairums tomēr bija par šīm balvām.

J. Mežaks no Kanadas norādīja, ka Kanadas latviešu nacionālā apvienība nekad nav bijusi pret goda balvām. Kultūras fondam ir divi uzdevumi: jaunrades veicināšana un rūpes par latviešu kultūras saglabāšanu un turpināšanu. Ja atmet goda balvas, atmet vienu no šiem uzdevumiem, jo ar balvām var atbalstīt jaunradi. Līdzekļi būtu vairāk piešķirami jaunatnes audzināšanai, bet nevajag aizmirst arī kultūras saglabāšanu. Iebildumus pret goda balvām izteikuši daudzi, tikai ne paši mākslinieki. Daudziem no viņiem šāda balva dod materiālu atbalstu vairākiem mēnešiem un iespēju strādāt. Var kādreiz kļūdīties piešķīrumos, bet goda balvas turpināmas.

LNAK valdes priekšsēdis J. Niedra izteica līdzīgas domas. Kanadā dzirdētas kritiskas atsauksmes par KF darbu, bet nav pārmests par goda balvām.

Pēc ALAs Kultūras biroja vadītāja P. Norviļa vērtējuma pēdējos piecos gados KF piešķīrumi aizgājuši 23 proc. kultūras uzturēšanai, 19 proc. jaunradei — balvām, 24 proc. skolām un jaunatnes audzināšanai, bet 26 proc. jaunatnes darbu sekmēšanai. Balvas līdz šim ziedotāji izvērtējuši pozitīvi. Nebūtu pareizi, ja balvu piešķiršanu šogad pārtrauktu.

J. Bičolis aicināja vairot uzticību KF. Balvas nav svarīgākais, jāpiešķir visām kultūras vajadzībām. Kultūras darbinieku materiālais stāvoklis nav spožs balva var daudz palīdzēt.

Balvu lielums ir par mazu, bet, to piešķirot kādam māksliniekam, godina šo mākslas virzienu. Fonda atbalstītāju skaits sasniedzis rekordu, kas rāda, ka tas atrodas uz pareizā ceļa.

E. Raisters domāja, ka tikmēr, kamēr goda balvas rada pārrunas, tās paturamas. Tās atmetot, varētu sarukt KF ziedojumi.

K. Ieleja aizrādīja, ka latviešu literātūras tulkojumi citās valodās varētu dot maz panākumu. Latvijas laikā svešvalodās izdotās latviešu grāmatas, kā redzams, kādā Kalifornijas bibliotēkā, dažas no tām ir pāris reizes lasītas, citas nemaz.

J. Neimanis ir pārliecināts, ka varētu rasties tāds stāvoklis, kad katrs kultūras darbinieks lūgs KF, lai viņam goda balvas nepiešķirtu. Prof. A. Annus domāja, ka, atmetot balvas, nozīmē ievirzīt mākslinieku tumšā naktī.

Debates rādīja, ka balvas vajadzētu turpināt līdzšinējā veidā, varbūt vairāk ievērojot rūpību balvu piešķiršanā. Nedēļu pirms KF sēdes valdes loceklim jāziņo prezidijam, ka priekšdarbi veikti.

Pēc pagājušā gada līdzekļu sadales ienācis vēl 1020 dolaru, no kuriem 500 dolari nodoti Tautas balvai, bet pārējais palicis Klasiķu serijas un bibliografijas darbu izdošanai, Redingas mūzejam un Ceļa zīmēm.

Apskatot KF noteikumu grozījumus pēc pantiem, pa lielākai daļai atstāja veco tekstu, tikai dažās vietās izdarot mazas pārmaiņas. Kur nevarēja vienoties, to nodeva trīs vīru komitejai: V. Klīvem, E. Raisteram un R. Rafaelim.

vl

MĀCĪTĀJA P. LANGINA 25 AMATA GADI

Minneapoles — St. Paulas latviešu ev. lut. draudzes māc. P. Langins nesen atskatījās uz 25 gadiem mācītāja amatā.

P. Langins ir vidzemnieks, 1939. gadā beidzis Latvijas universitāti. Par mācītāju ordinēts 1939. gada 29. janvarī Archibīskapa katedrālē Rīgā. Pēc tam aicināts par otru mācītāju Jaunā Gertrūdes baznīcā, bet ar 1941. gada aprīli aicināts uzņemties galvenā draudzes mācītāja pienākumus abās Gertrūdes baznīcās.

1944. gadā bēgļu gaitās nonāk Pomerānijā, bet pēc vācu kapitulācijas Gēsthachtā aprūpējis ap 1500 dvēseļu. Māc. P. Langins regulāri vadījis arī dievkalpojumus latviešu slimiem karavīriem Edmunštāles tuberkulozes slimnīcā.

1949. g. rudenī P. L. ar ģimeni izceļo uz ASV. Nokļuvis Mineapolē, sākumā strādā Lutheran Welfare organizācijā, gan arī par palīgmācītāju Centrālā luterāņu baznīcā. Jau no paša sākuma māc. P. Langins sāk pulcināt nedaudzos latviešus latviešu dievkalpojumos un ierosina domu par latviešu draudzes dibināšanu. Pārrunās par šo jautājumu ar amerikāņu sinodi, viņš uzduras lielai pretestībai. Tas tomēr māc. P. Langinu neattur strādāt tālāk šajā virzienā, un viņš ar vēl lielāku aizrautību un mīlestību virza draudzes dibināšanu, kas arī vainagojas ar panākumiem, un šodien Mineapoles — St. Paulas latviešu ev. lut. draudze ar 1400 locekļiem ir viena no latviešu lielākām draudzēm ASV. Draudzei dibinoties, tā par mācītāju ievēlēja P. Langinu, kas kristīgā mīlestībā ir draudzei kalpojis un to vadījis 12 gadu. Tagad draudzei ir savs izmaksāts dievnams, draudzes nams un mācītāja māja.

Kopš 1950. gada māc. P. Langins vada arī latviešu radio dievkalpojumus WCAL raidītājā 3 reizes mēnesī, kas ir vienīgie šāda veida raidījumi ASV. Viņš pieder pie korporācijas Lettonia saimes. Atzīmējot šos 25 amata gadus, no kuriem puse kalpoti šajā draudzē, notika svinīgs dievkalpojums tieši ordinācijas dienas vakarā.

Ērģelēm svinīgi skanot, piepildītajā dievnamā jubilāru ar viesiem — mācītājiem ieveda prāv. A. Mitulis no Kanadas, kas arī vadīja dievkalpojumu, kuŗā piedalījās māc. A. Piebalgs no Kalamazū un amata brāļi no Dviņu pilsētas un tuvākās apkaimes prof. J. Rozentāls, prof. E. Šmits, māc. A. Švalbe un māc. R. Krafts. Dievkalpojumu kuplināja draudzes koris, draudzes svētdienas skolas bērnu koris, dāmu komitejas dubultkvartets Līga.

Pēc dievkalpojuma draudzes namā notika jubilāra sveikšana, ko ievadīja draudzes pr-ks R. Vītols, pasniedzot draudzes locekļu adresi un velti — sudraba svečturus, kā arī saziedotos sudraba dolarus. Tālāk jubilāru sveica gan ziediem, gan aploksnēm draudzes pērminderu pārstāvis, draudzes dāmu komiteja, koris, bērnu koris, iesvētāmo grupa, gaidas, skauti, jaunatnes teātris, korp. Lettonia, DV apvien. LAM, strēlnieki, korp. Selga, akadēmiskā kopa, dubultkvartets Līga, Igauņu draudzes pārstāvis, kuŗš apsveikumu nolasīja latviešu valodā, atceroties jubilāra nopelnus garīgās aprūpes noorganizēšanā igauņu karavīriem — gūstekņiem Vācijā. Telegrafiski apsveikumus bija sūtījuši archibīskaps Dr. K. Kundziņš, latviešu ev.lut. baznīcas virsvalde, latviešu ev.-lut. draudžu apvienība, kā arī amata brāļi un daudzie draugi.

Vēlāk visi pakavējās pie dāmu komitejas klātā vakariņu galda.

Pateicoties daudziem apsveicējiem, māc. P. Langins solījās kalpot arī nākotnē savai draudzei kristīgā mīlestībā un garā.

Draudze novēl savam garīgajam vadītājam ar tikpat karstu latvisku sirdi darboties draudzē turpmāk un it sevišķi vadīt mūsu jaunatni latviskā garā.

H. Kiperts

RUCAVAS MAESTRO

ALT Bostonas ansamblis rosīgi strādā gar ALAs Kultūras biroja lugu sacensībā godalgoto Hugo Krūmiņa komēdiju Maestro no Rucavas. Režiju vada Reinis Birzgalis. Dekorācijas glezno Ardis Vinklers. Pirmizrāde paredzēta 10. oktobrī Bostonā. Viesizrādes notiks Toronto — 17. oktobrī, Ņujorkā — 31. oktobrī un Vilimantikā — 7. novembrī.

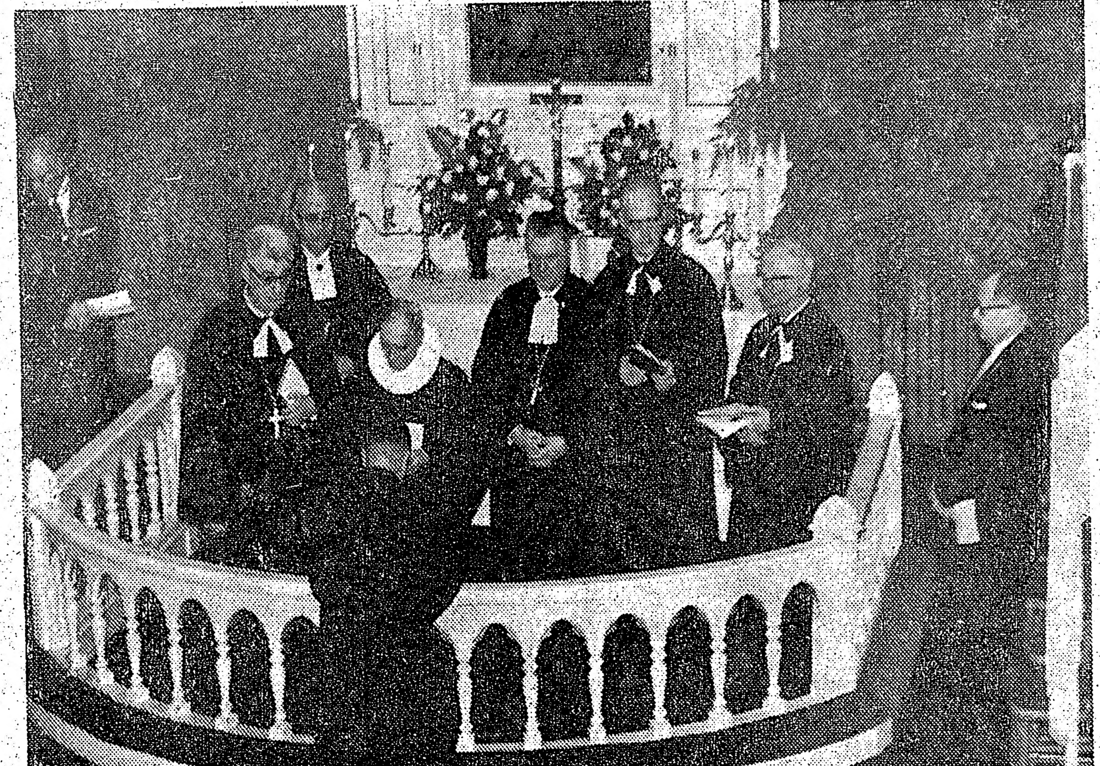

Prāv. A. Mitulis svētī māc. P. Langinu Uzņēmumā no kreisās: prof. J. Rozentāls, prof. E. Šmits, prāv. A. Mitulis, māc. A. Piebalgs, māc. A. Švalbe, māc. R. Krafts.

Pirmā diena savā īpašumā. Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes Longailendas rajona talcinieki pirmajā talkas dienā. Foto A. Pauga.

Longailendā cels latviešu baznīcu un skolu

Pēc gada un trīs mēnešu gaidīšanas Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes Longailendas rajons beidzot tika pie sava apbūves gabala, nolīgstot 3. februārī līgumu par zemes gabala pārņemšanu savā īpašumā. Tas atrodas pie Hantingtonas pilsētas, tā tagadējā vērtība ir $ 22.085,-. Uz apbūves gabala aug lapu koki, sīki kociņi un resni ozoli. Pirmā tīrīšanas talka 8. februārī noritēja raiti, talcinieki iztīrīja apmēram pusakru no jaunā zemes gabala.

Draudze arī domājusi par tūlītēju būvdarbu sākšanu. Baznīca un skola būs burta L veidā ar apmēram 240 sēdvietām baznīcā un 12 svētdienas skolas klasēm. Skola no baznīcas būs atšķirta ar pārbīdamām sienām, dodot iespēju klases telpas pievienot baznīcai lielajās dievkalpojumu reizēs, palielinot sēdvietas par apmēram 200. Bez tam vēl paredzēti divi mazi dzīvoklīši. Plānus izstrādā architekti Laiviņš un Zariņš. Celtnes izmaksa aprēķināta $ 61.500,-. Ir cerības, ka nākamā rudenī zem pajumtes būs pirmā Ņujorkas draudzes baznīca.

Uz apbūves gabala paredzēts ierīkot parku, laukumu piknikiem un sporta laukumu. Abas Longailendas svētdienas skolas, kas tagad darbojas Frīportā un Beišorā, apvienosies. Tanī pašā mācības laikā darbosies arī svētdienas vidusskola ar apmēram 20 skolēniem. Apvienotajā svētdienas skolā būs ap 120 skolēnu. Līdz ar to visām skolām mācības sāksies sestdienas rītā vienā laikā.

Kaut arī tagad uz apbūves gabalu nav pat izdzīta pirmā ceļu stiga, tomēr šinī rudenī salinieki cer uzsākt pirmās skolas mācības.

vi

ILGAS REKES IZSTĀDE ČIKĀGĀ

Čikāgas latviešu biedrība februāra sākumā bija sarīkojusi Ilgas Rekes otro gleznu izstādi. Salīdzinot ar pirmo, kas notika Čikāgā pirms 2 gadiem, darbu skaits bija mazāks, bet vairāk saskaņots. Ja pirmajā Reke rādīja gandrīz visu, kas mājā, tad šoreiz atturīgi izstādīja no katras technikas dažus piemērus, labākos, gatavākos darbus. Kā viens no iespaidīgākiem temperas un pasteļa augstas technikas darbiem bija Lielie koki. Skatoties no lielāka attāluma, koki veidojās plastiski, telpiski, pārliecinoši. Patīkama rudens sārtā krāsainība bija darbā Nr. 9. Lielāka sīkumainība saskatāma Nozālēs un dažās citās puķēs un kompozicijās.

Eļļas darbos daļa puķu gleznotas palielinātos samēros. Sakarā ar to reāli tvertie ziedi atgādina ielogotus sienas tapešu gleznojumus. Maigāka, sievišķīgāka pieeja ir Puķītēm un pa daļai Puķēm logā. To pašu varētu teikt arī par studiju Pilsēta.

Visos darbos saskatāma stingra perspektīvas zināšana, piemēra dēļ minot Port Vašingtonas gleznojumus, Milvoku jumtus u. c.

Šajā izstādē varējām redzēt, ka māksliniece savā attīstībā krietni progresējusi. Tas liek cerēt, ka nākotnē it viegli atrisināsies dažas vēl neskaidrās problēmas.

Arnolds Šīmanis

ŅUJORKA

● No Floridas atvaļinājuma atgriezies māc. R. Zariņš 8. februārī. Viņš vadījis latviešu dievkalpojumus Pētersburgā un Maiēmi; tie bijuši labi apmeklēti, daudz dievgaldnieku. Mācītājs pēc pārciestās slimības tagad jūtas labi.

● Alvis Pauga beidzis Longailendas latviešu svētdienas skolu un vidusskolu, tagad darbojas par amerikāņu preses fotografu, bet darbojas arī latviešu sabiedrībā.

● Ņujorkā pēkšņi radies sabiedrisko māju pirkšanas drudzis. DV pirmie nolēma pirkt namu Astorijā, Kvīnsā, kopsummā par 54.500 dolariem. Līguma parakstīšana paredzēta 14. februārī. Ņujorkas ev.-lut. draudzes Longailendas rajons 3. februārī parakstīja līgumu par apbūves gabala pārņemšanu savā īpašumā. Tā ir dāvana no zemes gabala īpašniekiem, ko izkārtojis Longailendas rajona vecākais A. Trautmanis. Pirms diviem gadiem šī zemes gabala vērtība akrā bija 2000 dolaru, tagad tā pieaugusi uz 3300 dolariem.

Ņujorkas latviešu organizāciju padomes nama akciju sabiedrības locekļi šinī nedēļā apskatīja YMCAs namu Bronksā, par ko jau kādu gadu interesējās Ņujorkas Bronksas rajona komiteja, bet kas šai komitejai saviem spēkiem nav iespējams nopirkt. Nama sākuma cena bija 195.000 dolaru, tagad cena nokritusi uz apm. 120.000 dolariem. Nams ir vislabākā Bronksas centrā ar abu pazemju pieturām, autobusu satiksmi un auto novietošanas isepējām tikai dažu bloku attālā pilsētas garāžā. Tajā ir 2 lielas zāles ar apmēram 350—400 sēdvietām un 25 citas telpas. Namam vajadzīgs mazs remonts.

BAFALO

● Viestura vīru koŗa koncerts 8. februārī diriģenta J. Baruša vadībā izvērtās par ievērojamu notikumu vietējā sabiedriskā dzīvē, un bija pulcinājis pilnu zāli klausītāju. Pirmoreiz dzirdējām Tautas dziesmu koncertu. Programmā latviešu komponistu darbi: Cimzes, Jurjāna, Melngaiļa, Norviļa, Ķeniņa un Jēruma tautas dziesmu aranžējumi. No tiem sevišķi patika Em. Melngaiļa Div' bajāri, A. Jurjāna Dzēru, dzēru krodziņā un T. Ķeniņa Div dzelteni kumeliņi — tās bija jāatkārto.

Savā un visu Bafalo tautiešu vārdā viesiem pateicās latviešu kluba priekšnieks Jēkabs Ozoliņš un mazā meitenīte I. Medne diriģentam pasniedza ziedus nacionālās krāsās. Laiks sirsnībā un pārrunās ritēja ātri pie dāmu komitejas klātā kafijas galda un dejojot. Jāliecina, ka šādi vakari, kur satiekas tautieši no citiem novadiem, ir diezgan nozīmīgi. Tie ceļ tiltu no pilsētas uz pilsētu, dod iespēju pārspriest kopīgus priekus un bēdas.

KALAMAZŪ

● Gadskārtējā ziemas skautu nometnē, kuŗā 24 stundas jāpavada zem klajas debess sniegā un aukstumā, no latviešu 75. Jelgavas skautu vienības piedalījās 9 dižskauti A. Purmaļa vadībā. Par spīti grūtībām nepierastos apstākļos, skauti 9. februārī atgriezās moži no izturības pārbaudījuma.

● DV apvienības jaunievēlētā valde, sadalot amatus, par pr-ža vietnieku izvēlējusies J. Kalniņu, sekretāru — I. Kāpu, sek. palīgu — A. Bruņinieku, kasieri — R. Zaķi, biedrziņi - mantziņi — S. Bērziņu un informācijas daļas vadītāju — R. Jankavu. Par priekšsēdi jau gadskārtējā biedru sapulcē ievēlēja A. Minku, 3124 Brookmount Dr. telef. FI 57455. Apvienības grāmatveža pienākumus uzņēmies E. Krasts.

● Pēc 9. februāŗa dievkalpojuma Kalamazū ev. - lut. latviešu draudzē jaunais stud. theol. Māris Ķirsons, kuŗš māc. A. Piebalga prombūtnes laikā vadīja dievkalpojumu, baznīcas apakšējā zālē stāstīja par Helsinku vispasaules luterāņu konferenci, ilustrējot stāstījumu gaismas attēliem. 150 klausītāju uzņēma referātu ar sevišķu interesi un prieku par jaunieti, kuŗš tik saprotoši pieiet mūsu problēmām. Noslēgumā P. Austriņš rādīja skaņu filmu par luterāņu brālību.

● DV apvienības tradicionālā masku balle 15. februārī plkst. 8 vakarā Recreation Park zālē, Lake ielā. Aprīļa mēnesī DV apvienība paredzējusi rīkot prof. Liberta gleznu izstādi.

DIMOINA

● DV apvienības Dimoinā gada sapulce bija kupli apmeklēta. Piedalījās pāri par 70 proc. biedru, bet vanadzes reprezentējās gandrīz pilnā skaitā. Ziņojumi liecināja par darbības augšupeju tiklab idejiskā, kā materiālā plāksnē. Biedru skaits pieaudzis. Brīvdabas laukumā Mežotnē pie šaujamlaukuma izbūvēts šāvēju paviljons un atspirdzinājumu kiosks. Gada pārskatu apstiprināja bez iebildumiem. Apvienības priekšnieka amatā ievēlēja Vald. Palku, bet valdē: K. Andreiku, J. Kļaviņu, R. Evaltoviču, A. Stundiņu un P. Valteri. Vanadžu priekšnieces amatā ievēlēja Veltu Žuburu, bet valdē: Kristīni Vaišvilu, Lidiju Valteru, Olgu Andreiku. Revīzijas komisija palika agrākā ar Tirzmali kā pr-di.. Kalpaka piemiņas un Leģiona atceres dienu nolemts rīkot 14. martā biedriem un to ievestiem viesiem. Paredzēta filmas izrāde. DV 20 darbības gadu mantu izlozes ziedojumu kartes pieprasāmas V. Palkam, 404 W. Nevada St., Marshalltown, Ia. un Veltai Žuburei. 13 E., Gray St., Des Moines, Ia.

Sk.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

16. februārī trīs dievkalpojumi: plkst. 9,30 Bronksas Sv. Toma baznīcā māc. A. Ozols; plkst. 2 Betlemes baznīcā Dr. theol. K. Bilzens no Vašingtonas, māc. R. Zariņš; plkst. 2 Farmingdēlē, Sv. Lūka baznīcā māc. O. Gulbis.

AURORA, ILL.

420 Dawners Place. Mūsu Pestītāja baznīcā.

CIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

16. februārī, plkst. 10 bērnu dievvārdi un svētdienas skola; plkst. 11 dievkalpojums, māc. A. Rautenšilds.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Ķirsons, tel. FI 3-2420.

KLIVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 6-1191.

Svētdien, 16. februārī, Draudzes Jaunatnes Pulciņa izbraukums uz slēpošanu kalnos.

Svētdien, 23. februārī, plkst. 10-os skola, plkst. 11-os dievkalpojums, plkst. 12.30 Draudzes gada pilnsapulce.

Santa - Rosā, Betlemes baznīcā. Upper ielā 733

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11-os Svētdienas skola un koŗa mēģinājums plkst. [illegible] Visi laipni aicināti.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā, 45 un H ielā.

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V. PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto. HO 1-3670

DANFORTH - BROADVIEW: 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, ūdens - eļļas apkure, dubultgarāža. Kopīgā cena $ 14.900,-, iemaksa — $ 2.000,-.

BLOOR - BERESFORD: Atsevišķa divstāvu 7 istabu dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $ 17.500,-, iemaksa $ 3.000,-.

ST. CLAIR - KENNEDY: Atsevišķs dubultķieģeļu, 5 istabu bungalovs ar pagrabā izbūvētu dzīvokli. Kopīgā cena $ 14.000,-, iemaksa $ 2.000,-. Atlikums uz vienu atklātu obligāciju.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

Tulpju un vējdzirnavu zemē

Šajās dienās, kad Holandes princese Irēna paziņojusi pasaulei savu drosmīgo lēmumu — personīgās laimes dēļ atteikties no Holandes troņa otrā pretendenta tiesībām, visu ļaužu skati vērsti uz šo interesanto, tradicijām bagāto zemi. Par Holandi varētu teikt, ka tā ir maza zeme ar lielu vārdu, spožu pagātni un krāšņu kultūru. Holandieši ir vitāla nācija, dzīvot priecīgi, darbīgi pilsoņi, par spīti tam, ka ar 860 cilvēkiem uz kvadrātjūdzi tā ir visbiežāk apdzīvotā zeme pasaulē (ja neskaita dažas salas Indonēzijas territorijā) Cik Holande ir maza, var spriest no šāda salīdzinājuma: tās territorija aptver tikai pusi Ņubransvikas, vienas no mazākajām Kanadas provincēm. Holandei ir tāds pats iedzīvotāju skaits kā Austrālijai — pāri par 11 milj., bet Austrālijas territorijā ieiet 600 Holandes.

Holande ir konstitūcionāla monarchija; tas nozīmē, ka valdnieka varas robežas ir noteiktas konstitūcijā. Holandes valdnieki tomēr, sevišķi karaliene Juliana, ir baudījuši ļoti lielu popularitāti tautā. Holandieši vienmēr ļoti dzīvi dalās visos karaliskās dzīves notikumos, tādēļ ir saprotams, ka karaliene Juliana nekavējoties ziņoja tautai par nesenajiem drāmatiskajiem notikumiem princeses Irēnas dzīvē. Tieši abas vecākās no četrām princesēm — karalienes Julianas un prinča Bernarda meitām — Beatrise (dzimusi 1938. g.) un Irēna (dzimusi 1939. g.), baudīja tautā, sevišķi jaunatnē, nedalītas simpatijas.

Nevērojot Holandes — īstenībā Nederlande, jo Holande saucas tikai divas lielās rietumu provinces no ziemeļu līdz dienvidu Holandei — iedzīvotāju čaklumu, spējas un izglītību (izglītība šajā zemē ir brīva, pie kam no 7 līdz 14 g. v. tā ir obligāta), saimnieciskā laukā vējdzirnavu un tulpju zeme ir kā pelnruškīte, kas atstāta mājās kopt pavardu, salīdzinot ar lielajām māsām: Angliju, Franciju un Vāciju, kuras atrodas Eiropas vadībā rūpniecības, tirdzniecības un politiskā ziņā. Holandi var gan uzskatīt par augsti industriālizētu zemi, jo 42 proc. no strādājošo kopskaita ir nodarbināti rūpniecībā, tomēr šī ir galvenokārt pārstrādāšanas rūpniecība, zemei pašai trūkstot rūpniecības jēlvielu. Tipisks piemērs ir metallrūpniecība, kas dod vienu trešdaļu Holandes eksporta. Visu rūpniecībai vajadzīgo rūdu ieved no kaimiņzemēm. Vienīgās Holandes izrakteņu bagātības ir ogles, kuru nozīme pēdējā dekadē saimnieciskā laukā ļoti mazinājusies, bez tam, kopš pēdējā pasaules kaṛa beigām ir atklāti naftas lauki, kas tiek intensīvi izmantoti, un turpat Holandē nafta tiek arī rafinēta, bet neapmierina vairāk kā 1/3 visas Holandes vajadzību.

Pretēji vispārējam ieskatam ka liela daļa holandiešu pārtiek no sīkas lauksaimniecības, šajā nozarē nodarbināti tikai 11 — 12 proc. Lai gan apstrādājamās zemes nav daudz (pa visu Holandi neizināktu vairāk kā pushektāra uz personu), tieši šajā laukā holandieši sasnieguši apbrīnojamus rezultātus. Ārkārtīgi intensīvi saimniekojot un patērējot mākslīgos mēslus vairāk kā jebkura cita zeme pasaulē, holandieši spējuši ne vien apmierināt paši savu patēriņu, bet lauksaimniecības ražojumi ieņem ceturto vietu eksporta tabulā. Sevišķi dārzkopības ražojumi ir labi pazīstami kaimiņzemēs. Ne vien ķelniešiem, hamburgiešiem, londoniešiem, bet pat izlutinātajiem parīziešiem vārds „hollandais" nozīmē kaut ko labu, apetītu ierosinošu. Katru nakti pasaules lielākajā pārtikas tirgū — Parīzes Les Halles ieliņu labirintos apstājas milzīgas automašīnas ar Holandes dārzājiem un, liekas, ieliņās runā tikai holandiski, kad braucēji pēc nogurdinošā ceļa bariņos triekdami, iet uz tuvējām kafejnīcām, lai iedzertu glāzi rouge un ieēstu slaveno sīpolu zupu.

Ja cilvēks pēc ilgiem gadiem atkal atgriezies Eiropā, tad ir patīkami kaut uz īsāku brīdi atstāt dinamiskās, komerciālizētās Anglijas vai Francijas metropoles ar ultramodernajām, dzelzbetonā un stiklā būvētajām ēkām un padzīvot kādā no Holandes vecpilsētām, kur, liekas, aizķēries vēl kaut kas no vecās pasaules romantisma un miera. Vācieši apmeklē Holandi ļo bieži (Rūras apgabala iedzīvotāji apgalvo, ka tur varot lētāk iepirkties), kaut arī nav visai ieredzēti tūristi. Pēckaṛa gadi nav vēl pilnīgi izklaidējuši kaṛa un okupācijas gados radīto naidīgo noskaņojumu. Nav retums, ka vāciski runājošiem veikalos un restorānos „uzrēķina pa virsu". Aizgājušo gadsimteņu šarmu vēl cauri jaunlaiku apkārtnei var izjust idilliskajās vecpilsētās: Haarlemā, Leidenē un Delftā. It sevišķi pēdējā saglabājusi tik daudz no tās iesnaudušās, gleznainā miera atmosfairas, ko savos darbos iemūžinājis Vermeer van Delft. Leidenē gan velti meklēt māju, kur Rembrants dzimis. Palikusi vairs tikai iela ar lielā meistara vārdu. Toties Amsterdamā ierīkots mūzejs mājā, kuṛa Rembrantam reiz piederējusi. Amsterdama, kas man liekas kā tuva radiniece Londonai, ir pilsēta, kur cilvēks nevar nejusties omulīgi. Un tomēr, amsterdamieši saka, ka tā omulība, kas te vēl bijusi pirms 10 — 12 gadiem, vairāk neeksistē. Materiālisms un censānās pēc naudas, kas tik ļoti zeļ šisdienas Vācijā, sāk lēnām ieviesties arī šeit. Kā sen pagājušu laiku šarmantai jautrai skaistulei Amsterdamai ir vienreizīga vieta Eiropas metropoļu starpā. Ar saviem 500 tiltiem un 50 kanāļiem, patriciešu mājām kanāļu krastos, šaurajām viduslaiku ieliņām, neskaitāmajām kafejnīcām, naktsklubiem un restorāniem tā līdzinās Parīzei un Venēcijai. Šī labas omas, jautrības un pārticības paradīze ir arī viens no lielākiem mākslas centriem, ievērojams ar Rijks mūzeju. Pretstats Amsterdamai ir rūpnieciskā Roterdama. Kaṛa laikā stipri cietusi, tās jaunais atveids atgādina bezpersonisku vācu lielpilsētu celtņu grupējumus, kas uzcelti uz pagātnes grupām

Varbūt, ka starpība starp holandiešiem un vāciešiem ir tā, ka vācieši cenšas savu pagātni aizmirst, bet holandieši — to atcerēties. Katrā holandieša dzīvoklī būs kāda mābele, glezna, reta vāze, vai cits nieks, kas mantots no vectēva vai vecvectēva. Šī pieķeršanās pagātnei ir daļa no holandieša iekšējās būtes. Ir apvidi, pie jūŗas un Holandes ziemeļos, kur sievietes ikdienā un pie darba nēsā savus krāšņos novada tautas tērpus. Tieši šie ziemeļi, ap Groningenu, ir varbūt visholandiskākie. Kuriozi, ka Holandē, kur ir vismodernākie (pat sešrindu) autoceļi Eiropā, un varbūt visā pasaulē, visizplatītākais transporta līdzeklis tomēr ir velosipeds. Pie tam automašīnu Holandē noteikti netrūkst. Neatceros nekad braucis pa tik brīnišķīgiem ceļiem, kā Holandes Autoweg, bet ja gadās ar automašīnu braukt no rīta, kad skolēni dodas uz skolām, vai kad tie pēcpusdienā atgriežas mājās, tad autobraucējam nav cerību tikt uz priekšu. Velosipedisti ir šīs zemes visprivilēģētākā šķira. Arī zirgs šeit vēl skaitās transporta līdzeklis, nevis zoologisks retums, kā daudzās rietumu zemēs. Modernā laikmeta vaibsts šajā zemē ir dažādie automati. Nav tikvien dažādu dzērienu, pastmarku un cigarešu automati, bet no automata var pat saņemt pusdienas maltīti: pildītas olas, maizītes, desiņas un pat siltu karbonādi, ko pateicīgi izmanto mūžam steidzīgā jaunatne — skolēni, studenti, veikala pārdevējas, izsūtāmie zēni.

Par spīti lielajam izceļotāju skaitam (no 1946. gada līdz 1960. gadam 350.000 holandieši atstājuši Holandi, emigrējot galvenokārt uz Austrāliju un Kanadu), Holandē joprojām ir liels dzīvokļu trūkums. Daļa Indonēzijas bēgļu, kas savā laikā gandrīz pārpludināja Holandi un sagādāja valdībai vienas no lielākām pēckaṛa problēmām, vēl nesen dzīvoja saspiestās barakās. Likums aizliedz Holandē vieniniekam īrēt dzīvokli. Tomēr, ar visiem vēl nenovērstiem pēckaṛa trūkumiem un saspiestību, holandietis ir pašapmierināts, draudzīgs un omulīgs. Šai tautai piemīt kāda praktiska izmaņa, kas tai devusi ne vien labāko kolonizātoru slavu, bet palīdz veikli tikt pāri sīkām ikdienas likstām. Man prātā viens no maniem holandiešu draugiem, kurš kādreiz stāstīja, cik sarežģīti esot Holandē nopirkt mēbeles. „Nevar jau tā vienkārši ieiet veikalā un pirkt," stāstīja tagad tīri turīgais holandietis, „jālūdz vispirms kāds draugs, kurš iepriekš apmeklē veikalu, sarunā, ka saņems starpniecbu, ja sagādās veikalam pircēju, tad ar draugu jāsarunā, kādā attiecībā dalīs „komisiju", bet, ja mēbeles veikalā nepatīk, tad jāsāk viss no gala ar citu veikalu."

Latviešu Holandē palicis vairs tikai ap 140. To starpā retais jaunietis. Liela daļa jauniešu beiguši Holandes universitātes un izceļojuši uz aizjūras zemēm. No tagad apzinātiem studē tikai 3. To starpā Leidenē studē filoloģe Vilma Kalniņa kas ar savu iniciātīvu veic lielu Latvijas vārda propagandēšanas darbu, regulāri lasot holandiešiem priekšlasījumus par Latviju un tās okupāciju. Vilmas Kalniņas krājumā ir vērtīgs diapozitīvu komplekts, krāsās demonstrējot holandiešiem latvju kultūru un sasniegumus. No žēlsirdīgām māsām, kuras savā laikā izceļoja IRO ietvaros lielākā skaitā, Roterdamā strādā vēl kādas 6. Vairāk kā gadu Hāgā pie Shell sabiedrības, atbildīgā posteni, nostrādāja jaunais latviešu inženieris Ēriks Vēliņš, kas tagad pārcēlies uz Sidneju, Austrālijā. Lai gan šī zeme latviešu immigrantus ir redzējusi mazā skaitā, var just, ka šī saujiņa tomēr darījusi savu daļu dzimtās zemes vārda popularizēšanā; holandietim minot savu tautību, tas vēlīgi, saprotoši un draudzīgi sarunu biedru uzklausīs.

V. Labsvīrs.

Vairāk sirsnības un atsaucības

Ir taisnība, ka latvietis pēc savas dabas ir liels individuālists. Tas zināmā mērā izskaidrojams ar to, ka latviešu tauta vairākumā vairākus gadu simtus bija zemkopji. Zemnieku psīcholoģijas pētnieki pasvītro, ka viņu uztveres loks ir ļoti šaurs, parasti tas aptveṛ pašа un kaimiņa sētu, labākā gadījumā savu pagastu, vai draudzi, bet valsts kā vienība viņam vienaldzīgāka. Šis latviešu individuālisms noveda pie asociālām tendencēm, kas dokumentējušās latviešu sakāmvārdā: Ne man cūka, ne mana druva. Protams, pēdējos gadu desmitos daudz kas mainījies, tomēr vēl tagad pie mums vāji attīstīta sabiedriskā doma, kas asi reaģētu uz negātīvām parādībām mūsu sabiedriskajā dzīvē. Arī mūsu personīgā dzīvē valda tieksme norobežoties un maz atsaukties ,lai palīdzētu citiem cilvēkiem nelaimē.

Šai ziņā mēs daudz ko varam mācīties no amerikāņiem. Sevišķi spilgtu piemēru atrodam Reader's Digest 1964. g. februāŗa burtnīcā. Tur zemūdenes „Tresher" komandieŗa Džona Veslija Harveja dzīvesbiedre Irēna pastāsta, cik daudz spēka viņai devušas citu cilvēku sirsnība un mīlestība. Vēl daudziem spilgtā atmiņā drausmīgais gadījums, kad šī jaunākā, labākā un ātrākā amerikāņu zemūdene ar 128 apkalpes locekļiem pazuda jūŗas dzelmē. Nav iespējams iedomāties, cik ārkārtīgi daudz sirsnības cilvēki var parādīt, kamēr tas nav piedzīvots, apliecina Harveja kundze. Jūŗas virsnieku dzīvesbiedres veica visus traģiskā notikuma satriektās sievietes mājsaimniecības darbus. Pārtika pienāca tonnām. Katrreiz, kad viņai vajadzēja atstāt māju, kāds pieteicās viņu aizvest ar auto. Kāds ģimenes draugs, advokāts Šapiro, rūpējās par viņas dēliem. Kāds cits advokāts piedāvājās bez atlīdzības kārtot visas zudušās zemūdenes komandas juridiskās lietas. Tā kā šis traģiskais notikums plaši atbalsojās visā pasaulē, pienāca daudz līdzjūtības apliecinājumu. Pienāca vēstules no pazīstamiem, ārstiem un garīdzniekiem, no kādreizējiem klases biedriem un skolotājiem. Valdības locekļi cildināja nelaiķa spējas un cildeno raksturu.

Bet kā ir ar mums? Te ir grūti vispārināt. Mūsu pagātnē ir bijuši notikumi, kad visa tauta jutās vienota gan priekos, bet vēl vairāk bēdās. Arī brīvās Latvijas mierīgajā dzīvē plašās tautas aprindas no visas sirds skuma par kādu mirušu valstsvīru, vai ievērojamu kultūras darbinieku. Pat trimdā ir izcili gadījumi, kad latvieši pulcējas kopā pat no dažādiem kontinentiem un jutās kā vienota saime. Bet ne tā tas ir ikdienas dzīvē. Arī šeit varam ar gandarījumu atzīmēt daudz sirsnības un atsaucības, bet, diemžēl, ir arī daudz gadījumu, kur jāsastopas ar pilnīgu vienaldzību vai atraušanos no latviešu sabiedrības. Protams, ir latvieši un latviešu ģimenes, kas dzīvo tālu no latviešu kultūras centriem. Cik bēdīgā stāvoklī šādi cilvēki var nokļūt, raksturo gadījums, kad kāds puisis aizmirsis latviešu valodu, bet angļu valodu nav iemācījies, tātad palicis gandrīz bez valodas, tā sakot, gara kultūras tukšumā, pielīdzinoties automatam - robotam. Bet ir arī latviešu kolonijās cilvēki, kas vai nu reti, vai nemaz nerādās latviešu sabiedrībā. Trimdas sākumā viņi ar visu sparu likās uz sava materiālā stāvokļa nodrošināšanu, atstājot savu kultūrālo prasību apmierināšanu uz vēlāku laiku. Diemžēl, tā bija liktenīga kļūda, jo ar laiku kultūras slāpes izzuda un viņu interešu loks ierobežojās tikai ar materiālās dzīves vērtībām. Dažos gadījumos šādu cilvēku taupība pat pārvērtās mantkārībā un skopumā. Skopuļa traģēdiju spilgti notēlojis Puškins Skopajā bruņiniekā. Tur tēlots kāds bruņinieks, kas sākumā krāj naudu, lai sagādātu lielāku baudu. Bet ar laiku viņam naudas krāšana vairs nav līdzeklis, bet gan pašmērķis, kaislība. Viņš atsakās no visa dzīvē, lai tikai sakrātu vairāk naudas. Lieliski notēlota aina, kad šis bruņinieks nonāk savas pils pagrabā, kur atveṛ zelta kastes, un viņam liekas, ka viņš valdītu pār visu pasauli. Bet tad piepeši viņā iezogas traģiska doma: bet kas būs pēc manas nāves? Varbūt mans dēls 2—3 dienās izšķiedīs to, ko es visu mūžu esmu krājis. Vai tad manai dzīvei būs bijusi kāda vērtība?

Šādu traģēdiju pārdzīvoja un pārdzīvo daudz latviešu, kas palika Latvijā, lai kaut kā saglābtu savu sakrāto mantu, bet vēlāk pazaudēja visu, dažreiz arī dzīvību. Arī daži trimdā nokļuvušie zaudēja savu dvēseles līdzsvaru ar pēkšņu visu materiālo līdzekļu pazaudēšanu, ko bija uzskatījuši par vienīgo vērtību. Tāpēc nepieķersimies tikai materiālām vērtībām, bet neaizmirsīsim arī reliģiskās, zinātniskās, aistētiskās un morālās vērtības. Ja mēs atkal augstu vērtēsim tās, tad arī mūsu sadzīvē valdīs vairāk sirsnības, atsaucības un kopības gara.

N. V.

Visu marku krājēju nodaļai domātos rakstus lūgums sūtīt šīs nodaļas red. M. Zichmanim, 161 Olive Ave., Willowdale, Ont. Tālr. BA 1-7760.

MŪSU FILATELISTI AUSTRĀLIJĀ

(V) Jau pagājušā gada oktobrī LFA sanāksmē Toronto valdes priekšsēža vietnieks R. Norītis norādīja uz mūsu filatelistu rosmi Austrālijā, ko rāda dzīva sarakste to vidū, O. Priedes izdotais katalogs Latvijas markām, apraksti par filatelistiem mūsu žurnālā, jaunie LFA dalībnieki no Austrālijas, līdzdalība izstādēs un jauniešu iesaistīšanās LFA jaunatnes nozares darbā.

I. Mastiņš ar Latvijas marku klāstiem piedalījies pagājušā gada Brisbanes „Warana" festivālā. Pastmarku izstāde notikusi sadarbībā ar dažām lielākām Brisbanes bankām, to vestibilos. Arī šeit pierādījies, ka mūsu pastmarku klāsti ir līdzeklis Latvijas vārda un Latvijas likteņa atgādināšanai.

Grūtības klāstu izveidošanai rada ārkārtīgi retas iespējas iegūt kādus Latvijas filatelijas materiālus. Šī iemesla dēļ vairāki mūsu filatelisti līdztekus Latvijas marku krāšanai pievērsušies arī citu valstu filatelijai. I. Mastiņš, kas strādā pasta resorā, pievērsies Austrālijas marku pētīšanai un pagājušā gadā atradis vairākas retas retušas, par kādām plašāks raksts bija ievietots Austrālijas filatelistu populārākajā mēnešrakstā „The Australian Stamps Monthly". Pēdējo gadu izdevumi esot ļoti bagāti retiem variantiem un lietošanā esot daudzas dažādas plates, tā ka vienkāršam mirstīgam neesot lielas cerības sastādīt daudzmaz pilnīgu komplektu.

TORONTO MAZSKAUTI IEPĒRK LATVIJAS MARKAS

(Z) Reta izdevība iegādāties Latvijas markas bija mazskautu filatelistu pulciņam 5. februāŗa sanāksmē. Pazīstamais filātelists J. Ronis no Bramptonas uzticējis pulciņa vadītājam lielāku izvēles burtnīcu $ 48,00 vērtībā. Marku pārdošana turpināsies arī nākamajā sanāksmē 4. martā. Cenas ir krietni zem kataloga vērtības.

Šāda veida krājumu papildināšana apsveicama. Arvien retāk paliekošās Latvijas markas jānodrošina mūsu jaunajai paaudzei! Atkrīt arī tirgotāja peļņa. Cerams, ka šai priekšzīmei sekos arī citi filatelisti - seniori!

JĀNIS REINBERGS REFERĒ PAR SAVU LATVIJAS KOLLEKCIJU UN KLĀSTIEM

(Z) Pēc pārtraukuma janvāŗa mēnesī Toronto mazskautu marku krājēju pulciņš atkal sanāca 5. februārī.

Pārsteigumu jaunajiem dalībniekiem sagādāja Jāņa Reinberga ierašanās, lai visjaunākajiem krājējiem parādītu savu Latvijas kollekciju. Tā skaitās viena no pilnīgākām, kas ir Toronto jauniešu rīcībā.

Jānis Reinbergs ir 15 gadu vecs un sistēmatiski papildinājis savu krājumu kopš daudziem gadiem. Par šo skaisto kollekciju zēns saņēmis Detroitas filatelistu ceļojošo balvu 1963. gadam.

Ciemiņš mazskautiem parādīja arī savu klāstu par šacha markām 6 loksnēs. Šis klāsts ir pilnīgs un aptveṛ visu, sākot ar 1947. g. markām līdz pašreizējām. Šo interesanto klāstu ar oriģinālo tematu parādīs izstādēs.

J Reinbergs ir pieteicies līdzdalībai Parīzes izstādē no 5. līdz 21. jūnijam ar klātu par pirmo Latvijas marku.

Daudz sekmju cītīgajam krājējam arī turpmāk!

★

Detroitas jaunākie marku krājēji izsaka sirsnīgu pateicību Toronto filatelistam H. Brēķim par dāvināto iepirkšanas maisu ar interesantām aploksnēm.

ATVAĻINĀJUMS . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

— Nē, vispirms man bija vēlēšanās uzspert to būdu gaisā. — Pīpene dedzīgi iesaucās.

— Ar mums abiem? —

— Jā, ar jums abiem. —

— Marini kundze sāka smieties siltiem, dzīviņošiem smiekliem, kā cilvēks, kas smejas no visas sirds.

— Kāds jūs gan esat liels bērns! —

— Es neesmu nekāds bērns, es esmu vīrietis, — Pīpene jutās aizkarts. Atkal līksmie, pavedinātāji smiekli.

— Jūs vēl neesat to rādījis. —

Viņi bija apstājušies kuplu koku aizvējā, kad Pīpene atskārta, ka tur savējās ne tikai vienu Marini kundzes roku, bet abas. Vēl mirklis, un viņš juta Marini kundzes lūpas uz savējām, un viņa paša rokas turēja Marini kundzes vingro augumu ciešā skāvienā.

— Vispirms mums jānogādā Milleriem atpakaļ viņu laiva. —

Šie vārdi gan tika teikti čukstot, bet ar parasto Marini kundzei raksturīgo skaidrību un lietiškību. Viņi atraisījās. Jau pēc stundas ceturkšņa, pārģērbušies, Marini kundze un Pīpene roku rokā lēnām soļoja uz peldētavas pusi. Sāka skaidroties. Pa skrejošo mākoņu starpu pamalē atspīdēja mēness ripa.

— Tā Millera kundze ir tikpat traka uz ūdeņiem kā jūs. — Marini kundze jautri stāstīja. — Kā ūdens priekšā, tā iekšā un peld tik dziļumā, vienalga, kāds laiks. — Es gan mīlu vairāk turēties malā. Milleri mani draugi. Dzīvo te katru vasaru. Lieli dabas mīļotāji. Īstenībā tā laiva jau arī pieder mums, bet mēs viņiem dodam — lietāšanā.

Drīz vien jau divas motorlaivas slīdēja pāri ezeram uz salas pusi, lai pēc neilga laika atgriez-tos tikai viena ar diviem iekšā sēdētājiem.

Jūnija nakts, visapkārt lauku klusums un miers. Tikai brīžiem vēja šalkoņa pielijušo koku zaros un nerimtīga viļņošanās ezerā. Žanis Pīpene vairs negarlaikojās. Spožā mēness ripa arvien biežāk atspīdēja pa skrejošo mākoņu spraugu, gaismojot divus nācējus. Tiem nebija laika vērot apkārtni. Tie raudzījās viens otrā.

Vienīgi vientuļais papagailis būrī kā vecs, nosirmojis torņa sargs vēroja apkārtni. Piemiedza vienu aci, tad otru, un vēroja. Cik daudz viņš šādu nācēju savā garajā mūžā jau bija redzējis. Visi, kas tā vēlu staigāja, bija pa divi un nāca rokās saķērušies. Viņi nāca un gāja, gadu no gada. Kā vasara un ziema, kā rīti un vakari. Nebeidzama straume un plūsma: bez sākuma un gala. Kā pati dzīve.

MŪSU KOPDARBĪBA

LABKLĀJĪBAS CELŠANAI

Mūsu laikrakstā uzsākam īpašu nodaļu MŪSU KOPDARBĪBA un aicinām visus bijušos un tagadējos kooperātorus nākt talkā ar rakstiem un ierosinājumiem. Latviešu saimnieciskais un sociālais stāvoklis pēc trimdā pavadītiem gadiem ir sasniedzis to līmeni, kad mūsu rosība, uzņēmība un pašdarbība savas labklājības celšanai un neatkarības nodrošināšanai ir kļuvusi ne tikai par iespējamu reālitāti, bet pat par nepieciešamību.

Mūsu galvenais uzdevums būs veicināt rosmi un pašdarbību ar kooperācijas pasākumu organizēšanu visās tanīs nozarēs, kur šādi pasākumi iespējami un var kalpot trimdinieku vajadzībām. Tādās nozarēs, kā, piem., kredīta un apdrošināšanas kooperācijā, mūsu pašu ierosme un aktīva līdzdalība visplašākos apmēros ir absolūti nepieciešama. Kādēļ tas tā — ar šo un līdzīgiem jautājumiem un problēmām nodarbosimies sistēmatiski. Ir daudz iespēju kooperācijas pasākumiem arī citās nozarēs, un arī par tiem būs runa turpmākos izdevumos.

Mums no brīvās Latvijas ir līdz kāda vērtīga balva — kooperācijas ideja, pieredze šinī laukā un vēlēšanās sekmēt tādus pasākumus, kas kalpo ne tikai atsevišķiem cilvēkiem vai šaurākai grupai, bet vispārības interesēm visplašākā nozīmē.

Ir labi, ja mūsu tautieši ar centību un neatlaidību uzlabo savu materiālo stāvokli un tiek pie turības. Ir labi, ja šeit — ASV un Kanadā — mums jau tagad ir daudz turīgu latviešu. Bet daudz labāk un svarīgāk būs, ja ar kooperācijas palīdzību celsim labklājības lielo caurmēra līmeni, kurā atrodamies mēs visi.

Mūsu Kopdarbība kalpos informācijai, pieredžu un domu apmaiņai, jaunāko kooperācijas atziņu paušanai, kooperācijas veicināšanai un populārizēšanai. Ir izteiktas domas, ka savs „žurnāls" vai „avīze" būtu vajadzīga tikai kreditsabiedrībām. Ja to darītu, tad arī citām nozarēm būtu jātērē darbs, laiks un līdzekļi savā speciālizdevuma publicēšanai. Tādā gadījumā katra nozare censtos pēc iespējas vairāk izcelt tikai savu nozīmi. Bet pašslavināšanās trimdas dzīvē mums jau tā ir par daudz. Tādēļ ir pareizi un lietderīgi, ka visām jau esošām kooperācijas nozarēm un arī tām, kas veidosies nākotnē, ir veltīta viena, kopīga nodaļa MŪSU KOPDARBĪBA, kas dos iespējas publicēties visām nozarēm un ikvienam autoram.

Nodaļa MŪSU KOPDARBĪBA būs īpatnēja tādā ziņā, ka tās lasītāji būs paši galvenie rakstu autori.

Mūsu valoda būs vienkārša, atklāta un patiesa. Mūsu Kopdarbība visā pilnībā vienmēr stāvēs par kooperācijas principu ievērošanu un apkaŗos katra veida pseudokooperāciju. Lūdzam visus nākt talkā ar rakstiem, idejām, padomiem un ierosinājumiem.

Latvijas neatkarības laimīgajos gados mūsu ziedošo labklājības valsti Eiropas līmenī pacēla plaši izvērstā kopdarbības sistēma tautsaimniecības galvenajās nozarēs. Kooperācijas loma mūsu saimniecības politikā un netieši arī sociālā laukā bija ļoti ievērojama. Mums nebija miljonāru, bet nebija arī masu nabadzības. Šos pagātnes sasniegumus Mūsu Kopdarbība centīsies atgādināt un no jauna iedzīvināt tagadnes reālajos apstākļos, lai tie būtu kā pamudinājums nākotnes labklājības celšanai.

Tautsaimnieks

RAKSTI JAUNATNEI

MĒS

Dāviniet svētku, dzimšanas un vārda dienās.

Gada abonements resp. 6 burtnīcas tikai $4.-. Pieprasiet paraugnumurus. Naudu un pasūtinājumus adresēt:

M Ē S saimniecības daļai,
E. Šteinbachs,
2308 DRUMMOND RD.,
Niagara Falls, Ontario.

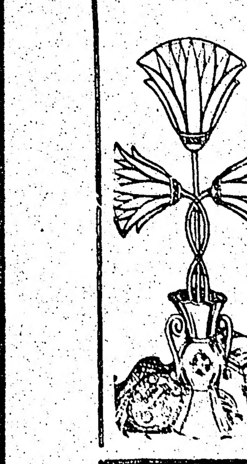

LOTUS PUĶU VEIK…
802 Bathurst ielā, pie Blo…
tel.: LE 3-3884, Toro…
Sveiciet AR ZIE…
KANADAS DAILAMATNIEKU S…
SALONS.
LOTUS

Toronto Window MFG Co.
165 CENTRE ST. E., RICHMOND HI…
Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija logus …
Izdara dažādus logu pārbūvju darbus …
LABS DARBS. MĒRENA…
Nesaistošai informācijai zvanīt
Edvardam vai Aldonai SPRO…
darbā 285-1471, mājās BA 5-53…

LATVISKAS ROT…
VALUTE
Zeltkalis A. KIVLE…
19 Pretoria Ave., Toronto …
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATALO…

AUSTRA ŠMITS…
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. …

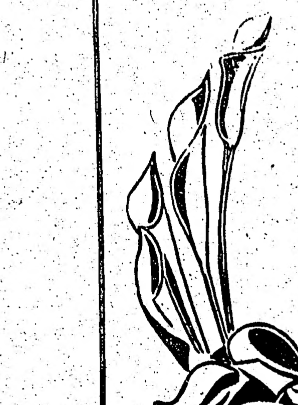

LATVIEŠU PUĶU V…
CALL…
727 Danforth Ave., T…
HO 6-9911
BAGĀTĪGAS TAUTAS VELTES…
SAKĀRTOJUMI …
DIJUMAM ZALU…
PISKIE S…
TAUTISKIE IZS…
PIEGĀDE

VENUS
PUĶU VEI…
Ziedi …
sakārtojum…
vajadzībā…
Latviešu keram…
Ādas izstrādāju…
231 Roncesvalles A…
LE 4-4845; LE 3-40…

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI? Vai esat nokārtojuši abonementu?

KLĀJ V…
GAL…
piegād…
E. JIR…
tel. RO 7-60…

Apgāds IMANTA Iman…

Trimdā vēl nepārsniegts kapitāldarbs (ap 6000 … ciju kultūrvēsturisku nozīmi ir
LATVIEŠU TAUTAS DZIESM…
12 SĒJUMOS

kuṛa atsevišķi sējumi gadu gaitā izpārdoti. … pie trūkstošo sējumu atjaunošanas un … gādātiesi atsevišķus sējumus, kā arī tos, kas vēlas papildināt savus nepilnīgos komp… gādāties atsevišķus sējumus, kā arī tos, kas … paguvuši iegādāties visus subskribcijas eksemp… LTDz vienā komplektā — visus 12 sējumus … $ 72.00 LTDz (atsevišķa sējuma cena $ 7.20), — alcinoj… mā rotas apgādas sējumu cenu, un … pasūtījumus tieši apgādā vēlākais līdz … tam.

Šī pasākuma veicināšanai apgāds piedāvā … LTDz komplektu par velti, ja tie par minēto sum… nu iegādājas 2 komplektus LTDz. Katrs sējum… pasūtījums adresējami apgādā… 25. martam.

LTDz redaktori ir mūsu izcilie zinātnieki: prof… be, prof. Dr. K. Straubergs un E. Hauzenberga … Bērziņš, Dr. V. Ginters, E. Hauzenberga - Štur… Krastiņa, prof. Dr. P. Kundziņš, J… Straubergs, Veronika Strēlerte, prof. Dr. A. Šva… Dārziņš uc.

LTDz 12 sējumos uzņemtas visas mūsu tautas… skaitā 60080 ar pamatdziesmām un rakstur… Izmantojiet mūsu izdevumu … Izdevumu rotā krāsainas un … izdevums, …

Apgāds IM…
Oldmark…
Bagsvaerd - K…
Danma…

LOTUS PUĶU VEIKALĀ
802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas,
tel.: LE 3-3884, Toronto.
Sveiciet AR ZIEDIEM!
KANADAS DAIĻAMATNIEKU SAVIENĪBAS SALONS.
LOTUS

Toronto Window MFG Co. Ltd.
165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.
Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija logus un durvis.
Izdara dažādus logu pārbūvju darbus.
LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.
Nesaistošai informācijai zvanīt
Edvardam vai Aldonai SPROĢIS
darbā 285-1471, mājās BA 5-5314.

LATVISKAS ROTAS
VALUDE
Zeltkalis A. KIVLENIEKS
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATALOGU.

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
CALLA
727 Danforth Ave., Toronto
HO 6-9911.
BAGĀTĪGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.
TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.
PIEGĀDE MĀJĀS.

VENUS
PUĶU VEIKALS
• Ziedi un ziedu sakārtojumi visādām vajadzībām.
• Latviešu keramika.
• Ādas izstrādājumi.
231 Roncesvalles Ave., Toronto.
LE 4-4645; LE 3-4037 pēc darba.
A. PUTNIŅŠ

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

KLĀJ VIESĪBU GALDUS,
piegādā mājās.
E. JIRGENS,
tel. RO 7-6044, Toronto.

Apgāds Imanta
IMANTA

Trimdā vēl nepārsniegts kapitāldarbs (ap 6000 lapp.) ar izcilu kultūrvēsturisku nozīmi ir

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS
12 SĒJUMOS

kuŗa atsevišķi sējumi gadu gaitā izpārdoti. Apgāds stājies pie trūkstošo sējumu atjaunošanas un aicina pieteikties visus, kas vēlas papildināt savus nepilnīgos komplektus vai iegādāties atsevišķus sējumus, kā arī tos, kas savā laikā nav paguvuši iegādāties visus subkribcijas eksemplārus. Šai sakarā apgāds izņēmuma kārtā piedāvā par subskribcijas cenu $ 72.00 LTDz komplektu — visus 12 sējumus audekla iesējumā (atsevišķa sējuma cena $ 7.20), — aicinot subskribentus nodot pasūtinājumus tieši apgādā vēlākais līdz š. g. 25. martam.

Šī pasākuma veicināšanai apgāds piedāvā interesentiem 1 LTDz komplektu par velti, ja tie par minēto subskribcijas cenu iegādājas 2 komplektus LTDz. Katrs sējums iesiets linu audekla sējumā. Pieprasījumi adresējami apgādam līdz š. g. 25. martam

LTDz redaktori ir mūsu izcilie zinātnieki: prof. Dr. A. Švābe, prof. Dr. K. Straubergs un E, Hauzenberga - Šturma, bet atsevišķu rakstu autori atsevišķos sējumos ir prof. Dr. L. Bērziņš, Dr. V. Ginters, E. Hauzenberga - Šturma, Dr. Jēruma - Krastiņa, prof. Dr. P. Kundziņš, J. Rudzītis, J. Straubergs, Veronika Strēlerte, prof. Dr. A. Švābe, Volfgangs Dārziņš uc.

LTDz 12 sējumos uzņemtas visas mūsu tautas dziesmas — skaitā 60080 ar pamatdziesmām un raksturīgākiem variantiem. Izdevumu rotā krāsainas un vienkrāsainas illustrācijas, un tas aptveŗ ap 6000 lapp. (katrā sējumā ap 500 lapp.) Izmantojiet mūsu apgāda dotās priekšrocības tagad — vēlāk tas vairs nebūs iespējams. LTDz pasūtināmas visās grāmatnīcās vai tieši apgādā.

Apgāds IMANTA
Oldmarken 12
Bagsvaerd - Kopenhagen
Danmark

Marijas Kallas nedzirdēts triumfs Londonā

Slavenās dziedātājas Marijas Kallas uzstāšanās Londonas Karaliskajā Koventgardena operā pēc ilgāka pārtraukuma bija vēsajā, atturīgajā Britanijā spožs, vēl nepiedzīvots triumfs. Simtiem cilvēku stāvējuši rindā pie operas nama, bet biļetes bija izpārdotas jau mēnešiem iepriekš — kā Beireutas un Zalcburgas festivālos. Notikusi pat ārkārtīga spekulācija ar biļetēm — kā Italijā un cara laika Krievijā: biļete vienas angļu mārciņas vērtībā pārdota par 10 mārciņām. Ir ziņas, ka uz pirmo izrādi biļetes „melnajā tirgū" maksājušas pat 80 mārciņu, kas ir fantastiska cena Britanijas apstākļos. Operas beigās publikas vētrainie aplausi turpinājās vairāk kā pusstundu, un dziedātājai nācās parādīties uz skatuves veselas 30 reizes. Marija Kallas saņēma tik daudz puķu, ka skatuve atgādināja, runājot kāda kritiķa vārdiem, „ziedošu dārzu", un no skatītāju rindām balkonos uz dziedātāju lija puķu lietus — pēc italiešu un senās krievu paražas!

Pučini operas Toska uzvedums Koventgardena operā, kuŗas titullomā uzstājās Marija Kallas, bija īsta italiešu „invāzija" Britanijā: bez Marijas Kallas tani piedalījās Tito Gobbi (Skarpija) un Renato Čioni (Mario Kavaradosi), diriģēja Karlo Feliče Čillario; režija atradās pazīstamā Zefirelli rokās. Koventgardena operai ir paradums — dot spožus inscenējumus ar veselu rindu izcilu ārzemju viesu.

Marija Kallas pirmoreiz uzstājusies Toskas lomā vairāk kā pirms 20 gadiem Atēnās. Savas balss aso metallisko tembru viņa arī šoreiz izpirka ar dziļo pārdzīvojumu katrā mūzikas frazē un lielisko, līdz pēdējam sīkumam izstrādāto tēlojumu. Tas arī aizrāva publiku. Jāsaka, ka Marija Kallas ir labāka aktrise nekā dziedātāja. Sakarā ar to viņa vēl ilgi varēs uzstāties uz skatuves — līdzīgi Šaļapinam, arī tad, kad viņas balss būs jau „nobālējusi" . . . par spīti saviem daudzajiem pretiniekiem.

Arī Tito Gobbi dziedājums un tēlojums bija ļoti izteiksmīgs. Operas 2. cēlienā likās, ka Marija Kallas un Tito Gobbi pat drusku pārspīlēja: no pārāk spilgti izteiktā pārdzīvojuma cieta melodiskā līnija, un tas nebija vairs slavenais italiešu „bel canto", bet, varbūt, vainīgs arī komponists, kurš ir pieblīvējis šo operu ar kaislībām un šausmām līdz pēdējai iespējai. Tomēr tā bija izrāde, kuŗu nevar aizmirst . . . Blazētie Londonas kritiķi, kuri parasti asi kritizē visu un visus, šoreiz sacentās slavinājumos, jūsmojot gandrīz vai par katru Marijas Kallas žestu. —

Runājot par mākslu Britanijā, jāatzīmē, ka Londonā atkal viesojās Maskavas Lielā teātŗa baleta solisti, un to starpā jau otru reizi Māris Liepa. Tāpat kā pirmajā viesošanās laikā, tā arī šoreiz viņu cildināja angļu prese, rakstot par viņa „burvīgo Pas de deux" kopā ar Marinu Kondratjevu baletā „Giselle".

Austra Augenberga

PĀRSŪTĀM NAUDU
uz
LATVIJU
JS $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-.
Pārējām summām 10 %.
Sūtījumi apdrošināti.
Saņemšana 14—21 dienu laikā.
OV SAINIŠU NODAĻA,
123 HURON ST.,
TORONTO 2-B, ONT.
CANADA.

IZĪRĒJAMA
mēbelēta
ISTABA ar VIRTUVI
vieniniekam / cei.
Zvanīt HO 5-8471, Toronto.

Bloor - High Park raj.
IZĪRĒJAMA
ISTABA ar VIRTUVI.
Zvanīt RO 2-9530, Toronto.

GLEZNOTĀJA J. ZUNTAKA GLEZNU IZSTĀDI
atklās svētdien, 8. martā, Bostonā J. PORIEŠA mākslas salonā. Izstāde ilgs līdz 22. martam un būs izstādīti 35 darbi. Piecišu skaņu plates vēl dabūjamas J. PORIEŠA grāmatnīcā, 16 Centre ielā. Turpat dabūjams Laika mākslas kalendārs un Dr. D. Bīskapa Ārstniecības kalendārs un Grāmatu Drauga jaunākie izdevumi.

A. EGLĪTIS—
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
Ierīko TV antenas. Atvērts no pl. 1 līdz 9 vak., sestdienās no pl. 1 līdz 6 vakarā.
• IZĪRĒ TV par $ 8,- MĒNESĪ. •
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

GRAMERCY SHIPPING COMPANY
Dib. 1947. g. — Licencēta no Wneshposyltorg Maskavā, kā arī pie Dept. of Banking and Insurance ASV, un nodrošināta.

Bezmuitas dāvanas uz USSR

Šujammašīnas, automobiļi, divriteņi, ledusskapji, mazgājamās mašīnas u. c.

Vērtīgi pārtikas saiņi

Sveiciens „R" .... $ 36.75
1 mārc. kafijas, 1 mārc. kakao, 1 mārc. šokolādes, 2 mārc. cepjamās eļļas, 2 mārc. cukura, 2 mārc. rīsu, 1 mārc. siera, 2 mārc. žāvēta bekona, 2 mārc. žāvēta šķiņķa, 2 mārc. žāvētu augļu.

Augstākās kvalitātes tekstilpreces
Pieprasiet mūsu pilnīgo cenrādi.
Pārsūtām naudu uz USSR
Pilnīga garantija.
Piegāde 2 nedēļu laikā.
Izmaksā pilnos apmēros.
Nav atvilkumu.
Saņēmēja parakstīta kvīts.
9 rubuļi par $ 10.- US
Nodeva: līdz $ 35.- $ 3.50
pāri $ 35.- 10%

Paciņas un naudas pārvedumi uz Rietumu un Austrumu Vāciju, Poliju, Rumāniju, Ungāriju, Čechoslovakiju u. t. t.

Gramercy -- N · Y
118 East 28th Street, 906 New York 16, N.Y., USA.
New York - tālr. MU 9-0598.

Est'd 1874
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 3-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153
Parkošana abās bēru mājās.

Vajadzīga
AUKLE
4 mēn. vecam bērnam
5 dienas nedēļā — Willowdale.
Zvanīt 222-6014.

Meklē
SIEVIETI
PIE DIVIEM SKOLAS VECUMA BĒRNIEM.
Var dzīvot ārpusē vai uz vietas.
Zvanīt HU 9-8029, Toronto, pēc pl. 6 vakarā.

✝

Dieva mierā aizgājis

Arvids Pukinskis

Dzimis 1912. g. 23. janvārī Rīgas Jūrmalā, miris 1964. g. 31. janvārī Los Andželosā — Kalifornijā. Pārpelnots 6. februārī.

Tavs prāts lai notiek . .

Dziļās sērās: MĀSA un SVAINIS TORONTO, PIEDERĪGIE LATVIJĀ.

NOTARS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555. Toronto.

A. LAGUNS
APKURU IERĪKOTĀJS
204 Oakwood Ave.,
LE 1-6583. Toronto.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
12 Richmond Street East,
Toronto 1, Ontario.
Tel. EM 6-5946.
Suite 107
RO 6-8354 (mājās).

Ir liela starpība apdrošināšanā

VALD. BEBRIS
PAZĪST JŪSU apdrošināšanas vajadzības.
PL 9-0266.

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieŗu filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800.
445 Pape Ave., Toronto.

IZDARIET
APMETUMA DARBUS
SAVĀS MĀJĀS TAGAD.
10 x 10 pēdas griesti $ 40,-.
12 x 12 pēdas 2 griesti ā $ 50,-.
Telpas paplašināšana u. c. darbi.
Labs darbs. • Mērenas cenas.
Zvaniet pēc plkst. 3 dienā — 769-8280, Toronto.

ALFRED STIKUTS
REALTOR
481-0431
592 Mt. Pleasant Rd., Toronto 7.

H. Rosar
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANES BIROJS
467 Sherbourne St., Toronto.
Tel. WA 4-1408.
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

KAS? KUR? KO? TORONTO

PARTIKA · DELIKATESES

LITTLE RĪGA — delikatešu veikals LE 4-8974
343 RONCESVALLES AVE.
Viesību galdi, aukstās bufetes.

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview)
Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

Adolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6-5152
1095 QUEEN ST. E

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. CUKUL-

VIKING DELICATESSEN
1077 Bathurst St. (pie Dupont). Tālr. LE 2-9068.
DELIKATESES, KŪKAS, TORTES, IMPORTĒTAS ŠOKOLĀDES UN KONSERVI.
EMILIJA un GEORGS DUMPES

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI

BĒRZIŅŠ Realty Limited
REALTOR
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — OBLIGĀCIJAS
APDROŠINĀŠANA — NOTĀRS
LE 4-8447, TORONTO 316 Harbord St.

DAŽĀDI

R P M ELECTRIC
ELEKTRĪBAS UZŅĒMUMS
160 Woburn Ave., Toronto 12.
Labo un atjauno elektrisko installāciju. • Ierīko jaunus degpunktus, slēdžus, skaitītājus u. c.
Garantēts darbs. Rūdolfs Purvs HU 3-1640.

Everlast Heating Co. LE 1-1101
62 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.
Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās HO 5-5317

CREST FLORISTS HU 7-0491
567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. Latviešu mākslinieku gleznas.
Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS

ERIC KRAUS R. E. 10 Eastwood Rd. Ho 1-8158
Pārstāvis: KONST. KĀRKLIŅŠ, mājās HO 6-5024.

Īpašumi visos pilsētas rajonos.
Māju pircējiem sagādājam aizdevumus.

GEORGE A. FALLIS, Q.C., B.A., LL.B.
BOUCK, HETHERINGTON, FALLIS & DOUGLAS
Barristers and Solicitors
EM 3-4451 365 BAY STR.

Krāsu un baltmelnās filmas
attīstīšana palielinājumi
duplikāti un citi darbi ar izcilu kvalitāti
atlaide
BENJAMIN Film Laboratories
51 Duchess St. EM. 3-6496 Ltd

SPORTS

Visu sporta nodaļai domāto informāciju lūgums sūtīt šīs nodaļas red. Z. Zentiņam, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont. Tālrunis LE 5-1470.

BASKETBOLS

Svētdienas līgās basketbolā pieaugušiem sākušās pusfināla spēles, kurās piedalās DV, Estonia, Tridents un Andy vienības. Finālā iekļūs tās divas vienības, kuras no trim pusfināla spēlēm uzvarēs divās. Pirmajā spēļu kārtā svētdien, 9. februārī satikās DV ar Andy un Tridents ar Estonia. DV uzvarēja bez spēles Andy vienību, tai nebija pietiekami spēlētāju, un tā spēli uzdeva.

Nākošā pusfināla spēle DV vienībai 23. februārī ar Andy vienību.

Tridents pārliecinoši uzvarēja Estonia vienību 87:61. (43:20). Pirmā puslaikā dominēja Tridents, bet otrā puslaikā jaunie igauņu spēlētāji rādīja savu māku un saspēli.

YMCA UZVAR DV 75:45

Svētdien, 9. februārī, sacentās DV un latviešu YMCA jaunatnes vienība, Svētdienas līgas jaunatnes meistarībā. Pārliecinoši uzvarēja latviešu YMCAs jaunatnes vienībaar 75:45. DV jaunatnes vienībai jācenšas panākt saliedētību vienībā, negrēkot iemetienos, tad panākumu netrūks.

Labākie punktu guvēji: DV vienībai Treiguts 17 pkt., bet YMCAi Liepa — 25 pkt.

Toronto latviešu YMCAs jaunatne uzvar DV jaunatnes basketbolistus ar 71:45

Internacionālās svētdienas līgas spēles tuvojas nobeigumam, un drīzumā noskaidrosies, kādas vienības iekļūs spēļu finālos. Reizē ar otro uzvaru pār DV, Toronto latviešu YMCA jau nodrošinājusi iekļūšanu finālā. YMCAi vēl palikusi viena sacīkste pret Trident vienību, bet šīs spēles rezultāts vairs nevar ietekmēt iekļūt finālā.

DV cīņā pret YMCAu bija iespējami spēcīgākā sastāvā, ieskaitot apdāvināto japāni Ošikava, kas spēlē DV, un ir viens no techniski labākiem Toronto vidusskolu basketbolistiem. YMCA, spēlējot bez P. Akera un J. Ābolina, bija tomēr daudz viengabalaināka un jau pirmo puslaiku nobeidza savā labā ar 36:15. Gala rezultāts bija 71:45 YMCAs labā. Rezultāts būtu bijis lielāks, ja YMCA nebūtu pārāk pavirši izpildījusi soda metienus, iemetot no 21 soda tikai 3.

YMCAā spēlēja: A. Liepa—25, V. Kauliņš — 12, V. Akers — 10, E. Pilskalnietis — 8, R. Dadzis — 10, E. Neimanis — 2 un V. Ziediņš — 4.

DV: V. Treiguts — 16, J. Daugavietis — 6, T. Ozoliņš, S. Ošikava — 14, V. Innus, M. Duffy, P. Prīverts — 4, J. Bramanis, A. Loze.

VOLEJBOLS KANADĀ

Spēcīgākās volejbola vienības Kanadā ir Toronto un Hamiltonā. Vēl pirms gadiem Hamiltonas YMCA bija spēcīgākā vienība Kanadā, un šī pati vienība, startējot kā Hamiltonas Sparta, bija arī latviešu meistarvienība. Hamiltona nav vairs iepriekšējo gadu formā un vienībai ir tagad jāsamierinās arī ar zaudējumiem. Spēļu pirmā kārtā Hamiltona negaidīti zaudēja Eastview YMCAi, kuru veido latviešu un igauņu spēlētāji. Eastview pieveica Hamiltonu divos setos ar 16:14 un 15:10. Arī Ukraina sagādāja Hamiltonai lielas grūtības pirmā setā, kas beidzās tikai 16:14 Hamiltonas labā. Otrā setā Hamiltona atrada īsto spēles veidu pret progresējušo Ukrainu un uzvarēja ar 15:5.

Otrā latviešu vienība — Toronto Latviešu YMCA pēdējā laikā spēlē labi un spēlē pret Eastview YMCA komandu, tā, ja laime būtu labvēlīgāka, varēja uzvarēt. Pirmā setā vienlīdzīgā cīņā uzvarēja Eastview ar 15:13, otrā setā latviešu vienība darbojās ļoti labi un uzvarēja ar 15:7, bet trešā setā laimīgākā vienība bija Eastview YMCA, kas uzvarēja ar 15:11. Interesanti atzīmēt, ka kopsummā Latviešu YMCA ieguva vienu punktu vairāk nekā uzvarētāji. Otrā spēlē Latviešu YMCA zaudēja pirmā vietā esošai Centrālās YMCAs igauņu komandai ar 9:15 un 11:15.

Vērojot meistarības spēles, ir jākonstatē, ka vienību spēka samērs kļuvis vienādāks, un reizē ar to sacensības ir kļuvušas interesantākas. Iepriekšējos gados bija viena vai divas ļoti labas vienības, bet pārējās bija jau daudz vājākas. Šogad neviena vienība nevar būt droša par uzvaru.

GALA REZULTĀTI HOKEJĀ

Ziemas olimpisko spēļu hokeja turnīrā „A" grupā pārliecinoši uzvarēja Padomju Savienības vienība, kas reizē izcīnīja zelta medaļu un olimpiādes meistara titulu. Otrā vietā Zviedrija (sudraba medaļa), bet trešajā Čechoslovakija (bronzas medaļa).

Ceturtajā vietā... Kanada, piektajā ASV, sestajā Somija, septītajā Vācija un pēdējā Šveice.

SPECIĀLI APBALVOJUMI KANADAI

Ziemas olimpisko spēļu noslēgumā Kanadas vienības vadītājs mācītājs D. Bauers saņēma Starptautiskās ledus hokeja savienības zelta medaļu par to, ka viņš un viņa spēlētāji parādījuši disciplinētu stāju, kaut gan zviedru spēlētājs Kārlis Obergs viņu ievainoja sejā, iemezdams salauztu hokeja koku Kanadas spēlētāju solos.

Speciālu balvu — kausu izcīnīja Kanadas ledus hokeja vienības vārtsargs Seth Martin par izcilu spēli vārtos Ziemas olimpisko spēļu laikā. No 155 raidījumiem uz vārtiem viņš atvairījis 150! Balvu saņēma vienības vadītājs mācītājs D. Bauers, jo Kanadas vienība neieradās uz noslēgumu. . !

R. K.

1964. GADA BALTIEŠU OLIMPISKĀS SPĒLES

Ziemeļamerikas Baltiešu sporta federācijas gadskārtējā sanāksmē Klīvlendā, kurā piedalījās baltiešu delegāti no ASV un Kanadas, nolēma, ka 1964. gada Baltiešu olimpiskās spēles notiks divos atsevišķos sarīkojumos:

Ziemas olimpiskās spēles, kurās būs basketbols, volejbols un galda teniss, notiks 9. un 10. maijā Klīvlendā.

Šo sacīkšu rīkošanu uzņēmušies latvieši.

Vasaras olimpiskās spēles notiks 27. un 28. jūnijā Klīvlendā. Vasaras olimpisko spēļu programmā būs vieglatlētika, peldēšana, futbols un teniss. (lietuviešu sarikojumā.

Sacensību programmā būs arī basketbols. Tāpat būs arī volejbols jaunatnei. Vieglatlētikas sacīkšu programmā varēs piedalīties zēni 17 gadus un jaunāki, meitenes 15 gadus un jaunākas. Peldēšanas sacīkstēs varēs piedalīties arī zēni un meitenes 10 gadus veci un jaunāki.

DZEJAS . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

Par citiem darbiem makāk ko teikt. Divas Gunāra Saliņa dzejas velsietis Ray Pike lasīja pašā sākumā, vispirms nevarēja tās sameklēt, un pēc tam, likās, ka nevarēja vairs īsti iejusties. Katrā ziņā tās netika līdzi vēlāk dzirdētam Linardam Taunam, ko lasīja tas pats, bet daudz spēcīgāk un iespaidīgāk. Varbūt, ka Saliņš ir vistuvākais no mūsu dzejniekiem angļu pašreizējai dzejai ar savu izsmalcināti tverto nenozīmīgumu vai arī stingros grožos noturētiem dziļākiem pārdzīvojumiem. Tāpat vienīgais, ko varu atzīmēt par Ainas Zemdegas, Olafa Stumbra un Gunāra Irbes dzeju paraugiem, ir tas, ka radās vēlēšanās dzirdēt arī citus no viņu darbiem.

Kaut ko līdzīgu gribētos teikt par visu šo neparasto sarīkojumu, kas nemaz nelikās kā rīkots — visa plānotā kārtība, kā tad, kad tā realizējās, tā arī, kad pajuka, likās vienkārši neatkārtojama, un tieši tāpēc atstāja neticīgu vēlēšanos kaut ko tādu vēlreiz piedzīvot. Neticīgu, pavadītu ar bailēm, ka nākošo reizi viss izdosies tiešām kā paredzēts, ka viss ritēs kā labi eļļota mašīna, tomēr atklājot zināmu nesaskaņu dzejas dzīvā vērtīgumā un tās propagandēšanas vai popularizēšanas paņēmienu starpā. Katra veida organizēta propaganda tā apnikusi, ka gribētos vēlēties, lai visi sabiedriskie darbinieki kļūtu par kvēkeriem — saucot kopā tikai tādus, kam ir kaut kas kopīgs, un runājot tikai tad, kad Gars to atļauj.

Ilzars.

NUJORKĀ LATVIEŠU SKOLĒNU SKAITS AUDZIS

NUJORKAS LATVIEŠU EV. - LUT. DRAUDZES PILNSAPULCE

Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes pilnsapulcē 9. februārī Bruklīnas Betlemes baznīcas apakšējā zālē māc. R. Zariņš sniedza savu ziņojumu. Mācītājs izteicās, ka Ņujorkas pilsētā vēl daudz tādu tautiešu, kas nepieder pie draudzes. No apglabātiem 38 mirušiem 15 nav bijuši draudzē, tātad gandrīz puse. No salaulātiem 25 pāriem 6 nav bijuši draudzē, bet 11 bijušas jauktas laulības. Arī Kalpaka dienas dievkalpojumā redzamas daudzas sejas, kas baznīcā nākušas tikai šai dienai.

Draudzē manāma locekļu aizplūšana no pilsētas rajoniem uz Ņujorkas apkārtni. Longailendā visvairāk bērnu un neiesvētīto draudzes locekļu. Kopīgais Ņujorkas skolēnu skaits nedaudz audzis: 385 skolēni un 44 skolotāji. Svētdienas skolas un latviešu vidusskolās ieskaitāmas par iesvētes mācības ievadījumu, un tur būtu jāmācās visiem bērniem.

Pēc māc. O. Gulbja uztveres Longailendā dzīvo rosīgi, darbīgi, čakli cilvēki, kas gatavi nest upurus.

Kasieris A. Lejiņš uzsvēra, ka šogad draudzei ienācis vairāk līdzekļu nekā agrāk, uzkrājot rezerves kapitālu. Šim rezerves kapitālam vajadzētu būt 20 proc. no visa budžeta kopsummas. To var izlietot uz laiku tekošu un ārkārtēju izdevumu segšanai, bet palielināt to var tikai ar sapulces lēmumu uz valdes un revīzijas komisijas ieteikumu. Ja rezerves kapitāls samazinājies zem 20 proc., tas papildināms nākošā budžeta gadā.

Bez minimālā draudzes nodevas ienākuši speciāli ziedojumi no 1 dolara līdz 1000 dolaru apmērā. Nomaksāta draudzes nama hipotēka un izdarīti daudzi remonti.

V. Cerbulis nolasīja rev. kom. ziņojumu par 25 pārbauditām draudzes darbības nozarēm, kas bijušas sekmīgas.

No rezerves kapitāla piešķīra 2200 dolarus draudzes nama izbūvei un 3500 dolarus Longailendas nekustamam īpašumam.

No 3731 draudzes locekļiem sapulcē piedalījās 137. Par draudzes priekšnieku ievēlēja līdzšinējo V. Gobiņu, par valdes locekļiem uz trim gadiem J. Pelši, J. Gaiguli un A. Lejiņu, revīzijas komisijā V. Cerbuli, K. Bierni un J. Dikmani, bet par delegātiem uz ALAs kongresu K. Bierni, K. Balodi, J. Gaiguli, V. Cerbuli un T. Pētersonu.

vi

KANADAS ZIŅAS

LONDONA, ONT.

LLJP biedru pilnsapulce notika 9. februārī. Sēdi vadīja Ārija Albertiņa, protokolēja Aija Dreimane.

Sanāksmē pārrunāja jaunatnes pulciņa turpmāko darbu.

Iepriekšējā gadā pulciņa darbā izcilākais bija plašāks filmu vakars ar viesiem no Toronto un Hamiltonas, izbraukums uz Stratfordu, kurā piedalījās Rota u. c. Joprojām lielākās pūles pieliek pulciņa 10. gada svētku sarīkošanā un LNJAK 9. kongresa izkārtošanā.

Edīte Ernestsone ziņoja, ka pulciņš nobeidza 1963./64. darbības gadu ar $ 220,80 kasē.

Pulciņā pašreiz 30 biedru, no kuriem aptuveni puse ir aktīvi pulciņa darbā.

Pilnsapulce ilgāku laiku sprāgi debatēja par un pret pulciņa iekļaušanu vienā no „lielo" organizācijām.

LLJP valde 1964./65. darbības gadam konstruējās šādi: priekšsēdis Juris Eglītis, R.R.3 Granton, Ont., pr-ža vietniece Aija Dreimane, 287 Neville Dr., sekretāre Irēna Zvagule, 75 Stevenson Ave., kasiere Edīte Ernestsons, 33 Cliftonvale, biedrzine - mantzine Ārija Albertiņa, 378 Hill St. Revīzijas komisijā: Dzintra Stirāja, Astrida Ūdre.

-a. -is.

NIAGARA

Niagaras ev. - lut. draudzes pilnsapulci vadīja draudzes pr-ks P. Treijers, kurš sniedza arī pārskatu par aizvadīto darbības gadu, bet kases pārskatu — V. Strautnieks.

Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza J. Līgers. Lai gan pēdējos gados apstākļu dēļ Niagaru atstājušas vairākas ģimenes, draudze darbojusies rosīgi. Laulāti divi pāri, iesvētīti 3 jaunieši, notikušas vienas kristības. Draudzes pārvalde rūpējusies par slimajiem draudzes locekļiem, atbalstīts latviešu skolas darbs un ziedots Saulkrastu gaidu vienības karoga iegādei. Nopirkta viena akcija Toronto latviešu namam un divas jaunatnes apgāda Ceļinieks akcijas.

Lai sabalansētu jauno budžetu un varētu paaugstināt mācītāja algu, sākot ar 1964. gada janvāri paaugstināta draudzes locekļu nodeva par 25c mēnesī katrai ģimenei, tā arī vienīniekiem.

Jaunajā draudzes pārvaldē nākošajiem diviem gadiem ievēlēja Noru Vītolu, P.Treijeri, V.Strautnieku, Z. Andersonu, J. Celmu. Kandidāti pārvaldes amatam: A. Šteinbachs un J. Arājs. Revīzijas komisijā darbosies: J. Līgers, J. Strautnieks un Fr. Barkāns.

MŪSU LAIKRAKSTA
atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.
Pieprasiet bezmaksas paraugnumurus — Tel. EM 8-0792, Toronto.

VINIPEGA, MANITOBA

DV nodaļas vakarēšanu 8. februārī V. Stendera namā atklāja nodaļas pr-ks T. Minkēvics, atzīmējot, ka pagājuši 12 gadu kopš nodaļas dibināšanas. Darbs nodaļā gājis plašumā un dziļumā. Sevišķi cildināja vanadžu nopelnus. Ziedu veltes saņēma vanadzes: pr-ces E. Minkēvica, G. Staudža, L. Smolinoka, A. Ceple un V. Zariņa.

Programmas daļā O. Šmits referēja par temu Strēlnieki vēsturiskā skatījumā. Debatēs dzīvi piedalījās A. Staudžs, M. Staubers, E. Šmite un Ād. Ķēleris. Strēlnieku darbību Rīgas frontē novērtēja pozitīvi, kamēr par viņu cīņām Krievijā domas dalījās. Dalītas domas pastāvēja arī par pulkv. J. Vācieša nopelniem Latvijas neatkarības iegūšanā.

Turpinājumā J. Jandavs rādīja filmu par dažām nodarbībām nodaļas dzīvē.

Dziesmu starplaikos debates par strēlniekiem vēl turpinājās pie vanadžu sagatavota azaida.

Nobeigumā nodaļas pr-ks izjustos vārdos pateicās namamātei un namatēvam par vakarēšanai atvēlētām telpām un ziedotām dāvanām izlozei.

Laimētāji bija A. Staudžs, B. Minkēvica un V. Stepulis.

Izdalīja jauniznākušo Medn. un makšķ. sekcijas žurnālu.

Apgāds Imanta

Vēl tikai nedaudzi eksemplāri „LATVIEŠU LEĢIONA" atlikuši dažās grāmatnīcās un mūsu apgādā. Šis pirmais un tik plašais darbs latviešu vēsturiski militārajā literātūrā par 146.000 mūsu zēnu, jaunekļu un vīru likteni Otrā pasaules karā sīki dokumentē Latviešu leģiona cīņas Krievijā, Latgalē, Vidzemē un slavenajās Kurzemes cietokšņa kaujās, kā arī Vācijā. Interesentiem, kam tuvi mūsu tautas likteņi, ieteicam atlikušos eksemplārus iegādāties nekavējoties, kamēr tie vēl pieejami. Grāmata aptver 308 lapp., 30 kauju sehēmas un 297 foto attēlus, un greznā sējumā tā maksā $ 8,80; sd 56/-; Asd 72/-; DM 31,00; ZKr 39,00; DKr 55,00.

Alfreda Dziļuma romāns „NOKALTIS ZARS" pieder pie savdabīgākajiem šī daudz lasītā autora sniegumiem. Viņš romāna intriģējošo vielu smēlis no latviešu trimdinieku sadzīves Zviedrijā, aiz daža tēla maskas ļaudams sazīmēt pazīstamu personu vaibstus. Cena $ 3,20; sd 21/-; Asd 28/-; DM 12,00; ZKr 18,00; DKr 23,00.

Andreja Eglīša dzeju izlase „MĪLU, MĪLU" ir mūsu Kultūras fonda laureāta mākslas tīrs paraugs, nodots lasītājiem Jāņa Grīna izvēlē un sakārtojumā. Šī grezni izdotā grāmata Jura Soikāna grafiskā ietērpā, ar dzejnieka paraksta faksimilu, pieder pie mūsu grāmatniecības skaistākajiem sniegumiem. Grāmata zilā zīda iesējumā maksā $ 3,60; sd. 22/-; Asd 27/-; DM 12,00; ZKr 15,00; DKr 20,00.

P. Dreimaņa „LATVJU TAUTAS VĒSTURE" ir pati populārākā grāmata par mūsu tautas gaitām kopš senatnes līdz jaunākajiem laikiem, un īpaši iecienīta trimdas skolās, reizē kalpodama vēstures faktu atsvaidzināšanai ikvienam trimdiniekam paša vajadzībai un satiksmē ar cittautiešiem. Cena $ 3,80; sd 23/-; Asd 29/-; DM 13,50; ZKr 17,60; DKr 25,50.

Trimdā izdoto tulkojumu vidū īpašu vietu ieņem ungāru rakstnieces Kr. Arnoti darbs „DIEVS IR AIZKAVĒJIES", kurā raksturoti notikumi komūnistu okupētajā Ungārijā. Cena $ 2,95; sd 17/-; Asd 22/-; DM 9,80; ZKr 12,80; DKr 16,80.

Apgāds IMANTA
Oldmarken 12
Bagsvaerd - Kopenhagen
Danmark

SKAUTU UN GAIDU DZĪVE

Gaujas gaidu un Rīgas skautu gada svētki

Kā katru gadu, 8. februārī abas lielākās nacionālās latviešu jaunatnes vienības Kanadā kopīgi rīkoja savus gadskārtējos svētkus, kuru norisi vadīja vad. M. Strīpnieks. Atklāšanas runā abu vienību vecāku padomes priekšsēdis Alberts Lucs norādīja, ka vienību nepārtrauktais skaitliskais pieaugums, gaidu un skautu sasniegumi, vadītāju pašaizliedzīgais darbs un bērnu vecāku un visas latviešu sabiedrības atbalsts dod apziņu, ka mūsu tautas jaunā audze tāpat pildīs savus latviskos pienākumus, kā to darījušas neskaitāmas paaudzes pirms mums.

Gaujas gaidu vienības priekšniece vad. M. Vilka nolasīja vienības pagājušā darbības gada pārskatu un cildināja tās meitenes, kas izcēlušās nodarbību apmeklēšanā un savu darbu veikšanā. Guntiņas: Karena Blatchina, Rasma Caune, Brigita Kampe un Jāna Memene, gaidas: Daina un Gunta Dreifeldes un lielgaidas: Gita Caune, Rita Šuriņa un Vija Zuntaka bija izpelnījušās īpašu atzīmēšanu.

Šajos svētkos viesojās arī mūsu organizāciju ilggadīgais labvēlis, neatkarīgās Latvijas ģenerālkonsuls R. Braisons ar kundzi — gaidu vienība abiem pasniedza piemiņas veltes.

Rīgas skautu vienības priekšnieks vad. Dr. A. Freibergs iepazīstināja klātesošos ar vienības jaunajiem locekļiem, kas no roveriem kļuvuši par vadītāju vietniekiem. Arī līdzšinējais virskopnieks Viesturs Treiguts tika pārskaitīts vadības darbā un viņa vietā par virskopnieku paaugstināja Gunti Rozīti. Nopelnīto āra skauta atšķiru, kopā ar apakškopnieka strīpu pasniedza Kārlim Bērziņam. Roveŗu dzimta, skautu Zīlīšu kops un mazskautu Bērzu saime saņēma nopelnītos diplomus.

Savu atzinību par abu vienību veikto darbu un labākos novēlējumus turpmākajās gaitās teica Kanadas latviešu gaidu jendas priekšniece vad. A. Martinsone. Skautu jendas priekšnieks vad. A. Budrēvics latviešu skautu priekšnieka vārdā apbalvoja Austru un Miervaldi Treigutus ar latviešu skautu augstākām pateicības zīmēm — Saulītēm.

No Sv. Andreja draudzes, kuras baznīcā abām vienībām atvēlētas mītnes, sveica P. Lukss. Daugavas Vanagu Toronto nodaļas sveicienus, kopā ar abām vienībām veltītām aploksnēm, nodeva nodaļas priekšnieks I. Zamlovskis. Daugavas Vanagu apgāda sveicienus un grāmatu veltes nesa J. Šmits. Gaujas gaidu vienību apdāvināja arī Vāgneru sen. ģimene.

Lieltoronto Sītona novada priekšnieks Franks Mortons cildināja latviešu vadītājus Staņislavu Leimani un Edmundu Ozolu, kas darbojas viņa stābā, piesprauda vad. P. Plaudim 10 gadu darbības medaļu un pasniedza E. Broderam kanadiešu pateicības zīmi. Sirsnīgais latviešu draugs, 211. skautu pulciņa vecākais vad. Sids Harvejs izteica savu prieku par latviešu vadītāju panākumiem jaunatnes audzināšanas darbā. Igauņu gaidu organizācijas sveicienus nesa v.v. Lea Ursin. No Tērvetes skautu v-bas sveica E. Ozols, no Aiviekstes skautu v-bas A. Smiltnieks, no Saulkrastu gaidu v-bas M. Masīte un Jelgavas skautu v-bas priekšnieks J. Baltais bija atsūtījis rakstisku apsveikumu.

Īpaša atzinība jāizsaka Intai un Rūdolfam Purviem, kuri bija iestudējuši gaidu un skautu uzvesto ludziņu. Jauno aktieŗu tēlojumi liecināja, ka mūsu teātrim nav jābažījas par nākotni— lai tikai rakstnieki raksta lugas, aktieŗi būs. Zēna lomu tēloja Jānis Stārasts, jaunās dāmas — Inese Krastiņa un Ilze Šmite, studentus — Ainārs Māliņš un Māris Treiguts, izbēgušo cietumnieku — Namejs Batraks, detektīvu — Eduards Caune un kārtībnieku — Alberts Upeslācis.

Vecāku padome bija visiem skautiem un gaidām sagādājusi gardu mielastu.

Tautas deju un rotaļu starpbrīžos sekoja priekšnesumi. K. Rasas iestudēto Gaujas gaidu brīvo kustību vingrojumus uz klavierēm pavadīja lielgaida Ilze Medne. Rīgas mazskautu saimes sacentās šifrēta morzes ziņojuma atšifrēšanā, mezglu siešanā un pogu piešūšanā. Rīgas skautu viengrotāji cēla K. Šūna iemācītās piramīdas.

Gaidas savā mītnē bija izkārtojušas rokdarbu skati, bet skautu mītnē bija izstādīti nopelnītie diplomi un trofejas.

Jautru pārsteigumu vadītājiem bija sagādājis v.v. Vilnis Ezers. Nesenajā vadītāju mītnes vakarā viņš fotografēja tā dalībniekus. Un tie, kas viņam centīgi pozēja, neiedomājās, ka viņš to sejas vaibstus izmantos foto montāžām, kuras ar asprātīgiem parakstiem sakārtojis albumā.

Gada svētku sarīkojums ienesa arī labu materiālu atlikumu, ap $280,-. Tāpat labvēlīgi attīstās ziedojumu vākšanas akcija, un vecāku padome ir pateicīga tiem tautiešiem, kas neliedz savu ārtavu, lai mūsu bērnus audzinātu par vērtīgiem sabiedrības locekļiem un tiem sagādātu veselīgus priekus.

—S—

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331.

Toronto Sv Andreja. baznīcā Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 16. februārī, plkst. 3 p. p. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma Dāmu komitejas gadskārtējais bazārs

Svētdienas skola.

Svētdien, 23. februārī, plkst. 11 rītā dievkalpojums. Svētdienas skola.

Plkst. 2 p. p. iesvētes mācība.

Svētdien, 1. martā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums.

Svētdienas skola.

Sestdien. 7. martā, plkst. 7 vakarā dievkalpojums. Piedalās archibīskaps Dr. K. Kundziņš, māc. A. Ernstsons no Sanfrancisko un māc. A. Briedis. Dziedās draudzes koris.

Ar šo dievkalpojumu draudze atzīmēs savu 15 gadu darbību.

Pēc dievkalpojuma draudzes vakars ar māc. A. Veinberga referātu par Luterāņu pasaules federācijas sanāksmi Helsinkos.

Piedalās Vera Leinvebere, klavieŗu solo.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

16. februārī plkst. 2 dievkalpojums Trīsvienības baznīcā Svētdienas skola, iesvētāmo mācība, jaunatnes grupa.

23. februārī plkst. 2 Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums Jāņa baznīcā. Svētdienas skola un iesvētes mācība. Šis ir pēdējais dievkalpojums Jāņa baznīcā.

1. martā plkst. 2 p. p. pēdējais dievkalpojums Trīsvienības baznīcā. Svētdienas skola.

8. martā — jaunceltā dievnama iesvētes dievkalpojums plkst. 10 no rīta un plkst. 4 p. p. Dziedās draudzes koris dirig. J. Baruša vadībā.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

23. februārī plkst 2,30 p. p. — Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums un svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma draudzes pilnsapulce baznīcas apakšējā zālē.

BRAMPTONĀ

16. februārī plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums Grace United baznīcā. Tūlīt pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce baznīcas blakus telpās

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

16. februārī, plkst. 10,30 dievkalpojums bērniem, svētdienas skola; plkst. 11 pr. p. dievkalpojums pieaugušiem.

SV. KATARĪNES

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

16. februārī plkst. 3,30 p. p. dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

1. martā plkst. 2 p. p. ciešanas laika dievkalpojums ar dievgaldu, māc. J. Prauliņš.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

23. februārī pl. 1,30 p.p. dievkalpojums, māc. J. Prauliņš. Pēc dievkalpojuma baznīcas apakš. zālē draudzes gada sapulce.

Londonas latv. ev.-lut. draudzē kristīta Māra Birkhāns, Andreja un Silvijas meitiņa.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1975 Alma St., Vancouver 8, B. C., tel. 224-5195.

Vankuveras Latviešu ev. - lut. draudze.

16. februārī, plkst. 3 p.p. dievkalpojums Kitsilāno baznīcā.

Latviešu skola baznīcas zālē darbojas katru svētdienu.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā.

16. februārī plkst. 2 p. p. draudzes 15 gadu pastāvēšanas svētku dievkalpojums Trinity Memorial baznīcā.

19. februārī, Lielā Lūdzamā dienā, plkst. 8 vakarā Lūgšanas un Bībeles stunda.

23. februārī plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums un Svētdienas skola. (No rīta plkst. 9,30 dievkalpojums angliski).

1. martā plkst. 1,30 p. p. Kalpaka dienas dievkalpojums.

8. martā plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola.

15. martā plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums.

18. martā plkst. 8 vakarā Bībeles stunda.

22. martā plkst. 10,30 p. p. Pūpolu svētdienas dievkalpojums ardievgaldu un svētdienas skola.

Māc. Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Prebiteriāņu baznīcā. Hutchison un Viateur ielu stūrī.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

Svētdienu rītos plkst. 10,45 — 11,00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs.